

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt. 50 kr.
Egy hónapra 1 frt. 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII. kerület, József-körút 65 szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnep után való napon is

I. év.

Budapest, 1897, kedd, december 28-án.

38. szám.

Az utolsó órák.

Holnap huszonnyolcadika. Éppen egy hónapja, hogy az osztrák képviselők szétszedték maguk alatt az alkotmányt és hajléktalanul kóborolnak agyonmentett hazájukban. Éppen egy hónapja, hogy báró Gautsch nem mert tovább garanciát vállalni a kiegyezési provizórium sorsa iránt és ezzel rákényszerítette a magyar kormányt, hogy kivegye fiókjából az önálló intézkedésre vonatkozó szükségjavaslatot. S azóta az aggódó magyar nemzet szomorúan figyelte, miképpen halmozódnak a mi parlamentünkben is azok a szomorú szimptomák, amelyek odaát katasztrófára vezettek.

S im elérkezett a kritikus nap, a bécsi összeomlás egyhónapos fordulója s a rendelkezésre álló idő utolsó napja. A nemzet eljutott a kétségbeesett szülőkhöz olyan remegéséig, amikor már a legveszelelmesebb operációban is meg tudna nyugodni, mert nem a veszedelmet látna benne, hanem az egyetlen reménységet. Már a rendelettel is megbarátkoznék, mert inkább legyen az alkotmányon egy kis csorba, mint menthetetlen és teljes katasztrófa. Csupa izgalom mindenfelé s az utolsó órák fekete, vigasztalan hangulata.

Már a percsek is számitanak. De hiába int bennünket az osztrákok szomorú példája, még most sem akarjuk hinni, hogy a mi fejünk fölött is sötét kóvályog a katasztrófa. Ha egyéb nem, csoda még mindig történhetik. Ilyen

pillanatokban a nemzet is csak olyan babonás, mint akármelyik egyszerű anya és azt hiszi, hogy a szabály ugyan szabály, de az ő kedvéért mégis lesz kivétel és megtörténik a csoda. Kivált amikor ennek a nemzetnek ezeréves története belénk oltotta a hitet, hogy ez a vakmerő népcsoport egyik vulkánról a másikra lépett, egyik veszedelemből a másik elé sietett, de az utolsó pillanatban mindenkor kinyílt a szeme és meglátta azt a szilárd pontot, a hol biztonságban vetheti meg a lábát. Ezer esztendő óta mindig katasztrófák mellett haladt el a nemzet és soha a katasztrófa utól nem érte.

Ez a történelmi hit sugta nekünk, hogy ezekben a kritikus napokban se hagyjuk magunkat megtéveszteni a katasztrófa veszedelmes közelségétől. Hittük és hisszük még ebben a pillanatban is, hogy a szilaj magyar temperamentum megkivánja a veszedelmet, mert biztos benne, hogy diadalmasan tud vele megbirkózni. Mint ahogy igazi vadászembernek abban telik gyönyörűsége, ha dúvadak ellen indulhat. Le fogja gyűrni, de addig érezheti a veszedelem kéjes bizsergését. Az Országos Hirlap tehát az egész izgalom idején csak azt hirdette, hogy a szélsőbal, amely kétségtelenül leghamisítatlanabb és megfontolásra legkevésbé hajlandó magyar temperamentum, az utolsó percig fogja a veszedelem gyönyörét keresni, hanem az utolsó percben még akaratlanul is úgy fog cselekedni, ahogy ez a történelmben megédzett magyar vér parancsolja.

S immár mintha mutatkoznának a jelek, hogy nem csalódtunk. A függetlenségi párt, amely délután négy órától esti nyolczig még a régi hévvel folytatta a parlamenti harcot, nyolcz órakor átsietett az ő szűkebb családi körébe és lankadatlan buzgósággal tanácskozott, vajjon okos dolog-e a harcz folytatása. Határozatig nem jutott el, de ez a magyar temperamentum mellett olyan természetes. Hiszen még nem ütött a legutolsó nap. Még van néhány óra. Még rejlik valami a veszedelmek poharának fenekén. Miért fosztanak meg magukat az utolsó néhány csöpp élvezetétől? Talán eszükbe jutott, hogy mit mondott Széchy Mária az ő várnagyának, mikor ez panaszkodott, hogy az őrség zúgolódik, mert a fogytán levő borból néhány csöppet mindig elsikkasztanak. Hát hogyne zúgolódnék — mondta Széchy Mária — hiszen az a pár csöpp, az a legédesebb! Milyen jól ismerte ez a ravasz asszony az ő jó magyarjait!

A függetlenségi párt tehát még nem határozott. De ha igaz, ami a mai konferenciából kiszivárgott, a harcot csak végig folytatják, de nem a végeletekig. Az utolsó napon még elmondják az ország színe előtt, hogy nem gyerekes éretlenség adta kezükbe a fegyvert, hanem az a becsületes hit, hogy amikor a nemzet véletlenül sokat nyer, még többet is ki lehet vinni a javára; hogy amikor gazdasági tekintetben a viszonyok alakulása visszaadta önrendelkezési jogát, becsületes elszántsággal ragadták meg a fegyvert,

Szervusz, Pali bácsi.

— Egy magyar demokrata története. —

Írta: Mikszáth Kálmán.

(Folytatás.)

A harmadik sógor egy rőthaju fonnyadt alak, gróf Livánszky, akinek „zu kedves” a spitznameje a főrangú körökben, hanyat fektült a pamlogon és a göndörszörű fehér mopsz kutyájával játszott. A kutya ugrált a hasán, a sógor pedig csiklandozta a kutya hasát. Roppant mulatság volt az.

A bemutatásra meg se mozdult, csak a szeméit hunyta be és a fogain keresztül hápogta:

— Avnyav tyavav tyav.

A „zu kedves” arról volt nevezetes, hogy a feleségén, Fanny grófnőn kívül senki sem értette, amit mond. Csak a grimaszai és kézmozdulatai után lehetett a környezetének kitalálni. A nagy nyeglesége miatt semmi emberi nyelvet nem beszélt. Különben főispán volt egyik felvidéki megyében s állása betöltésében nem mutatkozott semmi kívánni való.

Molnár Pálnak fejébe tódult a vére ezekre a bemutatásokra, a kiszámított, szemtelen dölyfösségre, melyet a sógoroktól tapasztalt, de csak türtöztette magát, véresre harapta az

ajkait; a Boriska szelid, kérlelő nézése lefogta a lúzongó érzéseit.

A báró sógor, egy megrögzött fecsegő, legalább szóba állt vele, de minden szavával csipte, marta.

— Hát osztozkodunk... Lesz szépen. Hm. Mi? Sok pénze fogja lenni, Herr von izé — Kovács... —

— Molnár a nevem.

— No mindegy. Alzo Molnár... Mit fogja csinálni barátocskám azzal a sok pénzzel? Elm. Mit?

Molnár Pál felpattant indulatosan.

— Én nem vagyok az ön barátja, hallja-e?

— Quel diable! No és miért nem?

— Mert én nem szoktam majmokkal

barátkozni.

Boriska grófnő látta, hogy veszedelem készül. Odaszökött az urához: „Pali lelkem, ne ijessz meg, ne tüzeskedj!”

— Nem türom ezeket. Eredj innen.

Melle zihált, a halántékai lüktettek, minden izében reszketett. El akarta magától lökni az asszonyt, de az a nyakába fonódott és azt sugta neki elpirulva:

— Majd meglátod, megharagszik a kis jövevény. Tedd meg a kis jövevény kedvéért, nyeld el, amit mondanak. Tudod, az orvos mit mon-

dott, hogy nem jó lesz a kis jövevénynek, ha én megjedek.

Erre lecsillapodék Molnár Pál. Nagy ur volt az a kis jövevény, még itt se volt és már ő parancsolt. Molnár Pál még mosolygott is, az igaz, hogy keserűen. A báró sógor pedig kacagott, úgy, hogy polkát járt a teremben a nagy kacagásban. Dőlöngélt jobbra-balra, mint egy részeg szunyog.

— Hahaha! Hörst du, zu kedves? Ein Cavallier!

A „zu kedves” ásitott egyet s valami artikulatlan hang megint hallatszott, de nem bizonyos: a kis mopsz nyíftantott-e, vagy ő.

De Molnár most már föl volt panczélózva a kitérés ellen; a meggyülemlett harag, amit a felesége belefojtott, egy hirtelen elhatározást értelt meg benne, fogta a kalapját, távozott a teremből.

Künn még jóformán le se szerszámozta a lovakat a kocsis, midőn egyszerre felhangzott a gazda szava:

— Fogj be, Marcsi!

— Még nem is ettek a lovak, tekintetes uram.

— Csak te mégis fogj be!

A teraszon ott pipázgattak az ügyvedek nagy cifrakupakos tajtékpipákból (még

hogy a kedvező viszonyok tarsolyából még többet is kieroszakoljanak a nemzet számára. De oktalanul és elvakultan nem hadonásznak tovább a fegyverrel, amikor már csak a maguk vagy a nemzet testi ejthetnének fájó sebeket.

Az utolsó órák közelednek. A nemzet aggódva figyel. Meginzana hitünk a történelemben, ha magyar emberek akkor sem ejtenék lábukhoz a fegyvert, a mikor velük szemben csak egy áll: — a haza.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órákor ülése van.

A holnapi ülés. A képviselőház holnapi ülése elé nagy érdeklődéssel néz mindenki. Nem valószínű ugyan, hogy ezen az ülésen valami fordulat következék be, de azt hiszik, hogy a szélsőbal mai konferenciájának hangulata mégis vissza fog már tükröződni egyes felszólalásokban. Szólásra Polónyi Géza, Endrey Gyula és Lukács Gyula vannak följegyezve, akik eddig a legharciasabb hírokat pengették. De nincsen kizárva az eshetőség, hogy tekintettel a konferencia ki nem fejezett, de mégis felismerhetően békés hangulatára, ezek a szónokok másoknak engedik át a helyüket, akik a pártkonferencia végleges határozatáig legalább nem mérgesitenék el a helyzetet. A párt egyes tagjai ezt a konferencia végeztével ajánlották is.

Az újévi üdvözlések. A szabadelvű párt az ideán is tisztelni fog az új esztendő alkalmából a kormány, a képviselőház és a párt elnökénél. Mint értesülünk, báró Bánffy Dezső miniszterelnöknél Lukács Béla, Szilágyi Dezsőnél Rohonyi Gyula, báró Podmaniczky Frigyesnél pedig Örley Kálmán fogja a párt szerencse-kívánatait tolmácsolni.

A helyzet.

A ma délután tartott ülésen békés szellő fujdogált a függetlenségi és 48-as párt tagjai körében. Nem történt pedig semmi rendkívüli esemény. A kormány nem tett újabb koncepciót, a békeszerzők sem igen működtek, sőt mintha ma már a háttérbe vonultak volna, a sok hasztalan kísérlet után. Mégis két olyan incidens merült fel magában a párt kebelében,

amelyek határozottan békés hangulatot keltettek. Erős hatással volt ugyanis a Függetlenség mai vezércikke, amely a párt leszerelését kívánta, nehogy a kormány az esetleg bekövetkezendő „törvényen kívüli állapot” miatt a függetlenségi pártra hártsa a felelősséget. Ez a békés hang annál nagyobb feltűnést keltett, mert Sima Ferencz irta, akiről mindenki azt hitte, hogy a legerősebben ellenzi e leszerelést s aki egymaga is vállalkoznék megakadályozni a provizórium törvényerőre emelkedését. A folyosón Kossuthék meg is támadták cikke miatt Simát, aki azonban azt válaszolta, hogy január elsejétől kezdve, kész a kormánynak minden előterjesztését a legerélyesebben ellenezni, sőt megobstruálni, most azonban a felelősség súlyát le kell venni a függetlenségi párt válláról.

A másik körülmény amely megváltoztatta a Kossuth-párt hangulatát, sokkal jelentősebb. **A pártnak a vidékről visszaérkezett tagjai** ugyanis **azzal a hírrel lepték meg Justhot és a háborúpárt vezetőit, hogy a közvélemény határozottan az obstrukció ellen van.** A választók nem tartják alkalmasnak az időt az obstrukcióra, sőt óva intik képviselőiket a következményektől.

Egy Kossuth-párti nyilatkozata.

Eme körülmények hatása alatt beszélt egyik munkatársunk a Kossuth-párt egyik tekintélyes tagjával, aki a következő nyilatkozatot tette:

„Annyi bizonyos, — nem is tagadom, — hogy a párt hangulata **ma erősen megváltozott.** Ma estére értekeztet hirtünk össze, amelynek tárgya éppen a párt további magatartásának a megbeszélése lesz. Annyit mondhatok, hogy sokan vannak ma már, akik a leszerelés mellett foglalnak állást és az erre való hajlandóság jórészt meg is van már a pártban, sőt az én egyéni nézetem is az, hogy a nagy és súlyos felelősségre való tekintettel, hagyjuk, abba minden elvi feladás nélkül, e harcot. Azonban a békeség helyreállítása mégis alig lesz keresztülvihető. Mert ha mi fontos okokból le is szerelünk, az Ugron-pártiak folytatják a küzdelmet, sőt talán a néppárt is, s így ebben az esetben furcsa helyzetbe jutunk. **Rakovszky István (néppárti)** ma este is odaszólt nekünk:

— Ha ti fel is adjátok a harcot, **mi folytatjuk mindenáron!** Még ha egymagam lennék is!

Az Ugronpártiak hangulatát pedig jellemzi a **Bartha Miklós nyilatkozata:**

— Nem szabad engednünk! — mondotta — Bartha és nem kell félnetek a felelősségtől. **Bánffy az oka a bonyodalomnak és pusztuljon az, aki ezt a helyzetet megteremtette.**

Ugronék tehát, ha semmi mást nem érnek is el, Bánffy bukását remélik.

Igy tehát nekünk Kossuth-pártiaknak ma még súlyosabb a helyzetünk, mint volt eddig, amikor még nem hirdetett leszerelést egy függetlenségi ujság és nem ismertük a választók véleményét, mint ma.

A néppárt tervei.

Munkatársunknak alkalmá volt **Molnár János**-sal, a néppárt elnökével is beszélgetni.

— Előre nem mondhatok semmit — mondotta az apátképviselő. — De nem is jelezhetem előre a párt álláspontját. Mindenesetre fentartjuk az akció szabadságát. Ha megváltozik a helyzet és már fait accompli-val állunk szemben, akkor, esetleg holnap este, értekeztet tartunk, amelyen pártunk a további teendőkre nézve határoz.

A néppártnak egy másik tagja viszont így szólt:

— Obstrukcióról a mi részünkről **szó sem lehet,** azt nem mondom, hogy a párt több tagja fel nem szólal, amivel esetleg a rövid idő folytán meg lehetne akadályozni a javaslatnak idején való keresztülvitelét, — ezt azonban alig hiszem. A párt többségének az a nézete, hogy **ha most folytatunk harcot a kormány ellen, ezzel csak Bánffy pozícióját erősítenék meg,** ami pedig épenséggel nem szándékunk.

Az ellenzék részéről csupán a nemzeti párt hallotta örömmel a béke szövegét és reménykedett abban, hogy még holnapig sikerülni fog békét kötni, amit eleitől fogva kívánatosnak tartott.

A függetlenségi párt értekezlete.

Ilyen hangulatban gyűlt össze a függetlenségi és 48-as párt esti 8 órákor, közvetlenül a képviselőház ülése után, értekezletre, amelyet **bizalmas jellegű tanácskozásnak** mondták ki.

Az értekezleten jelen voltak: Kossuth Ferencz, Eötvös Károly, Komjáthy Béla, Sturmman György, Rigó Ferencz, Thaly Ferencz, Lakatos Miklós, Brázay Kálmán, Hentaller Lajos, Meszlény Lajos, Kubik Béla, Barabás

akkor nem igen volt szivar) és disputáltak. Előesata volt ez a délutáni nagy jelenethez, mikor majd a végrendeletet felolvassák és felosztják az ingóságokat, esetleg az ingatlanokat.

Leveleki Molnár magához intette a saját ügyvédjét, Mali Pétert.

Jó prókatori név; ha magyar világ volt, az á-ra tette az ékezetet és akkor magyarul hangzott: Málnak, ha ellenben rossz idők jártak (s többször jártak ilyenek), az i-re tette az ékezetet, lett Mali (tótul: Kisa).

— Hát rendben van-e a meghatalmazásod? — kérde az ügyvédtől. — Mert én elmegyek.

— Most? Hová? — esodálkozik az ügyvéd. — Nem várod be az osztózkodást?

— Nem, az eltarthatna napokig.

— Valószínű.

— No én pedig ezekkel a pimaszokkal nem lezek egy óráig se egy fedél alatt, hanem itt hagyok téged, végezz el mindent a legjobb belátásod szerint.

— Történt valami?

— Nem. Csak meggondoltam. Sok nekem három mágnás. Majd elküldöm az utasításokat, ahonnan onnan s majd megírom, hová értesíts a választásokról.

Mály gondolkozott egy perczig s aztán szokott modorában kezdte fejtegetni:

— Csakugyan czélszerű, ha itt nem maradsz, egyrészt mert gyönyörű az idő és öröm ma utazni, másrészt, jószívű vagy és puha lélek, okvetlenül lefozónének a sógoraid; a harmadik indokom az, hogyha neked három mágnás is sok, ha a végrendelet-végrehajtó: gróf Deseffy délután megérkezik, hát négy mágnás lesz; a negyedik indokom, hogy nekem magamnak elég nagy szájam van húsz gróf ellen is, az ötödik indokom, hogy te csak akadályoznál a presenziáddal, mivelhogy némi-nemű machinációkkal szemben, nekem is machinációkhoz kell nyulnom, a hatodik . . .

— Ugyan, hagyd a pokolba! Ha nem volna egyetlen indokod, én akkor is elutaznám.

De Mályt nem lehetett megakadályozni, hogy vagy húsz indokot még fel ne soroljon. A legegyszerűbb adóssági keresetnél is, ahol világos, tiszta kontraktus bizonyította a követelést, árkusos beadványokban bizonyította a tartozás fennállását, mondván, tartozik mert kölcsön vette a pénzt. Mert kontraktus van róla; tartozik, mert maga is beösmerte az alperes, de föltéve, ha nem volna kontraktus és ha nem ösmerte volna be, akkor is tartozik a következő okokból s itt néha hatvan-hetven

okot is felsorolt. Az adjunktusai váltig kérdegettek: „Minek az a sok hiábavalóság a keresetben, principális ur, hiszen az adós-level maga is untig elegendő.” Mire a híres prókátor fölényes mosolylyal válaszolta. „Magok azt nem értik, amici. A szakma, szakma. És a handa-banda a szakma kiegészítő része. A jó fiskálianak nem elég csak az okos argumentumokkal élni, azzal a hittel kell a kérdést kezelni, hogy a bírák nagy szamarak.”

Egy húszár ácsörgött künn a folyosón, a megholdogult öreg gróf há szolgája, akit még Pozsonyból ismert Molnár.

— Menjén csak be, János és sugja meg a feleségemnek, hogy jöjjön ki egy perczre, várom a parkban.

Molnár kezét fogott az ügyvéddel, aki iskolatársa volt Lőszonczról.

— Most már eredj, disputálj tovább a kollégáiddal, nekem a feleségemmel lesz egy kis beszélgetésem.

— Mikor találkozunk? — kérde a prókátor.

— Valamikor — felelte rejtélyes mosolylyal. Majd hallasz rólam hírt.

Azzal a parkba indult. Nyár vége volt. A fák levelei fonyadtak, sárgán lógtak alá. Az alföldi lombok más betegségben szoktak ki-

Béla, Oláh József, Leszkay György, Ilyés Bálint, Olay Lajos, Tóth János, Pichler Győző, Marjay Péter, Győry Elek, Rartha Ödön, Lukács Gyula, gróf Benyovszky Sándor, Gräfl Andor, Putnoki Mór, Kállay Róbert, Justh Gyula, Balogh László, Kolozsvári Kiss István.

A tanácskozás másfél óráig tartott s az eddigiekhez képest határozottan békésebb jellegű volt.

Az értekezletről hivatalos kommuniké nem adtak ki, csupán annyit hoztak nyilvánosságra, hogy a párt *nem határozott* és holnap *újból értekezletet tart*, amelyen végleg döntenek a párt további akciójára nézve.

Az értekezletről a párt egyik előkelő tagja munkatársunknak a következőket mondotta:

— Formális értekezletnek a mai tanácskozás tulajdonképpen nem is nevezhető. Eszmecserét folytattunk a politikai helyzet felett és ma tényleg több *oldalról békésebb hangok* váltották föl az eddigi harcias hangulatot. Bővebben nem nyilatkozhatom, nemcsak a tanácskozás bizalmas jellegénél fogva, hanem azért sem, mert *csak ártunk az ügynek*. Január elsejének közeledtével mindenünk kétszeresen érzi a felelősség súlyát és senki komolyan nem kívánja a törvényen kívül való állapotot. Hogy ezt az ország elkerülje, ma már nem csupán tőlünk függ, függ ez más tényezőktől is. És ebben keresendő az oka, hogy ma végleg nem döntöttünk. Holnap ugyan még folytatjuk a vitát, azonban *a fordulat mégis a holnapi naptól függ*. A leszerelési vágy, habár ma még eltérők is a vélemények, meg van és lehet, hogy holnap *este már a béke győz*. De ezt ma még el nem érthetjük, épen az előbb említett körülményeknél fogva.

Az obstrukció ellen.

A főváros törvényhatóságának több bizottsági tagja gyűlt ma értekezletre, amelyen elhatározták, hogy a jövő szerdán, a fővárosi törvényhatóság rendes közgyűlésén, a képviselőházban jelenleg folyó obstrukció ellen ünnepelesen tiltakozni fognak. Helyteleníteni fogják, hogy egy számbelileg jelentéktelen kisebbség a házszabályok házagaival visszaélve, a nagy többség akaratának törvényerőre emelkedése ellen akadályokat gördítsen.

A vidéki törvényhatóságok is egymásután tiltakoznak az obstrukció ellen. A mai nap folyamán *Temesvár* törvényhatósági bizott-

sága, *Molnár* Viktor főispán elnöklete alatt, egyhangulag és vita nélkül elfogadta *Telbisz* polgármester indítványát s határozatilag kimondta, hogy a város közönsége bizalomteljesen helyesli a kormánynek az Ausztriával való gazdasági kiegyezés megújítására irányuló törekvéseit s kívánja, hogy az adott viszonyokhoz képest, a provizorium mielőbb létesüljön. Egyidejűleg hangsúlyozza, hogy a kormányt erre célzó törekvéseiben ezentul is támogatni fogja.

A Tempsrólunk.

A párisi *Le Temps* vasárnapi vezércikke az osztrák és magyar helyzetet ismerteti. Ugy látja, hogy Magyarország sem őrizte meg nyugalmát, hidegvérét és önuralmát, pedig úgy látszott, hogy Magyarországon volt a monarchia egységének rendíthetetlen sziklája... Az ellentét az osztrák botrányos obstrukció és a magyar józanság és politikai betátás között igen feltűnő lett volna, ha sikerül a szélsőbalt elhallgattatni. Mindaddig azonban, dacára a neki tett engedményeknek, ez nem történt meg és valószínű, hogy Magyarországon a rendelkezésekhez kell majd nyulni. Ez pedig a parlamenti elv megsértését jelenti oly országban, ahol az mély gyökeret vert. Csak sajnálni lehetne, ha kétség férhetne oly ténykedések alkotmányos legalitásához, amelyek az állam alapjai nyugszanak.

Sima Ferencz leszerelt.

A szentesi követ, akiről mindig babonásan suttozták, hogy már őmiatta sem lehet a harcztól feladni, mert ő egymaga is sikerrel tudna egy hónapig elobstruálni. — Sima Ferencz ma leszerel és az újságjában a neve aláírásával ír cikket, hogy a függetlenségi párt se akadályozza meg a szükségjavaslat törvényerőre emelkedését. A cikk címe *A Rubikon előtt* s bevezető részében azt mondja, hogy amikor a felelősséget a függetlenségi párt akarják háritani, a pártnak érdekében áll, hogy Isten és emberek előtt az önmegtartóztatás egy kolosszális tényével bizonyítsa be, hogy politikáját, az elvi szempontok megőrzése mellett, a bölcs mérséklet és a higgadt objektivitás irányítja.

Aztán ezt mondja: ... azt az erőt, melyet most oly obstrukcióra pazarolnánk, amely törvényen kívüli állapotot idézne elő, fokozott mértékben a Bánffy-kormány lehetetlenné tételére kell felhasználunk, Midőn a függetlenségi párt erre az álláspontra helyezkedik, méltán számíthat a nemzet rokonszenvére és a korona hálijára. Mert önmeg-

tartóztatásával a törvényen kívüli állapottól és az alkotmány integritásának megsértésétől menti meg a nemzetet. S a koronát is lojálisan megkíméli egy alkotmányellenes állapot megteremtésének és így a királyi eskü megszegésének keserű odiumától. Ez a nagy erkölcsi eredmény sokszorosán fölér azzal az áldozattal, melyet a gazdasági közösség ideiglenes főtartása ró az országra. Mert a mérsékletnek ama szembeszökő tényéből, melyet a függetlenségi párt javaslatunk szerint tanusítana, meggyőződhetik a korona és láthatja egész Európa, hogy a függetlenségi párt nemcsak felforgató tendenciáktól távol áll, hanem államférfiakhoz illő bölcseséggel, nemes hazafias-sággal, a korona és a nemzet iránt tartozó hűség egyensúlyban tartásával akarja elveit megvalósítani.

Látnivaló, hogy az orvosoknak csakugyan igazuk van s a bölcsesség foga épen a gyöngébb szervezetű gyermeknek jön meg korábban.

A tegnapi fiasco története.

Olyan szépen ment a nyáron a közös nagy tüntetés, hogy a tegnapi kudarcra senkise számíthatott. Mi volt az oka, hogy történt, mik az előzményei? sokan találgatták ma. Hogy világot vessünk a homályba, elküldöttük egyik munkatársunkat a szociáldemokraták vezérémbereihez, akik a következőket mondták el a tegnapi nagygyűlés előzményeiről és kulisszatitkairól:

A szociálisták előadása.

A függetlenségi párt vasárnap másodizben tartott volna népgyűlést a szociáldemokratákkal szövetkezve.

Az első ilyen tüntetés a nyáron volt, a sajtótörvény reformjának tárgyalása alkalmával. Nem a szociálisták ajánlották a közös akcióra, hanem úgy kérték fel őket, az újságírók egyesületében volt előzetes értekezlet megbízásából. Készséggel engedtek, mert hiszen a sajtószabadság minél teljesebbé tétele benne van az ő programjukban is. A párt vezetőinek tanácskozásain főképpen ezt hangsúlyozták s kizárólag ezen az alapon is csatlakoztak a mozgalomhoz és nem a függetlenségi képviselők kedvéért. A gyűlésen azonban, a városligetben, épen az utolsó pillanatban egyáltalán nem úgy viselkedtek velük szemben, mint elvárták volna. — Az ő elnökük épen olyan joggal volt ott az emelvényen, épen olyan joggal szólott, mint a független polgároké. S ők az elnökségben sem voltak számukhoz képest kellőleg képviselve, s mikor egyik szónokuk nem épen a függetlenségi párt szája ize szerint akart szólani, szinte erőszakkal elhallgattatták. Szóval, felsültek. De ők meg akarták mutatni, hogy velük tárgyalhatnak, hogy az ő pártjuk fegyelmzett s elkerülték az összetűzést. A dolgot azonban nem felejtették el, ámbár nem is volt szándékukban soha, hogy ezért elégtételt szerezzenek.

Most, december elején olvasták a lapokban, hogy a független polgárság Kossuth Ferencz és társai vezetése alatt ismét mozog, országos népgyűlése készülődik és követeli az önálló vánterületet. A mult hétfőn este Pfeifer Sándor és dr. Goldner Adolf pártvezéreket fölkereste egy kávéházban a független polgárok háromtagú küldöttsége Kornay István vezetése alatt és felszólították őket vegyenek részt a tüntetésben a szociáldemokraták is. Azt felelték a küldöttségnek, hogy mindenesetre konferencia elé terjesztik az ajánlatot, de előre is jelzik, hogy az együttműködésre csak parlamentáris formában hajlandók. A párt maga nem vehet részt olyan népgyűlésben, amelynek elnökségét nem a többség választja, amelynek határozatai nem a többség nézeteit fejezik ki, hanem a kisebbséget vagy talán csak a kisebbség részéről választott elnökségét.

Kornayék csak azt kérték még, hogy a pártkonferenciát minél előbb hívják egybe, hogy a rendőrség tudja, mit tevő legyen.

Szerdán este meg is tartották az értekezletet. A szociáldemokrata párt tizenöt tagja vett részt a tanácskozásban. Ingerült hangulat uralkodott Kossuth, Justh és társaik ellen. Itt volt a mezőgazdasági munkásokról szóló törvényjavaslat tárgyalása, elvárták volna, hogy a függetlenségi képviselők

mulni, mint a felföldiek: ezeket a perzselő meleg öli el, amazokat a csipős őszi dér. De nekik az mindegy. Szép park volt, messze híres. Ki nem lehetett volna találni aranyért, hogy emberi kéz csinálta-e a kastélyhoz, vagy pedig vadon nőtt erdőnek és a kastélyt építették hozzá? A bokrok, füvek és virágszárak mind összevoltak kötözve békanyállal, mintha pajkos tündérek játszottak volna itt s az ő finom selyem czérnáikkal egy kötegbe csapnának mindent, ami élt és viritott, hogy Tél apó aztán a vállára vehesse az egészet és elcipelje.

A kuglizó fedelén egy golyafészkek ült tükésen kiálló galyacskaival, mint valami kozákcsalma. Az anyagólya fiai megnöttek benne és épen most szállította le őket, hogy aztán járni, röptülni tanítsa és mehessenek. Mert ők is mennek. Molnár sóhajtott. Hát mi is van abban, hogy elmennek? „Meg kell lenni.”

Egy széláram futott át a galyak között... Fázékonyon zörrentek össze s megint lehultott vagy ezer levél. Ezek is mennek-mennek. Az anya-gólya egyenkint hozta le csőrében a kicsinyeit és míg az egyikért fent járt, hogy a másik el ne szaladhasson, el ne tévedhessen, háttal fektette a gyepre, úgy, hogy fölborított ügyetlen fiók fészkelődött, hánykolódott, de a lábas oldalára nem tu-

dott ráfordulni. Az anyai szeretet ezekben a keskeny agyvelőnélküli madár fejekben is megtermi a furfangos ötleteket.

Molnár Pál elmélázott. Ezek legalább itt születtek! A saját gyermekére gondolt, a jövőnyre, aki már utban van.

A Boriska grófnő léptei hallatszottak. Kip-kop. Olyan furcsán kongott a föld. Pszt, mintha mondana valamit. Pedig olyan kis lába van a Boriskának, hogy a föld talán nem is érzi. Kip-kop, kip-kop. A föld beszélni látszott és Molnár értette. Marasztalja-e, vagy panaszkodik? Mindegy, meg kell lenni.

— Mit parancsol velem az én zsarnok uram?

Meghajtotta magát, pajzánkodva kislányosan, ahogy az apáczáknál szokta növendéklánykorában — pedig talán terhére is esett most. De nem a mosoly a szép kék szemekben.

— Hozd ki a mantillodat, Biri és a holdmat, elutazunk.

— Most mingyárt?

— Mingyárt.

— Nem tréfálsz?

— Nem.

— Megharagudtál?

— Meg.

(Vége következik.)

itt érvényesítsék minden tudásukat, ékeszölésukat. Nem tették. Hétről-hétre előfordul néhány kisebb-nagyobb, a népet az önálló vámtérületnél anyagilag és erkölcsileg egyaránt közelibbről illető kérdés a függetlenségi pártot soha sem találják a sorompóban. Ne emelkedjenek föl a nép vállán, ha annak érdekében minden pillanatban teljes erejükkel sikkra szállani nem hajlandók, sőt ha kényelmök megköveteli, még ártnak is annak, akinek egész létüket köszönhetik. Ne magyarázza ezt senki úgy, hogy ők ellenségei a függetlenségi és 47-es eszméknek, ők csak az eszmék mostani országgyűlési képviselőit gyűlölik s annak a pártkörnek, amelyhez ezek tartoznak, ott ártnak, ahol tudnak. Most is az obstrukcióval fecserlik az időt, holott a nép sok égetőbb kérdés megoldását várja. Az önálló vámtérület a szociáldemokrata munkáspárt nézete szerint egyébiránt nagy erkölcsi haszonnal, de súlyos anyagi kárral is járna. Beözönlönék egyszerre vagy másfél-százezer külföldi munkás s tetemesen megnehezítené a mi munkásaink kereseti viszonyait. Az az erkölcsi haszon, ami abból származnék, hogy a mieink a külföldiektől tanulhatnának, nem igen érne föl az okozott anyagi veszteséggel. Ezért állapotok meg abban az ismert határozati javaslatban, amelyet a vasárnapi népgyűlés elé akartak terjeszteni elfogadás végéig.

A határozati javaslattal a szociáldemokrata párt körében is foglalkoztak, s valószínű, hogy ezeknek a részéről jutott a dolog a népgyűlés rendezésének a tudomására. Mert a pártvezérek közül a határozati javaslat tartalmáról senki sem értesítette a rendezőket, s ezeknek arról mégis volt már pénteken tudomásuk. E miatt is küldötték szét a gyűlésre szóló meghívókat.

Ezeket a meghívókat pedig százával-ezrével kapták a különféle munkásegyletek elnökei és osztogatták fűnek-fának, csak hogy szabaduljanak a papírtömegetől.

Igy jutottak a szociáldemokraták hivatalos meghívóhoz.

A függetlenségi párt nyilatkozata.

A függetlenségi és 48-as párt vezetősége a maga részéről ezt a nyilatkozatot adja ki az elmaradt tiltakozó nagygyűlésről:

A függetlenségi és 48-as országos párt elnöksége tudatja, hogy a múlt vasárnapra tervezett népgyűlés *szervezésébe nem folyt be*; ezt annál kevésbé tette, mert a gyűlésnek csak úgy lett volna értelme, mint a polgárság önálló véleményének minden befolyástól ment megnyilatkozásának. Az országos párt elnökét, *Kossuth* Ferenczet és több képviselőt felkérték a rendezők, hogy a gyűlésen az önálló vámtérület érdekében szólaljanak fel, amire rá is állottak, de szerepük csak a felszólalásokra szorítkozott és sem a rendezésbe, sem a vezetésbe, sem a határozati javaslat szövegezésébe be nem folytak.

A lapoknak az a híresztelése, hogy *Kossuth* Ferencz és a függetlenségi és 48-as párt-hoz tartozó több országgyűlési képviselő a múlt vasárnapi népgyűlésen megjelent és egy mellékhelyiségben várta az internacionalista szociálisták által rendezett tüntetés lefolyását, a valóságnak nem felel meg. Sem *Kossuth* Ferencz, sem a többi képviselő nem jelent meg a gyűlés helyiségében, sem a teremben, sem mellékhelyiségekben, hanem értesülvén a hazafias polgárság gyűlésezésének erőszakos megzavarását célzó tüntetésről, a népgyűlés helyiségébe be se mentek és tudomásul vették azt, hogy Budapestén a hazafias polgárság véleménynyilvánítását a szociálisták meghátráltatják.

Az illuminált Ház.

A képviselőház esti ülés.

Csávossy Béla bekialtott a sötétségbe:

— Legyen világosság!

S ha a kaosz nem is akart a hatalmas szózatnak engedelmessé válni, az egyenruhás szolgák legalább elkapták a parancsot és egykettőre már volt világosság. De nem a régi kandelaberek sárgás gázvilága gyult ki, (a kandelaberek beroszdásodtak az utolsó esti ülés

óta), hanem öt hatalmas ivlámpából áradt el a fehér villamos fény völgyön és karzaton. A tanácssterem aztán már illuminálva várta a honatyákat, akik közül a függetlenségi jöttek meg legelőbb. (Nem kellett meazíról fáradniok, mert a Szikszayból jöttek, ebédől.)

Különben nincsen ok panaszra. Négy órára a többiek is megérkeztek és lassankint megnépesedett a karzat is. A jó közönség nem akarta elmulasztani az alkalmat, hogy egyszer ebéd után és illuminálva lássa a tisztelt Házat. (Az ebéd után természetesen a képviselőkre, az illumináció pedig a teremre akar vonatkozni e gyarló moment-fotografiában.) S így a tanácskozás idejéből nem kellett sokat ellopni. Pontban négy órakor zsűfölvá voltak a karzatok, zsűfölvá a padosok is — Berzeviczy tehát megrázhatta a csengőt. Kezdődik az előadás.

Mert azt ne gondolja valaki, hogy parlamenti tanácskozás volt ez a mai. Világért se. Nem nézte annak a publikum, nem nézte annak a karácsony ünnepéről megjött tábor sem. Csak valami különös látványosság. Valami érdekes játék. Mintha egy jókedvű társaság korán ült volna össze s most mindenféle szórakoztató bolondsággal akarná kibőjtölni, míg az óra elüti az éjfelet és hirtelen sötétségben megérkezik az — új esztendő. Az idén ugyanis nevezetes terminus lesz az a pillanat, amíg leperog az utolsó néhány óra, hadd legyen változosság a játékban.

De mi ez? A szélsőbal keskeny mezejéről fölemelkedett *Thaly* Ferencz és beszélni kezdett. Egész egyszerűen, minden ünnepi szín nélkül, mintha a villamos ivlámpák semmire sem köteleznék. Az egész Ház felzúgott. Hát még egy alkalmi szónokról sem tudtak a vita-rendezők gondoskodni? Hentaller! *Justh*! És ti többiek, hát nem tudátok erre az esti ülésre Eötvöst, vagy legalább *Sima* Ferenczet megnyerni? Hogy a közönség adomákat halljon, vagy legalább egy végig kibeszélt ülést láthasson!

Nagy volt a méltatlankodás. Haragosan morajlott valamennyi hadoszlop.

A szélsőbal azonban megmozdult.

— Helyre!

— Csönd legyen, vagy lárma lesz!

S úgy tetszett, hogy ez az alternatíva hat. Mert jobb, ha a többség csöndes, mintha a kisebbség lármoz. *Thaly* Ferencz tehát csöndben mondhatta el az ő kis beszédét s a honatyák arra gondoltak, hogy a *Thaly* beszéde kitünő alkalom a folyosó fölkeresésére. Ah, a folyosó. Ez a drága oázis, amely pihenővel, színekkel és levegővel biztat minden sivatag beszéd elől! Hogy özőnlött kifelé minden szomjas lélek! De hiába. A folyosó is egészen más, este. Őt-hat regényes gázláng viaskodik az ereszkedő sötétséggel. Az ablakokból nem kaczag be a világos égbolt. Az emberek nem éhesek, tehát nem is elégedetlenek. Beöthy *Aldsi* nem áll magában a jókedvével, mert ebéd után mindenki jókedvű. *Molnár* Tóni sem évődik senkivel; földolog a csöndes emésztés. És semmi móka, semmi mulatság. Ismerősök és ismeretlenek nesztelenül suhannak el egymás mellett és az egyetlen elmésség, amely elhangzik, olyan szomorú.

— Jó reggelt! — mondogatják és aki mondja, halkan nevet melleje.

A teremből pedig zúgó éljenzés hangzik ki.

— Mi történt? — kérdezi egy árnyék.

— *Thaly* beszélt, *Lakatos* beszél — a párt pedig éljenez, mondja egy másik árnyék. Ennyi az egész. A hatalmas ivlámpák

alatt is csak *Thalyt* és *Lakatos* kell éljenezniük. A jó isten tudja, mivel tudnának különbül lelkesedni, ha véletlenül egy *Kossuth* *Lajos* jutna szóhoz. Minden mértékük elveszett. Vagy pedig *Demosthenes*re gondolnak és úgy éljenzik *Lakatos*t. Bizony nehéz sor.

Az emberek tehát mégis csak inkább maradnak a folyosón. Lassankint meg is szokják, rejtett régiségeket fedeznek fel benne. (Nem a buffet kisasszonyait. Bár ők sokkal szebbek este. A kandalló körül táborot ütnek néhányan és folytatják ott, ahol csütörtökön elhagyták. Változott-e a szituáció? Nem hiszik. A szélsőbal még jobban el van keseredve, a szociálista zuhany nem hűtötte le, inkább megpörkölte. S most még jajgat is. Csak az egy *Sima* *Ferencz* érzi magát egészségesnek, mert őt a szociálisták szeretik és azonfelül...

Ami azonfelül van, azt suttogva, fejcsóválva, hitetlenül ujságozzák.

Kubinyi Géza hozza a hírt.

— Az obstrukció félig megszűnt.

Egy csomó árnyék szegődik hozzá és mind kíváncsi. *Kubinyi* pedig (őt a sötétben is elámulja a hangja) valami ujságot lobogtat a levegőben.

— Ezt olvassátok el, kiáltja.

— Mi áll benne?

— Nagy szakadás.

— Hol?

— Az obstrukció, mint minden egész, két félből áll. Az egyik fél *Justh* és harmincz vitéze, a másik fél *Sima* *Ferencz* egymaga.

— Nos?

— *Sima* *Ferencz* pedig, ma cikket ír a lapjába, hogy abba kell hagyni az obstrukciót, mert meg kell mutatni, hogy a függetlenségi pártnak van érzéke a kormányzat szükségletei iránt és maga is kormányképes. Az obstrukciónak az a fele tehát, amelylyel *Szentes* ajándékozta meg az országot, a mai napon leszerelt.

Csupa álmélkodás valamennyi árnyék. Hát ezért nem foghatták meg *Simát* a mai ülésre? És a karácsony szent ihlete épen őt szállotta meg? Nono. Még sem mulik el minden csuda nélkül ez a furcsa ülés.

Mindenki *Simát* keresi.

— Mi ütött beléd? — faggatja a szélsőbal.

— Kövessetek! — feleli rejtelmesen.

— Megokosodtal az év végére! — gratulál neki *Kubinyi*.

— Majd elmulik, sugja a szentesi követ, mintha valami betegségről volna szó, amely jön és elmulik.

És mintha volna valami a dologban. Mintha csakugyan terjedne, ragadósan. Már itt is összesugnak szélbalék, ott is összebúgnak. És a nagy sugásból-bugásból kihallik két mondas:

— Az a kérdés, a rendelet-e a nagyobb baj vagy *Bánffy*?

— Nem úgy van (hangzik a másik mondas.) Az a kérdés, *Bánffy* az alkotmányval? Vagy *Bánffy* az alkotmány nélkül?

Valami különös izgalom árad el a folyosón. Már mindenki mérlegel, alkusszik, konferál. Az a tanácskozás pedig, amely a teremben folyik, senkit sem érdekel. Hozzák a hírt, hogy az öreg *Lakatos* le akarja rázni a nemzet testéről az osztrák piócát; hogy *Hentaller* ezért tüntetve éljenz; hogy *Berzeviczy* ezért mindakettőt rendreutasította; hogy a szélsőbal ennél fogva viharzik; s hogy mindezek után odabenn nagy a gabalyodás. De kit érdekel ez a folyosón? Ah, az öreg *Lakatos* *Hentaller*rel szövetkezve

nyújt valamit a karzatnak — ennyi az egész. Szegény karzat, mért fáradt volna hiába!

A folyosó tovább is sug-bug. A sötétben csak néhány gázláng lobog. Az elmosódó csoportok, mintha csupa összeesküvés volna.

Hat óra van. Az öreg Lakatos bevégezte beszédét a visszamegy jegyzőnek. A teremre valami szürke fátyol ereszkedik. Az ivlámpák szinte elmerülnek az átfült, rettenetes levegőben.

— Öt percet! zug a szélsőbal.

Egy kis láрма, egy kis próbálkozás, de aztán szépen belenyugosznak, hogy előbb még hadd beszéljen Ilyés Bálint is, aztán jön a szünet. Hiszen olyan mindegy. Thaly Ferenc elmondta, amit előbb már elmondott más; Lakatos megismételte, amit Thaly Ferenczről hallott; Ilyés Bálint átveszi a Lakatos szavait és tovább fogja adni az utána következőknek. Mi bajuk lehet? Legfőleg több szónoknak kell majd elmondania ugyanazt a beszédet. A beszéd pedig megvan s mint az a bizonyos pohár — körbe jár. Ujévig tehát a legrosszabb esetben sem kell zavarba jönniök.

A beszédet szünet után Tóth János mondotta el és a jószívű Pichler buzgón helyeselt.

— Mit helyesel? — szölkáltak le hozzá kíváncsi újságírók.

— Azt nem tudom — felelte Pichler őszintén, de én mindent helyeslek, amit az én pártomon mondanak.

Egyébként a tisztelt Ház most sem hallgatta a beszédet, hanem kihúzódva a sötét folyosóra, azt leste, hogy csakugyan hajnalodik-e? Tudniillik, hogy a béke hajnalodik-e? Mert ekkor már szélitiben beszéltek, hogy a szélsőbal is meg akar próbálkozni, nem tudná-e a kormányzati érzékét kimutatni, mint a szentesi követ. Mesélték, hogy a függetlenségi tábor a tisztelt Házból egyenest a párhelyiségbe siet és nyomban konferenciázni fog a békeségről. A folyosón ki is csillant valami kedvező hangulat, épen csak annyi, mint aranypor a folyó homokjából. De a „vadak” annál rémesebben süvöltették az engesztelhetetlenség dalát. Polónyi Géza még azzal is fenyegetőzött, hogy átviszi az obstrukciót a városházára is. (Nem is ártana, ha egyszer a szállítók is remegnének egy kicsit). Polónyi ugyanis olyasmiről akart tudni, mintha a főváros szerdai közgyűlésében Heltai Ferencz ítéletet provokálna a szélsőbal mostani akciója fölött. Erre mondotta Polónyi ur:

— Állunk elébe. Oda is vihetünk egy kis obstrukció.

A teremben is hangosabb volt ekkor a világ. Tóth János már elmondta a beszédet. s hogy mégis kibeszélhesse az ülést, szemelvényeket olvasott fel az Enyedi Lukács, a Pulszky Ágost régi beszédeiből. S az ilyen ráolvasásokban mindig van valami groteszk, amin kacagni kell. Kacagtak is. Azonfelül a szélsőbalnak az esti hangulat néhány jó közbeszólást is sugott. S akadt mulatság. Azt olvasta például Tóth János, hogy Enyedi Lukács valamikor a függetlenségi táborban látta Magyarországot.

— Lukács, Lukács! Hát mért szölkélt meg Magyarországból?

(Ez a kis nyil Enyedi felé suhogott.)

Aztán Tóth a Pulszky Ágost szavaiból idézgetett és ekkor sokkal sürűbben repültek a nyilak.

— Egészen más Pulszky volt az, csak a stílusa ugyanaz! — szölk Justh Gyula.

— Össze is vész magával ma éjjel! — mondotta más valaki.

S a párt nevetett, tapsolt, éljenzett. De azért nyolcz óra tájban már minden hangulat elbágyadt. Tóth János még beszélt, az embe-

rekkel pedig dévajkodni kezdett az álom manója. A karzat meglepetve nézte, hogy hirtelen milyen sok Urbanovszky Ernő került a pad-sorokba. Csupa lehorgasztott, mozgó fejű ember látszott. S az ivlámpák fehér Világa indiszkrétül leplezte le a karzatnak, hogy mennyi sok már a kopasz fej a magyar parlamentben. Lám, már Györffy Gyula is...

Mégis csak jó, hogy az ilyen esti üléseket nem kell rendszeresíteni.

KÜLFÖLD.

Port-Artur okkupációja, egy ma érkezett jelentés szerint, Oroszország politikai köreinek már régi óhajta volt. Attól nem tartottak, hogy valamely hatalom tiltakozni fog az okkupáció ellen, mert már mintegy három éve, hogy a hatalmak erre elő voltak készítve és a halgatólagos beleegyezés meg volt, hogy Port-Artur Oroszország érdekkörébe vág. Hogy Anglia vagy Japán fog-e mégis valamely lépést tenni, az elvárando. Helytelen a hírlapok egy részének azon kombinációja, mintha Port-Artur és Kiaou-Csau elfoglalása között okozati összefüggés volna. A németek foglalása semmiképp sem indította akcióra az orosz diplomáciát, mert a pétervári kabinet egyáltalán nem fogta fel ugy a Kiaou-Csau elfoglalását, mintha az valamely területfoglalást vezetne be Kínába. Amaz érdekek védelme szempontjából, amelyekkel más hatalmak szerepelnek a kínai partokon, nem forog fenn arra ok, hogy heves felszólalások történjenek.

Bismarck Königrätzről.

Cottánál, Stuttgartban, most adják ki a német birodalmi egység történetének egy igen pragmatikus leírását („Der Kampf um die Vorherrschaft in Deutschland 1859—1866“ — von Dr. Heinrich Friedjung“). Ennek a munkának új esztendőre jelenik meg a második kötete. Előkelő német lapok különösen érdekes részleteket közölnek belőle már most is és ezekből itt adjuk a szerzőnek *Bismarckkal folytatott beszélgetését.* A herceg, közvetlenül lemondása után, 1890. nyarán, fogadta Friedjungot és ez alkalommal az 1866-iki háboru előzményeiről és az osztrák-magyar-német szövetség történetéről nyilatkozott, ugyanakkor, mikor a magyar újságírók siker nélkül próbálkoztak meg azzal a feladattal, hogy Bismarcktól valami szenzációs interviút irjanak. Friedjung, aki szerencsésebb volt hazai irótársainál, a hatvanhatodik háboru előzményeiről kérdezte meg Bismarckot s a gasteini konvenczió előtt való időkről beszélt Bismarckkal. A kázus belli tudvalevőleg az volt, hogy a régi Ausztria, midőn Poroszország területi kárpótlást nem akart neki Schleswig-Holsteinért adni, a német szövetséghez appellált, mozgósította a szövetségi hadsereget és Poroszország ezt a gasteini szerződés megszegésének minősítette.

Még a gasteini szerződés előtt, 1864. őszén, Schönbrunnban találkozott Vilmos király Ferencz Józseffel; ott volt Bismarck is és Rechberg gróf, az akkori osztrák külügyminiszter. A szerző most azt kérdezte Bismarcktól, hogy hát akkor is követelt-e már területi kárpótlást Ausztria Poroszországtól, avagy legalább hajlandó volt-e arra, hogy *Velence tovább bírása fejében* lemondjon Schleswig-Holsteinről.

„Nem emlékszem erre — mondta Bismarck — De az én intenczióim olyanok voltak, hogy ezen az alapon igenis megegyezhetünk volna. Együtt voltunk a schönbrunni palota egyik termében mi négyen: a két uralkodó, Rechberg és én. A dologról tanácskoztunk és Rechberg kijelentette, hogy Ausztria a német területért csak német területi kárpótlást fogadhat el, például a glatzi grófságot! (Ez Porosz-Sziléziának Csehországba benyuló déli része, mintegy harmincz négyszög mértföldnyi

terület, kétszáz ezer lakossal. — Nagy Frigyes vette el Mária Teréziától.) Erre azt mondtam, hogy ez lehetetlen és tényleg akkoriban már Szilézia lakossága is mozgolódott és petíciókkal ostromolta Vilmos királyt, hogy mentse meg őket az annexiótól. Az osztrák császárnak egyszersmind megmagyaráztam, hogy a szövetség eszméjének az felelnem meg, ha mi Schleswig-Holsteint kárpótlás adás nélkül kapnók meg; mert a mi szövetségünk nem közkereseti társaság, mely a tiszta nyereséget perczent szerint osztja meg, hanem inkább valamely vadásztársasághoz hasonlítható, ahol mindenki hazaviszi a maga zsákmányát. Hiszen ha nekünk közös háborunk volna Franciaországgal és Olaszországgal és ha akkor Ausztriának sikerülne Milanót visszafoglalni, akkor mi sem kérnénk a fegyverbrátáság fejében területet, hanem megegyednénk azzal, ha legfőleg hadikárpótlást kapnánk. Ez a hasonlatom szemlátomást tetszett Ferencz József császárnak, de azért mégsem egyeztünk meg.“

„Az osztrák államférfiak — mondta a szerző — bizonyosan becsebb országának tartották Schleswig-Holsteint Lombardiánál.“

— No, felelte Bismarck — nem akarom őket megkritizálni. Rechbergnek tetszett volna ez a gondolat. (Csakhogy ői nemsokára elbocsátották és Mensdorffal meg Esterházy Mórival helyettesítették.) Én általában mindig abban voltam, hogy Ausztria és Poroszország között szorosnak kell lenni a barátságának. Hanem csak sokkal később, 1879-ben valósíthattam meg ezt a tervemet, csak hogy akkor is azt akartam, hogy törvényerejű legyen ez a szerződés. *Andrássynak ugyanis azt indítványoztam, hogy a szerződést a két birodalom törvényhozása is cikkelyezze be; nagy dolog lett volna, ha a német, az osztrák és a magyar parlamentek hozzájárulása után a szövetség élete nem csak a kormányoktól függött volna.* Azonban nem teljesedhetett be minden kívánságom és azt is nehezen értem el, amit elérhettem.“

A hatvanhatodik háborura térvén vissza, Bismarck ismét a következő jellemző dolgot mondta el az osztrák politikáról:

„Közvetlenül a háboru előtt, 1866. májusában elküldtem Gablent, a tábornok fivérét Bécsbe, hogy egyezséget próbáljon kötni. Az én előterjesztésem, amelyet később mindkét részről kvázi szégyelni való dolognak tartottak és erősen titkoltak, akkoriban ez volt: Poroszország és Ausztria *össze meg a német hegemóniát egymás között.* Mi éjszaki Németországban kapnók meg a katonai főhatalmat, Ausztria meg déli Németországban. *Ezt az osztoszkodást akkor egy német állam sem tudta volna megakadályozni,* még Bajorország sem, amely különben ebben az esetben kevesebbet áldozott volna fel szuverenitásából Ausztriának, mint amennyit 1871-ben és azóta is föláldozott a német birodalomnak. — Azonkívül azt is indítványoztam, hogy *támadjuk meg közösen Franciaországot, és csikarjuk ki tőle Elzászt; Ausztria akkor megarthatta volna Strassburgot, mi meg Mainzot.* Napoleon hadserege a mexicói expedíció után győnge volt és dezolált, nem állhatott volna ellent a két harcra kész hadseregnek. Az osztrák császár ugy látszott, nem is idegenkedett a gondolattól, legalább a minisztertanácsban tényleg tárgyalta az ügyet. Csakhogy ott Franck hadügyminiszter tiltakozott a leghevesebben; azt mondta, hogy az elmúlt hónapok erőteljes katonai készülései után *szégyen volna kiegyezni Poroszországgal. Európa azt mondaná, hogy az osztrák hadsereg fél a puskaportól, legyen meg hát legalább az első ágyulövés; akkor az első csata után majd egyezkedhetünk Poroszországgal!* Larisch pénzügyminiszter azonkívül ugy érvelt, hogy jó lesz a háboru, mert rosszak a pénzügyek; nagy segítség lesz, ha Poroszország hatalmas hadisarczot fog majd fizetni Ausztriának!

„Hát, ugy látszik meg van írva, hogy a *német dualizmus* kérdését minden évszázadban egyszer karddal kell elintézni. Ez a dualizmus régebbi a porosz-osztrák antagonizmusnál; megvolt már a Hohenstaufok és a Welfek

idejében, megvolt a reformáció korában százsországi Moricz és ötödik Károly között. Mindig viszálykodott a német.

Königgrätz után Ausztria Napoleonhoz fordulván, elég veszedelmes lett volna ránk nézve, ha sikerül ez a szövetség. Az agyu tehát megint döntött a német dualizmus kérdésében és ahogy azután fejlődtek a dolgok, azzal már igazán meg vagyok elégedve. El van intézve a kérdés hosszú időre.

„Nem gondolja hercegséged — kérdezte a szerző — hogy a szövetség kölcsönös törvényre emelése, úgy, amint a hercegséged azt 1879-ben kontemplálta, most utólag megtörténhetne?”

„Az — felelte Bismarck — a jövődö politikuskok gondja, én nem akarok róla beszélni. Ugyis attól félnek Berlinben, hogy még mindig be akarok avatkozni a német politikába. Ez pedig ugyancsak nincs szándékomban. Én eleget dolgoztam életemben, én most a falusi urak módjára akarok élni. Poétákat olvasgatok, elővettem megint egyszer Schillert. A multkor fölüttem a *Haramiákat*, épp azon a helyen, ahol Ferencz az öreg Moort visszalöki a sírba: „Micsoda? Hát örökké akarsz élni?” .. És akkor eszembe jutott a magam sorsa.”

Ezeket beszéli Bismarck a régi osztrák politikáról. Ami új dolgot most a német hegemonia barátságos megosztásáról mond, az érdekes pendantja az ő régi nyilatkozatának, mely az erfurti parlament idejében hangzott el és amelyet ma is érthetetlennek tartanak a nagy ember jellemrajzírói: „*Nem tudom Ausztria nélkül elképzelni Németországot!*” Ugyanis nemsokára ezután következett az a bizonyos másik nyilatkozata, hogy tudniillik „*Budán van Ausztria sulypontja.*” A most előadott osztozkodási kísérletekre szintén következett Ausztria kiszorításának igen sikerült kísérlete. Ezek a Bismarck célzatos ellentétei, amelyeket egyszer még igen ki fognak színeznii a mai német historikusok közül a nem Bismarck-pártiak. Minket közelebről érdekel az, hogy milyen ügyesek voltak és mindig azok a bécsi politikusok. Ügyesek és vérmesek is, mint Schwarzenberg miniszterelnöksége idejében, 1850-ben; az a bizonyos nagybefolyású főherceg, aki így beszélt a többi német államokról: „Egyet füttyentek és az én fehér kabátos katonáim benn vannak Drezdában.”

TÁVIRATOK.

Báró Mohrenheim és III. Sándor császár házassága.

Bécs, december 27. A *Hamburger Correspondent* egy párisi táviratában azt állítja, hogy az eddigi párisi orosz nagykövet, báró Mohrenheim volt az, aki annak idejében mint koppenhágai nagykövet a meghalt III. Sándor császárnak, akkor még trónörökös-nagyercegnének *Dagmar* dán hercegnővel való házasságát közvetítette. A *Politische Correspondent* ezzel szemben konstatálja, hogy ez a házasság 1866. november 9-én történt meg és báró Mohrenheim nagyköveti megbízó levelét egy évvel később, 1867. november 25-én, nyújtotta át a dán királynak.

Esterházy fátalos hölgye.

Páris, december 27. Madame *Jouffroy* d'Abano, ma *Bavary* vizsgálóbíró előtt megjelent. Ő róla állították, hogy az a titokzatos fátalos hölgy volna, ki gróf Esterházyt Dreyfus kapitány barátai részéről ellene tervezett komplottra figyelmessé tette s neki egy nagy államtitkot tartalmazó aktacsomagot adott át. Esterházy ezeket az okmányokat lefotografáltatta s egy reprodukcióját a hadügyminiszternek is megküldötte.

Fontos volt annak a kiderítése, ki ama rejtélyes, elfátyolozott hölgy s hogy amaz ok-

mányokat tényleg tőle kapta-e gróf Esterházy, vagy más; kevéssé romantikus uton jutott-e az őrnagy ez okmányok birtokába akkor, mikor a hadügyminiszteri irodába volt beosztva?

Madame *Jouffroy* ma azt a kijelentést tette, hogy ő *nem ama rejtélyes, fátalos hölgy, azonban jól ismeri a fátalos hölgyet, ki egy igen magasrangú hivatalnok neje s kit Esterházy gyakrabban látott fátal nélkül, mint elfátyolozva.*

Azután így folytatja:

— Én magam nem játszom szerepet ebben az affaireben, de nem is akarok játszani, Esterházy őrnagy vonta be nevemet az ügybe, hogy az elfátyolozott hölgyet, kit igen jól ismer, szerepen kívül hagyja. Ha Esterházy nem fogja kinyilatkoztatni, hogy én ezzel az ügygyel összefüggésben nem állok, akkor *kimerítő adatokkal fogok szolgálni az elfátyolozott hölgyre nézve, kit magas katonai körökben is igen jól ismernek.*

Ezek a kijelentések, nagy meglepetést keltettek s úgy látszik, nagy botrányt fognak maguk után vonni.

Esterházy őrnagy lapjában, a *Journal*ban, hevesen védekezik Madame *Jouffroy* kijelentéseivel szemben. Hangsúlyozza, hogy nem ismeri az elfátyolozott hölgyet, nem is kísérlette meg őt megismerni, megelégedett azzal, hogy ama hölgy figyelmessé tette az ellene irányított komplottra.

— Nem értem — ugymond — Madame *Jouffroy* célzásait, mert nincsenek semmiféle személyes vonatkozásaim egyetlen egy fátalos hölgyhöz sem.

A román felirat.

Bukarest, december 27. A király tegnap a képviselői kamara elnökségét és küldöttségét fogadta, amely átajuttotta a tegnapi elfogadott feliratot. A felirat így szól:

Felséged és a román nép a trónörökös sulyos betegsége alatt kemény és fájdalmas megpróbáltatást állt ki. Hőn szeretett trónörökösünknek a felséged és a román nép előtt oly drága életével együtt veszély fenyegette az állam megszilárdulásának és fejlődésének művét is, amelyet felséged csodálatra méltó bölcseséggel és a román nép jövőjébe vetett teljes bizalommal kezdett meg és folytat. Borzasztó aggodalmában az egész román nép egy óhajásban seregett felséged köré és fájdalmas megindulással követte a betegség minden fázisát és a Mindenhatóhoz imádkozott annak gyógyulásáért, aki hivatva van a nagy mű folytatására, amelynek felséged egész életét szentelte. Az a mély megindultság és általános aggodalom, amely a trónörökös megbetegedésének szomorú hírére az egész országban elterjedt, a nagy fájdalom, amely e szomorú időben mindenki szívét eltöltötte, és az öröm, amelyet mindenki érzett, midőn híre jött, hogy a veszély megszűnt, a hódolat-teljes rokonszenvtől áthatott impozáns nyilatkozatok, amelyeket felséged naponta a nép minden rétegéből kapott, mindez nemcsak a felséged iránt a veszély pillanataiban érzett részvét és vigasztalás bizonyítékai voltak, hanem mi előttünk is tanúságot tettek azokról a hatalmas és feloldhatatlan kötelekekről, amelyeket felséged bölcs uralkodása a trón és a román nép között létrehozott. Mert valóban, Sire, tartósak és szét nem rombolhatók azok az alapok, amelyeken felséged országunkban dinasztiaját felépítette: a román nép őszintesége és határtalan odaadása.

A nagyhatalmak közös eljárása által biztosított általános béke és a királyságunk és minden állam közt fennálló viszonyok szívélyessége szerencse országunkra nézve, mert így nyugodtan és állandóan haladhat előre tevékenysége minden ágában. *Az a fényes fogadtatás, amelyben felséged és felséges királynénk Magyarországot fővárosában őfelsége, Ferencz József császár és király udvaránál részesültek, örömmel töltötte*

el sziveinket. Tanubizonysága volt ez annak, hogy mily erősek és hatalmasak azok a kötelekek, amelyek felségedet *Ferencz József császár és királyhoz fűzik és az ország meg van győződve, hogy e kötelekek, amelyek becsületére szolgálnak neki,* mindig gyakorolni fogják üdvös befolyásukat a két állam viszonyára. Az ország épügy, mint felséged, élénk hálával fogadta őfelsége az orosz császár kegyteljes figyelmességét, aki Jassyban külön követvel üdvözöltette felségedet.

Az a látogatás, amelyet őfelsége, Ferdinánd fejedelem felségednél Sinaiában tett, az országban őszinte meglepedést keltett, mint azon érzelmek becses bizonyítéka, amelyeket a fejedelem őfelsége és az ő népe felséged iránt táplál. Meg vagyunk győződve, hogy ez megerősítésére szolgál a jó szomszedság és jó barátság viszonyának, amely Bulgária közt és köztünk fennáll és amelyet a Bulgária csatamezőin kiomlott vér emléke még szilárdabbá tesz.

A király a következő szavakkal válaszolt:

A kamara, a nemzet törvényhozási képviselője, megható szavakban ismétli ma annak az élénk rokonszenvenek a kifejezését, amely az ország minden részében mutatkozott akkor, midőn drága unokaöcsém élete a hosszú betegség következtében veszélyben forgott. A képviselői kamara e nyilatkozatának ismétlését különös meglepedéssel fogadom és a legmelegebben köszönöm szeretetüknek az előttem kifejezett érzéseit. Nem lehet szebb és hizelgőbb jutalmat képzelni több mint harmincz év munkája után, mint azt az odaadást, amelylyel a román nép minden rétege a trónt körülveszi. A hűség e számtalan bizonyítéka új buzdítás számomra, hogy szüntelenül nemzeti intézményeink megszilárdítására törekedjem és minden erőmet az ország boldogságának és jólétének szenteljem. Adja Isten, hogy azon évben, amelynek küszöbén állunk, távol maradjanak tőlünk azok a kemény megpróbáltatások, amelyek földmívelésünket és kereskedelmünket érték és hogy az új év kedvező legyen, úgy, hogy nyugalomban folytathassuk a gazdasági fejlődés művét és hogy mindenkinek tevékenysége és fáradozása fejében a megérdemelt jutalomban legyen része.

Nem kétélem, uraim, hogy kormányomat teljes támogatásukban részesítik és gondosan megvizsgálják a különböző törvényeket, amelyeket önök elé terjesztenek, úgy, hogy a jelenlegi ülésszak gazdag lesz hasznos munkában Románia számára. Szerencsekívánataik, amelyeket a királynő iránt, irántam és családom iránt kifejeztek, sziveinkben az őszinte hála visszhangját keltik.

Hohenlohe kancellár marad.

Berlin, december 27. Ama felmerült hírek, hogy *Hohenlohe* kancellár táviratilag kérte a császártól állásától való felmentését s hogy a császár gondolkozási időt kért, *minden alapot nélkülöznek.*

A Panama-pör.

Páris, december 27. Az államügyész beszéde végén a Gailard, Rigaut Laisant és Boyer ellen emelt vádját visszavonta és kérte a többi vádlott elítélését.

A szerbek és bolgárok.

Belgrád, december 27. A szerb és a bolgár kormány közt az Athos hegyen fekvő Hilendar-kolostor miatt újból kitört a viszály. A szerbek a magukénak reklamálják a kolostort, mert ezt az első szerb király, Numan István alapította még 1197-ben, a bolgárok ellenben azon okon tartják a magukénak, mivel a kolostorban lévő barátok túlnyomó többsége bolgár, amiből kifolyólag a bolgár barátok már több ízben meghívták *Ferdinánd* fejedelmet, mint uralkodójukat, a kolostor meglátogatására. A jegyzékváltás eddig eredménytelen maradt. Az itteni politikai körökben most feszültséggel várják a kormány további lépéseit.

A szobránye berekesztése.

Szófia, december 27. Ma zárták be ünnepélyesen a szobrányét. A fejedelem megkösönte a szobránjának a törvényjavaslatok tárgyalásakor tanúsított buzgalmat és hazafiságát. Hangsúlyozta azt a bizalmat, amelyet a kamara a kormány iránt tanusit és azt mondta, hogy a kormány ebből új erőt fog

meríteni és époly erőlyesen, mint körültekintően fog továbbhaladni megkezdett útján, a haza érdekeinek megfelelő programja megvalósításában. Tegnap este 150 teritékü nagy diszebed volt, amelyet Sztójlov miniszterelnök adott a kamara tagjainak tiszteletére. Sztójlovot lelkesen ünnepelelék.

Robbanás egy bányában.

Essen (Ruhr mellett), december 27. Watten-scheidban az egyesített Mária Anna-tárnában e hónap 24-én reggel fél hétkor bányalérobbanás történt, mely két bányászt megölt, egyet pedig súlyosan megsebesített. A szerencsétlenség kétségkívül egyik lámpának gondatlan felnyitásától származott.

HIREK.

— A királyné utazása. *Párisból* táviratozzák: A beállott hideg időjárás következtében Erzsébet királyné már holnap elutazik Párisból délre. A felséges asszony annyira hozzá szokott már az enyhe éghajlatokhoz, hogy a hideget nem tudja elviselni s így félbe kell szakítania Metzger doktor masszázskuráját is, amely ugyan enyhítette lábaját, de teljesen nem szüntette meg azt. A királyné Párisból Marseillebe utazik, ahol a „Miramare“ jachtra száll, amelylyel utazást fog tenni a Földközi tengeren s közben valószínűleg kiszáll az afrikai partokon is. A királynénak, mint annak idején megirtuk, születésnapja alkalmából Faure Felix elnök és neje pompás virágokat küldöttek, amely figyelem a felséges asszonyt igen kellemesen lepte meg. A királyné Berzeviczy tábornokot elküldte Faure-hoz, hogy köszönje meg az elnöknek az udvarias megemlékezését.

— Milán ex- király Biharban. *Milán* király szenvedélyes vadász s szeret Magyarországra járni, mert itt vidámabbak az emberek, mint másutt, sőt talán a nemes vadak is figyelmesebbek a koronás vadászok iránt és sokkal szivesebben kerülnek teritékre, mint más kevésbé loyális országban. Szinte azt mernék állítani, hogy a legmorózusabb vaddisznó is bizonyos gavallériával megy a magasrangú puskacsó elé, gondolván magában, hadd mulasson a vendég és lássa, hogy még a magyar vadállatban sem halt ki az igazi vendégszeretet. Milán király gróf Zichy Jenő Bihar-megyei uradalmait fogja január 3-án megtisztelni magas látogatásával. A vadászatok középpontja a regényes fekvésű Magaslak lesz, ahova ez alkalommal több magyar főúron kívül a vármegeye notabilitásai is hivatalosak.

— Az uralkodók és a pápa. Megirtuk, hogy az európai uralkodók sorba gratulálják a római pápát, aki most üli meg hatvan éves jubileumát. *Ferencz József* király gyönyörű mivű szekrényében 50.000 forintot küldött aranyban a szent atyának.

— A király kegye. A király, mint köz tudomásu dolog, nagyon kedvelte néhai *Pápay* István valóságos belső titkos tanácsost és a kabinetiroda főnökét, ki évtizedeken át legbizalmasabb embere volt. A király kegyének sugarai az elhunyt özvegyét is érik, akinek számára most legfelsőbb rendeletből a budai várkert-rakpart 10. szám alatti udvari épület első emeletén fényes lakást rendez be a várkapitányság. Özvegy *Pápay* Istvánné ezt a lakást május elsején fogja elfoglalni.

— A *Neue Freie Presse* gyászja. *Löwe Adolf*, a *Neue Freie Presse* egyik szerkesztője rövid, betegség után tegnapelőtt meghalt. *Löwe* egyike volt a *Neue Freie Presse* megalapítóinak, és az egyetlen azok között, akik mindmáig kitartottak mellette. Löwét pártkülönbség nélkül minden kartárs nagyrabecsülte és szerette és nagyon kedvelt alakja volt a bécsi író és művészvilágnak is. Temetésén a szellemi és társadalmi élet kitünőségei igen nagy számmal jelentek meg és koszorukat is nagyon sokan küldöttek ravatalára. A temetőben előbb *Güdemann*, a bécsi főrabbi bucsuztatta el, aztán *dr. Bacher*, a lap főszerkesztője, aki élénk színekkel rajzolta meg *Löwe* pályafutását. Majd *Grosz Ferdinand* szólott a *Concordia* bécsi újság-író-egylet nevében, végül pedig a gyászkorús énekelte néhány bucsuztató dalt.

— *Görgey Kornél* halála. *Görgey* Kornél altábornagy, a főrendiház tagja, hosszabb ideig tartó betegség után meghalt. *Görgey* Kornél 1819 december 7-én született Lőcsén. Gimnáziumi tanulmányainak befejezése után a katonai pályára lépett s eleinte a 9-ik huszárezredben szolgált. 1848-ban részt vett a szabadságharcban. Mikor a honvédséget szervezték, ő is belépett annak a kötelékébe s gyorsan előlépett. 1888-ban, mint altábornagyot nyugdíjazták s kinevezték főrendiházi tagnak. *Görgey* tulajdonosa volt a Lipótrendnek és a vaskoronarend II. osztályának. Temetése katonai tisztességgel holnap délután 3 órakor lesz a vámház-körút 15. szám alatti halottasházból.

— *Gróf Tisza Lajos* betegsége. A lapok révén az a hír terjedt el, mintha gróf *Tisza Lajos* komolyan megbetegedett volna. Mindebből csak annyi igaz, hogy a gróf tényleg gyengélkedik s emiatt egy időre otthon marad.

— Egy pancsoval ujság betiltása. A „Pancsovaer Zeitung“ megjelenését, mint nekünk táviratozzák, az ottani bíróság betiltotta. Ezt a volt határvidéken érvényes osztrák sajtótörvény alapján tehette.

— A „*Báthori*“ katasztrófája. Az „*Adriá*“ -nak erről a hajójáról, amely Skócia délnyugati partvidéken zátonyra jutott, ismét 3000 zsák lisztet sikerült megmenteni. A hajó azonban a sok tengeri vihar miatt annyira megrongálódott, hogy megmentése szinte kizártnak látszik. Ha elpusztul — írják Fiuméből — a társaságnak 150,000 forint kára lesz.

— A műegyetem tanácsa *Wlassics*nál. A műegyetem tanácsa ma délben, *dr. Wartha* Vincze rektor vezetésével, üdvözlő tisztelegéssel *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszternél, legfelsőbb kiténtetése alkalmából.

— Jubiláló miniszteri tanácsos. *Schneider* Alajos miniszteri tanácsos, a kereskedelmi miniszterium államépítészeti osztályának főnöke, a napokban töltötte be szolgálatának negyvenedik évét. A király ez alkalomból a „budai“ elnökével magyar nemességet adományozott *Schneider*nek, az államépítészeti tisztviselők pedig jubiláris ünnepet rendeztek ma a tiszteletére. Az ünnep a magyar mérnök- és építész-egyletnek *Kossuth* Lajos-utcai helyiségében volt és résztvettek abban a kereskedelmi miniszterium összes műszaki tanácsosai s az ország valamennyi államépítészeti hivatalának a tisztviselői. Az ünnepelt érdemeit *Bucsy* József műszaki tanácsos, a kolozsvári államépítészeti hivatal főnöke méltatta, átnyujtva neki tiszteletbeli ajándékát, a jubilánsnak bronzba öntött életnagyságu mellszobrát, melyet *Szécsi* Antal mintázott. A jubiláns megköszönte az ünneplést, azután a Hungáriába mentek a jubileumrendezők, a hol délután két órakor diszebed volt.

— Halálozás. *Pertik* Tamás magánzó tegnap 81 éves korában rövid szenvedés után meghalt. Az elhunytban *Pertik* Ottó egyetemi tanár, *Pertik* Béla, a Monaszterly cég főnöke és *Pertik* Gyula tanár edesatyjukat gyászolják. Az elhunyt temetése holnap, kedden délután 3 órakor lesz a ferencziek bazárjának épületéből. — *Sánta* Antalt, a Nemzeti Színház pénztárosát és közszeretben álló *Tóni bácsiját*, súlyos csapás érte. Fialat felesége, mivel öt év óta élt boldog házasságban, rövid szenvedés után szivbajban elhunyt.

— A szabolcsi földosztók. A szabolcsi földnépe, mint tudósítónk írja, az osztokodó szociálisták jámbőr osztályába tartoznak. Néhány nap óta furcsa szokást kezdtek meg a halászi-i elvtársak. Négyen-öten beállítanak a falusi boltshoz és nyugodtan pipát, dohányt és efélet vásárolnak. Mikor aztán a burzsoa-társadalom avult szokásai szerint fizetésre kerülne a sor, kijelentik, hogy ezt nem teszik, mert ők szociálisták, akiknek benne van az alapszabályaikban, hogy nem szükséges a fizetés. Az egyik boltos annyira megijedt ezektől az alapszabályoktól, hogy becsukta a boltját. A földet az elvtársak már javában osztogatják föl egymás között. Elég udvariatlanok, hogy első sorban is a bájos *Wahrmann* Renée ingatlanait akarják feliben elbirtokolni. Kijelentették, hogy ha a törvény ezt szép szerével nem hagyja jóvá, hát majd elfoglalják ők azt

erővel. Van köztük egy 60 holdas gazda is, akitől a szolgabíró megkérdezte, hogy hát ő minek szociálistia? Hát nem elég neki a 60 hold föld? Mire a szakavatott elvtárs kijelentette, hogy bizony nem elég, mert — ugymond — 100 hold föld a cenzus. Jó *Lipthay* Béla birtokát is már osztogatják, de volt mégis annyi emberség bennük, hogy hagytak neki is 15 hold földet.

— Hadd maradjon a szegénynek kenyerre.

— 300.000 frank kártyavesztőség. Osztdendől írják, hogy egyik ottani szállóban egy *Groebner Miksa* nevű osztrák mérnök agyonlötötte magát, mert a spaai játébankban háromszázezer frankot vesztett.

— Az iskolában megvert tanító. *Lovrin* Torontálmegyei községben történt, hogy a tanító az egyik gyereket rossz magaviselete miatt megfenyítette. Az elnadragolt fiu apja elment az iskolába s kérdőre vonta emiatt a tanítót. Mikor látta, hogy a tanító nem akar vele a gyerekek előtt ebben a tárgyban értekezni, dühbe borult s a tanítót, ott a gyerekek előtt, megverte. A dühös apa ezért a tetéért a szentmiklósi járásbíróság előtt fog felelni.

— Megtámadott munkások. A budapesti jégművek külső soroksári-úti telepén ma délelőtt mintegy harmincz munkás megtámadta az ott dolgozó napszamosokat. A támadók a jégművek elbocsátott munkásai voltak és boszúból indították meg a munkásháborút. Verekedés közben *Novacsek* Lipót előmunkás a fején, *Valentin Ágost* munkás pedig a czombjában veszélyes szurást kapott.

— A széngáz áldozatai. Nagy-Szent-Miklóson, mint tudósítónk táviratozza, nagy szerencsétlenséget okozott egy család könnyelmű vigyázatlansága. Karácsony előestéjén ugyanis *Müller* Jakab csizmadiamester felesége kimeszelte a szobát s hogy hamarabb száradjon, kályha hiányában egy kályhacsöbe izzó szenet rakott. Azután az egész család: apa, anya, egy idősebb leány s két kis fiu ugyanabban a szobában lefeküdtek aludni. Reggelre a legidősebb fiu hazaérkezett, de már akkorra a kályhacsöből kitóduló széngáz elvégezte gyilkos munkáját. A leány és az egyik fiu meg voltak halva, a többiek pedig haldokoltak.

— A bőkezű hercegprímás. *Vaszary* Kolos hercegprímás a szegény gyermekek felruházására 200 koronát adományozott. Ebben az évben összesen 150.000 forintot juttatott különböző jótékony ezélokra.

— A Duna és a csavargözösök. A Duna télen hol zajlik, hol nem. Ha zajlik, akkor a kis propellererek szerényen elvonulnak a téli kikötőbe, ellenben, ha nem zajlik, ismét elő bujnak s szállítják a közönséget az egyik oldalról a másikra. Tudtul adjuk tehát azoknak, akik nem szeretnek a hidakon gyalogolni, hogy holnap megint megindulnak a propellererek, minthogy a felsőbb vidékekről enyhe időket jelentenek.

— Lakatossegédek kiállítása. A lakatos-ipar-testület, mint minden évben, most karácsonykor is kiállítást rendezett az iparrestület helyiségében az évközben felszabadult lakatossegédek remekbe készült munkáiból. A kiállítás 28-ikáig lesz nyitva. A 48 kiállító segéd közül az első jutalomsdíjat *Hoffmann* József kapta (egy 20 koronás aranyat), a második díjat pedig (egy 10 frankos aranyat) *Veitzi* Gyulának ítéltek oda. Kiosztottak ezenkívül még vagy husz jutalmat.

— Érdekes audlenczia. *Szalay* Pétert, a magyar posta- és távirda elnökigazgatóját és *dr. Hennyey* Vilmos posta-és távirdataácsost a szerb király a napokban kihallgatáson fogadja. Az uraknak érdekes beszámolni valójuk lesz. A nyáron ugyanis Washingtonban a postai kongresszuson *Szerbiát* is képviselték. Erre való tekintettel referáltak *Sándor* királynak.

— *Daudet* Alfonz síremléke. Még ki sem sarjadt a fiu *Daudet* sírján, máris megalakult egy nagy bizottság, amely mozgalmat indított az iránt, hogy a nagy írónak szép síremléket állítsanak. A bizottság élén *Daudet* legjobb barátjai állanak, többek közt *Zola*, *Henry Houssaye* és *Jaques Normand*.

— *Odutóház*. Több ízben megemlékeztünk már a *Machlap*-féle 217.000 forintos alapítványról, amelyet most már végérvényesen a Magyar Vörös-

Kereszt Egyesület budai kórházában felállítandó *üdülöház* létesítésére és fentartására fognak fordítani. Ebben a közérdekű ügyben tegnap volt az utolsó tárgyalás, amelyben résztvettek Rosenfeld Henrik, Székely Miksa dr. és Weinmann Fülöp dr., mint a végrendelet végrehajtói, továbbá gróf Csekonics Endre és Schwartzler Ottó dr., mint a Magyar Vörös-Kereszt Egyesület képviselői. Ezek az urak a következőkben állapodtak meg:

A Magyar Vörös-Kereszt Egyesület örök időkre tulajdonába veszi az alapítványt, és kötelezi magát, hogy az Erzsébet-kórház területén üdülöházat épít és rendez be, ahol nem- és valláskülönbség nélkül állandóan 24 oly vagyontalan lábadozó beteget részesít *teljesen ingyenes ellátásban*, akik nagyobb műtétet vagy súlyos betegségen estek át és munkaképességük visszanyerése céljából még egy ideig jó élelmezésre és üdülésre szorulnak. A 24 ágy közül hatot a honvédelmi miniszter, hatot a székesfehérváros, hatot az izraelita kórház és hatot a Magyar Vörös-Kereszt Egyület tölt be. Az alapítványt külön bizottság kezeli, amelybe három tagot a család és három tagot az egyesület küld ki. A bizottságnak elnöke az egyesület mindenkori elnöke. Az alapítvány újabb adományokkal is gyarapítható. Az összes jogokat és kötelezettségeket *alapító oklevélbe* foglalják össze, amelyet mindkét fél e hét végén fog aláírni. Az üdülöház megnyitását 1899. évi július hó elsejére tűzték ki,

Az agrárszociálista kongresszus

— Harmadik nap. —

A szociálista földmivessé kongresszusa ma tartotta a vig-utczai Molnár-féle vendéglőben a harmadik ülését *Alacsics* Szaniszló szabadkai földműves elnökle alatt. A rendőrhatalóságot *Kreicsányi* Kálmán VII. kerületi rendőrkapitány képviselte.

Tárgyalásra került a IV-ik pont: *Szociáldemokrácia*. Előadó *Pfeiffer* Sándor volt, aki két dolognak örvendezett leginkább. Annak, hogy míg 1894-ben, amikor a földmivessék először tartottak kongresszust, csak 16 küldött jelent meg, míg ma már 230 földmivelő küldött van jelen, azután meg annak, hogy az egész világon Magyarországon van a legnagyobb földmivessé mozgalom. A nemzetköziséget úgy magyarázza, hogy a munkások békében akarnak élni a nemzetiségekkel s azokkal együtt akarják megoldani a munkáskérdést. A munkások a hazaszeretet fogalma alatt azt értik, hogy nem a földet szeretik, hanem az azon lakó népet s mindazt, ami ennek a népnek a javára válik. A katonaságot el kell törölni, mert a népek nem gyűlölik egymást, csak a nagy urak. Törjék tehát ezek be egymás fejét. Ezért nem érdemes annyit sok millióba kerülő hadsereget fentartani. Ezután sorra fejtegeti a választási jogot, a munkásvédelemtörvényeket, a progresszív jövedelmi adót s végül kijelenti, hogy a tegnap tartott, ugynevezett tiltakozó gyűlésen azért vettek részt a szociálisták, mert meg akarták mutatni, hogy a nép ő mellettük van, nem pedig azoknak a nagy uraknak a pártján, akik a rabszolga törvényt (mezőgazdasági munkások és munkaadók közti jogviszonyok szabályozásáról szóló törvényt) megszavazták. Megemlékezik arról is, hogy az egyik miniszter nemrég azt mondotta, hogy a szociálista vezérek itt bőségben élnek, ha pedig vidékre utaznak, úgy koldus-parasztruhában mutatják magukat a nép előtt. Felszólítja a jelenlevőket, hogy láttak-e már egy budapesti szociálista vezért koldus-parasztruhában. (Derültség.) Ezután határozati javaslatot ad be, amelyben az foglaltatik, hogy a földmivessék országos kongresszusa a szociálista program alapján áll, melynek főbb irányelvei a következők:

1. Magyarországon szociáldemokrata munkáspártja nemzetközi párt, mely nem ismeri el a nemzeteket, a születés és a birtok előjogait s kinyilatkoztatja, hogy a kizsákmányolás ellen való harcnak nemzetközinek kell lennie, mint amilyen maga a kizsákmányolás.

2. A szociálista eszmék terjesztésére föl fogja használni a nyilvánosság minden eszközét, a sajtót, a gyűléseket és a vélemény szabad nyilvánlása elő gőrdített: akadályok, a sajtótörvény, az

egyesületi és gyülekezési jogot korlátozó rendeletek megszüntetésére törekedni fog.

3. Követelni fogja az általános, közvetlen, titkos és egyenlő választási jogot, mint az agitáció és szervezkedés egyik legfontosabb eszközét.

4. Követelni fog becsületes és mélyreható munkásvédelemtörvényeket.

5. A díjtalan iskoláztatást.

6. Az állandó hadsereg helyébe a népfölgyverkezést.

Kötelességévé teszi ennél fogva a kongresszus a földmivessé munkásoknak, hogy a szociáldemokrata párthoz csatlakozzanak, ezt anyagilag, erkölcsileg és szellemileg minden erejükből támogassák s programjának megvalósításáért lankadatlanul küzdenek.

Pfeiffer Sándor a délelőttöt kibeszélte s így *Bokányi* Dezsőre, akire az volt bízva, hogy magyarázza a különbséget a szociálistizmus és a független szociálistizmus között, csak délután került a sor. *Bokányi* fejtegetései azt bizonyították, hogy a szociálistizmus is különféle, legalább a pártvezérek értelmezése szerint, vagyis hiába hal a csuka is, meg a potyka is, azért a csuka megeszi a potykát, ha bírja. Ugy látszik, a független szociálistizmus nem tetszik a „nemzetközieseknek”, meg a „szociáldemokratáknak”, mert *Bokányi* a központi pártvezetőség megbízásából ugyancsak levett róla minden becsületet. Kijelentette a „függetlenekről”, hogy elferdítik az igazi szociáldemokrata elveket s az egyedül üdvözítő osztályharoz teréről a demagogia és az örült anarkiával vegyített antiszemitizmus mezejére akarják terelni azokat. Vádolja egyúttal *Várkonyi* Istvánt, mint a függetlenek egyedüli lapjának, a *Földmivelőnek* szerkesztőjét, hogy a földmivessé testvéreket nem hogy szervezte, oktatta és előkészítette volna, hanem megrágalmazta a szociáldemokrata pártot s annak vezető embereit, amivel bebizonyította azt, hogy az öntudatra ébredt munkás osztály ellensége s hogy a hatalomnak fizetett eszköze.

Határozati javaslatot nyújt be, mely szerint mondja ki a második országos földmivelő kongresszus, hogy a szociáldemokrata párt alapelvein állva, a földmivelő munkások mozgalma az osztályharoz alapján a párt elveinek megfelelően vezetessék. A földmivessék tehát csatlakozzanak a szociáldemokrata párthoz és vessék meg a független szociálisták párt vezetőit.

Ezután következett a mezőgazdasági munkásvédelemtörvény tárgyalása, melynek előadója *Csizmadia* Sándor volt. Fejtegetései előtt a határozati javaslatot akarta felolvasni, de *Kreicsányi* kapitány közbelépett és az utolsó pontot kihuzta belőle.

Csizmadia szerint a törvény rossz, mert rabszolgákká teszi a munkásokat. Óva inti a földmivesséket attól, hogy a világért se váltsák meg a törvény által követelt igazolványokat, mert ebben rejlik rájuk nézve a legnagyobb veszedelem.

Végül felolvassa a határozati javaslatát, melynek a lényege a következő:

Mint hogy a törvény rabszolgákká alacsonyítja le a munkásokat, mondja ki a kongresszus, hogy:

1) tiltakozik az ellen, hogy a javaslatból törvény váljék, követeljük azt, hogy a kormány vonja vissza a javaslatot s készítsen egy másikat, előbb azonban hallgassa meg a munkások jogos követeléseit.

2. Amennyiben a kormány ezt nem tenné, elvárja a kongresszus a képviselőház mindazon tagjaitól, kik az igazságnak, a hamisítatlan jognak és az emberiségnek hívei, hogy ezt a törvényjavaslatot, mint a mai kor valóságos szégyenfoltját vissza fogják utasítani és meg nem engedik, hogy ebből törvény váljék.

3. Ha azonban tiltakozásunk és a törvényhozók igazságszeretetébe helyezett ama várakozásunk ellenére, a javaslatból törvény válnék, akkor a mezőgazdasági munkások minden törvényes eszközzel oda fognak törekedni, hogy a törvény ne sokáig legyen törvény. (Helyeslés.)

A kongresszus vezetősége, tekintettel az idő

előrehaladottságára, két pontot levett a napirendről és a tanácskozást befejezettnak nyilvánította.

A földmivelő kongresszus ezután a munkásmarseillaise viharos éneklése között széjjeloszlott.

Az önfeláldozó feleség.

Debreczeni tudósítónk rémes esetről értesít bennünket, melynek két olyan motívuma van, amely a rejtelmes mélységű emberi léleknek két végtelét helyezi megdöbbentően éles világításba. A szereplő személyek közül az egyik egy elvetemedett gonosztevő, aki fiatalágát a feyházban töltötte s aki vadállati kegyetlenséggel csak azért követ el véres gaztettet, hogy visszakerüljön a feyházba; a másik pedig egy egyszerű asszony, aki az ő tudatlan, de jószágra ihletett lelkével valóságos martiri magaslatra emelkedik azzal, hogy amikor a gyanútlanul alvó férjét a jó barát agyon akarja ütni, a saját testével fogja fel a súlyos fejszeapásokat.

A lélektanilag valóságos szennézéses esetről tudósítónk a következőket jelenti:

A Pesti-sor 3286. számú házban lakó *Fehér* Lajos hajdu-böszörményi születésű favágó, aki feleségével és két gyermekével becsületes munkája után tartotta fenn magát, egy hónappal ezelőtt alberleibe fogadta lakásába *Maczik* Mihály 47 éves, görögkatholikus, Ungmegeye Jásza falujába való állítólagos napzámóst. — A háziak és az új lakó békésen megfértek egymással, panaszra egyik részen sem volt ok. A karácsony első napjának délelőttjét is együtt töltötték otthon. A két férfi pálinkázott egész 11 óráig, amidőn *Maczik* eltávozott, *Fehér* pedig ledült ágyára és elaludt. Nem is ébredt fel, csak úgy délután 3 óra tájban, amikor *Samu* Mihály favágó ezimborája rázta fel, rémülten kérdezve tőle, hogy mit keres az a sok vér a szobájában.

A boldogtalan ember felugrott ágyából. Elszörnyedve látta, hogy felesége, tátongó sebekkel, vérrel borítva, eszméletlenül a padlón fekszik, kis gyermeke hőlcsoje mellett. Előhívták dr. *Szentpáli* Béni kerületi orvost, aki az asszonyt ismét eszméletre hozta, úgy, hogy el tudta mondani a történeteket.

— *Mihály* bácsi csapott többször fejbe a baltával. Délután 3 óra tájban hazajött ittasan és kérdezte tőlem, hol az uram? Mutattam neki, hogy ott alszik az ágyában. Ekkor *Maczik* a konyhából kihozott egy kurtanyelű éles favágó fejszét, azzal az uram ágyához rohant és odasujtott a semmit se sejtő, alvó ember fejére. Én észrevettem idejekorán, közéjük dobtam magam és a saját fejemmel fogtam fel az uramra mért csapást. Aztán rögtön összeestem. A kerületi orvos a súlyosan sérült asszonyt a kózkórházba szállíttatta.

Maczik Mihály, gaztette után nyugodtan letette a véres fejszét és eltávozott hazulról. Este 8 óra tájban azonban ismét hazatért a lakásba. A rendőrök várták már és rögtön letartóztatták.

Erdélyi István rendőrfogalmazó kemény vallatás alá vette az eleinte mindent tagadó gyilkost, míg ez végre bevallotta, hogy minden úgy történt, amint az asszony elmondta.

— *Én vagyok a felelős mindenért* — kiáltotta hetykén — akár mi is történjék most már velem.

Amikor a rendőrfogalmazó faggatta, hogy miért követte el tettét, azzal válaszolt, hogy ő a fiatalágát feyházban töltötte, ott van hát a helye vénségére is. Nem volt semmi oka a haragra vagy bosszura a *Fehér* házaspár ellen, csak nagy bünt akart elkövetni, hogy tartós időre a feyházba juthasson vissza.

Az elvetemült ember saját vallomása szerint eddig már 18 esztendőit töltötte a feyházban. Tíz év volt az első büntetése, mert egy uradalmi ispánt darabokra vagdalt. Alig szabadult ki, újra öt évi feyházra ítélték, mert a debreczeni határban felgyújtott egy tanyát. Az utolsó büntetése három esztendeig tartott verekezés közben elkövetett súlyos testisértésért. Ezt 1895-ben töltötte ki, amikor szabadulása után Debreczenbe tért vissza. A rendőrség azonban nem türte itt meg, hanem illetősége helyére tolonczoltatta. Nemrég tért vissza ide — német *Maczik*, de

nem igen talált munkát, vagy talán nem is nagyon járt utána.

A rendőrség azonnal értesítette az esetről az ügyészséget, hogy a sérült még életben kihallgatható legyen.

Harsányi Gusztáv vizsgáló bíró meg is jelent tegnap délután 4 órakor a kórházban és jegyzőkönyvbe vétette az asszony vallomását, mely teljesen azonos a fentebb elmondottakkal.

A kórházi gondos ápolás, javított két nap óta a beteg állapotán és az orvosok remélik, hogy a derék, önfeláldozó hitves életben marad.

A gonoszlevőt már átkísérték az ügyészség fogházába. Czélját elérte, mert egyhamar nem kerül ki a szabad emberek közé.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* **Vásárlások a téli tárlaton.** A téli kiállításból újabb a következő művek keltek el: K. Kovács László: „Mocsaras erdő”, vevője Kreiner Margit. Peske Géza: „Éresz alatt”, vevője Takács Emil társulati nyerd tag. Baditz Ottó: „Születés után” és Edvi Illés Aladár „Falusi részlet”, mindkettő vevője Zselinszky Szilárd. Karvaly Mór: „Az új lakók”, vevője Horn Dávid. Ezenkívül elkelték az ismétlődő kiállításból: Németh Lajos: „Legelő tehene”, vevője Aigner Ferencz, a karácsony-ujvi tárlatból pedig: Oskó Lajos: „Egyszer-egy”, vevője Vidor Jenő. Telepy Károly: „Tó mellett” és Bruck Miksa: „Tavaszi kezdete”, mindkettő vevője Neuschloss Marcell. Kubányi Lajos: „Magyar paprika-ár”, vevője dr. Kemény Miklós.

* **Goldmark új operája.** A „Sába királyné” szerzője Gmundenből, ahol április óta időzött, visszatért Bécsbe. Május végén hozzáfogott egy új operához, amelyen, gasteini három hetes tartózkodását leszámítva, szakadatlanul dolgozott kedvvel és szeretettel. Új művének címe: *Brisels, a hadi fogoly*; tárgya egy epizód a görög mythológiából. Az operának csak egy — természetesen kiadós — felvonása van és már teljesen elkészült. A szövegíró kiletéről Goldmark legjobb barátai sem tudnak semmit. Mahler Gusztáv, a bécsi udvari opera igazgatója, arra számít, hogy a dalművet még ebben az idényben előadhatja.

* **A haragos Wolfram.** A bécsi udvari operában a „Tannhäuser” legutóbbi előadásán kinos incidens történt. *Reichmann*, a nálunk is ismert kitűnő baritonista, aki Wolfram szerepét énekelte, épen befejezte az estcsillagról szóló dalt. A hangos tapsba ekkor püsszegés vegyült, amihez a Reichmannhoz hasonló kaliberű művészek nincsenek hozzászokva. Az énekes erre nagy haragjában földhöz vágta hárfáját, a közönség egy másik töredéke szerint azonban csak ráakasztotta egy faágra. Az előadás hátralevő része nagy izgatottság közt folyt le.

* **Hetényi Béla szerződése.** Az utóbbi napokban arról volt szó, hogy Hetényi Bélának, a nemzeti színház tagjának, a szerződését nem újítják meg többé. De a kormánybiztos most mégis újra szerződött, és pedig a régi fizetéssel, évi 4000 forinttal, de azzal a kötelezettséggel, hogy havonként többször kell föllépnie, mint idáig.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

* **A műgyetem reformja.** A műgyetemen februárban, mikor a második félév megkezdődik, nagy reformok lépnek életbe. A reformok, melyeknek kidolgozásán több bizottság fáradozik, elsősorban is a tantervet fogják lényegesen módosítani. Egyik főczélja pedig a készülő reformoknak az, hogy a műgyetem ezentúl kellő számu alaposan képzett szakembert adjon a magyar tudományos világnak.

* **Elbeszélések.** Irta Cyprián (Andor József.) Fiatal írónak első könyve és mindjárt gyémánt kiadás! A papírosa finom, a nyomása gondos, az illusztrációi nem dilettánsra vallók és a kötése — egyszerűen remek. Nem csupa olyan jel ez, amely vagy arra vall, hogy a szokásosnál jóval különb portékát rejteget, vagy pedig, hogy a könyvet maga a szerző adta ki saját költségén? Az ember mindenesetre kissé bizalmatlanul fog az ilyen könyv olvasásába s alattomban meg van róla győződve, hogy a világon épen csak egy kiadó érdemesíthette ezeket a novel-

ákat ilyen gyönyörű kiadásra, tudniillik a szerző maga. Ha azonban leküzdö bizalmatlanságát és belemerül a kis novellák olvasásába, csakhamar jobb véleményre jut. Ez a Cyprián, vagy ahogy magát leplezi, Andor József, nem hétköznapi legény. Még egy kissé sokat okoskodik, mint aki azt hiszi, hogy neki minden érzelmet újból illik fölfedeznie, a stílusát is tulterheli festő jelzőkkel, mint aki mindent nagyon is jellemezni akar: — de ezekből a fiatalos hibákból kihámozva, egy jószemű és meleg érzésű elbeszélő bontakozik ki és rokonszenvet kelt maga iránt. A kötet tizenhét novellájából egy sem akad ki feltűnően, de kivetni való sem akad közte, legföllebb az bántja az olvasót, hogy a sok jelző és a sok reflexzió a könyvet egyhangúvá teszi. A szép kötet minden könyvkereskedésben kapható s ára füzve 2 forint, díszkötésben pedig 2 forint 60 krajczár. K. E.

* **Jogi dolgozatok.** Irta dr. Reiner János egyetemi magántanár. Kiadta Pfeiffer Ferdinánd. Reiner János ebben a kötetében kilenc kisebb studiumát gyűjti össze. A szerző a fiatalabb jogászgenerációnak ahhoz a részéhez tartozik, mely a dogmák vagy a történeti alap világába zárkozván, a jognak meg akarja tartani a maga hivatását. Látszólag rideg tételes keret ez, de akinek van tündöklőni való distinkciója, ítélőképessége és megszerzett gazdag anyaga, az a jogászok e konzervatív jobb pártján ép úgy kitűnik, mint balról a hevesebb szónokok, kik egészen új világot és új köztudatot akarnak teremteni a jognak. Reiner János a konzervatív jogásznak minden előnyével írta meg dolgozatait, melyek közül például a holtkézről, az utólagos házasság általi törvényesítésről, a névhez való jogról és a főpapok kinevezéséről szólók elsőrendű kis tanulmányok a maguk nemében. Ha már konzervatív jogászok vagyunk, kívánatos volna, hogy a nagyobb jogi munkákba is bevonuljon ez egyszerű docensnek viszonylagosan haladó rendszere. A könyv művelt laikusoknak és politikusoknak is kitűnő olvasmánya lehet.

FŐVÁROS.

(A tisztújítás.) A köztörvényhatósági bizottság szerdán, december 29-én délután másodszor ül egybe a tisztújítás végett. Most 5 közigazgatási bizottsági, 5 bíráló, 8 igazoló választmányi tagot, 10 tanácsnokot, árvaszéki elnököt és alelnököt, tiszti főügyészt, főszámvevőt, középítési igazgatót és tiszti főorvost választanak. Az ütköző pont a tanácsnoki állások betöltése és a középítési igazgató választása lesz.

A kerületekben a jelölések már tegnap megkezdődtek. Az első volt a Belváros, amelynek bizottsági tagjai a tanácsnoki állásokra Kan Gyulát, Vosits Károlyt, Kollmann Lajost, Vaszilievits Jánost, Lung Györgyöt, Szabó Károlyt, Faller Ferenczet, Hermann Bélát, Eszláry Sándort, Amtmann Gézát, a középítési igazgatóságra pedig Heuffel Adolfot jelölték. Ma este több kerületben volt jelölés értekezlet s holnap este már minden városrésznél meg lesznek a maga jelöltjei.

(A középítési bizottság utasa.) A főváros középítési bizottsága ma délután Kan Gyula tanácsos elnökle alatt ülést tartott. A napirendre térés előtt az elnök meleg szavakban emlékezett meg a nyugalomba vonuló Garlóczy Károly érdemeiről, melyeket, mint a bizottságnak volt vezetője, a középítések és városrendezés ügyei körül szerzett. A bizottság egyhangúlag elfogadta az indítványt s elhatározta, hogy a jegyzőkönyvi kivonatot a nyugalomba vonuló alpolgármesternek díszes alakban kiállítva kézbesítik. Ezután sorra kerültek a folyó ügyek.

A IV. kerületi Borz-utca folytatódólag megnyitása a Dnuáig, tervbe van véve. A mérnöki hivatal azt javasolja, hogy a Kollerich-féle telekre nézve új alkudozásokat folytassanak, ha pedig ez sikerre nem vezetne, akkor más szabályozási vonalat állapítsanak meg.

Majd a IX-ik kerületi Bakács-utca szabályozását tárgyalták s annak 12 ólre való kiszélesítését javasolták.

A németvölgyi temető meg bővítése is szüksé-

gessé vált; a bizottság a szükséges intézkedések megtételére a tanácsot felkéri.

A katonai építészeti igazgatóság kéri a Hadik-féle kaszárnya körül levő utak rendezését; a bizottság n munkálatokat megjelölte.

A gáz használatára vonatkozó népszerű utasítást a bizottság elfogadta.

Ezután beterjesztette az elnök a középítési bizottság múlt évi működésére vonatkozó jelentését, melyből kitűnik, hogy 131 ülésben 5044 tárgyat intéztek el.

Végül köszönetet mondott a bizottság tagjainak, kik őt — mint szakértők — működésében támogatták.

Az elnöknek Mihalovits Antal mondott köszönetet és reményét fejezte ki, hogy a tanácskozással jövőben ő is fogja vezetni.

(A regále-jutalék.) Az állami italmérségi regále többletből a fővárost illető jutalék leszámolása ügyében kiküldött albizottság eleget tett megbízatásának, megvizsgálta a pénzügyminiszteriumnak a végelszámolásra vonatkozó adatait s azokat mind rendben találta. Az erről szóló jelentést ma tárgyalta a pénzügyi és gazdasági bizottság s kifogás nélkül helyben is hagyta az egészet. Hercegy Péter azt indítványozta, hogy a kezelési költségeket viseltesse a főváros az állammal és hogy ennek a számadásnak a megvizsgálására állandó bizottságot küldjenek ki. Steiger Gyula, Virava József, Fenyvesi Adolf és Medrey Zsigmond szólaltak föl ezután s a bizottság az indítványnak csak a második részét fogadta el, az első részt mellőzte.

(Uj kórház.) Az új János-kórház építését néhány hónap múlva befejezik. A jövő nyáron már meg is nyitják.

(Rakodópartok burkolása.) A mérnöki hivatal beterjesztette már a tanácshoz a Gellért- és Margit-rakodópart burkolásának költségvetését. Épen fél millió forintba kerül az új kövezés. A munka a tavasszal kezdődik meg.

(A szabályozási károk.) Az utcák, terek szabályozásához kisajátított telkekből mindig kárba veszt valami. Néha alig egy-két méter, néha sokkal nagyobb terület válik használhatatlanná, mert kívül esik a szabályozás vonalán s építkezésre pedig parányiságánál fogva nem alkalmas. Ezt azonban a főváros megfizeti, de az ebből keletkező költségre nézve egyezségben van a közmunkák tanácsával. A szerződés most lejárt, s holnap vegyes bizottság tanácskozik a megújításról. A tárgyalás alapja a főváros tanácsának ebben az ügyben hozott legutóbbi határozata lesz. E szerint a főváros és a közmunkatanács avégett fordulnak a kormányhoz, hogy a bekövetkező nagyobb szabályozásokra, az ezeknél előforduló károokra való tekintettel, nagyobb összeget bocsásson a főváros rendelkezésére. A visszatérítés módját csak később állapítanak meg.

(A közgyűlés.) A főváros szerdai közgyűlésének a tisztújításon kívül több érdekes tárgya is lesz. Tárgyalás alá kerül a rakodópart bérlete, a munkások baleset ellen való biztosítása, az anyakönyvi hivatalok berendezésének költségei és a gyógyszerészek felebezése a vízmérő órák köteles alkalmaztatása ellen.

VIDÉK.

* (Csángók ünnepe.) A hétfalui Csángó községek egyikében, Purkerezden, hétfőn lélekemelő egyházi ünnepély folyt le. Ezen a napon ünnepelte az ottani ágostai evangélikus hitközség fennállásának 450-ik évfordulóját. Délelőtt isteni tisztelet volt, melyen Korbély Géza krizbái lelkész tartott beszédet; utána Fejér Gyula helyi lelkész a hitközség történetét olvasta fel; végül Moór Gyula főesperes imát és áldást mondott. Délután közbéd és táncmultság következett.

(A gyulai állami hivatalnokok lakbéré.) A gyulai állami hivatalnokok ma délelőtt a királyi adóhivatal helyiségében értekezletre gyűltek össze, hogy a lakhér felemelés tárgyában tanácskozzanak. Az értekezlet elnökéül Csák György pénzügyigazgatót választották meg. Azután előadták sérelmeiket s méltánytalannak tartják, hogy az ottani állami hivatalnokok eddig III-ik katonai lakbérosztályu lak-

pénzügyminiszterben részesültek, mely korántsem felel meg Gyula város lakbér viszonyainak; miért is elhatározták, hogy egy közös kérvényt nyújtanak be a pénzügyminiszterhez, melyben kérik fogják, hogy magasabb lakbérössztályozásba sorozza a gyulai állami hivatalnokokat. Kérvényük átadására dr. *Lakács György* főispánt kérték fel.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— **Depraváció a rendőrségnél.** A bűntető törvényszék elnöke vizsgálatot rendelt el annak kiderítése céljából, vajjon a *Szarka Sándor* rendőr bűnperében megtartott végtárgyaláson az elnöklő bíró csakugyan mondotta-e a következő szavakat!

— *Micsoda depraváció uralkodhatik a rendőrségnél!*

A vizsgálat során ki fogják hallgatni a végtárgyaláson jelen volt hírlapírókat is.

— **Doktor Hombár.** Néhány esztendővel ezelőtt *Guttman Dániel*, az abauj-szántói gőzmalom igazgatója megszökött s mint a hivatalos vizsgálat kiderítette, az „*Elbe*” gőzhajó elsüllyedése alkalmával a tengerbe fult. Minthogy *Guttman Dániel* egy leánykiházasíté egyletnél ezer forintra biztosítva volt, leánya perbe fogta az egyletet, mert a biztosított összeget szépszerivel meg nem kaphatta. A per folyamán az egylet jogi képviselője a következő klasszikus kifogással állott elő:

„**Felperes keresetével elutasítandó, mert amikor a biztosítási szerződés megkötött, Guttman Dániel gőzmalom-igazgató volt; minthogy pedig Guttman később szikszárdi lett és Amerikába szökött, ennél fogva vele szemben nem az a kockázati maradt fenn, mely kockázattal a biztosítási szerződést megkötötte, hanem az olyképpen fokozódott, hogy ha alperes előre tudta volna, a szerződést meg nem köti. A biztosított foglalkozásában való e változás miatt a biztosítás a kereskedelmi törvény 602. §-a alapján megszűnt.**”

És a felperes kisasszony e meggyőző érv ellenére is megnyerte a pert.

— **Letartóztatott kereskedő.** A kolozsvári törvényszék a múlt hónapban vizsgálati fogságba helyezte *Csillag Manó* kolozsvári háztulajdonost, akit *Fülöp Károly* és neje, kolozsvári háztulajdonosok, panaszoltak be csalás és okirathamisítás büntette miatt. *Csillag Manó* felelkezett a letartóztatást kimondó végzés ellen s a királyi tábla elrendelte szabaddá váló helyzetét.

— **A bitosgyilkos mérnök.** E napokban közzétették a törvényszék ama határozatát, amelylyel *Gárdos Lajos* a bűntetőtörvény 278. szakaszában közhírt gyilkosság büntette miatt vád alá helyezték s többek között azt is megemlítették, hogy *Gárdosnak viszonya volt Poros Krisztinával*. dr. *Friedmann Bernát*, *Gárdos védője*, felhárt bennünket annak kijelentésére, hogy az a passzus csak tévedésből kerülhetett a vád alá helyező végzésbe, mert a vizsgálat adatai nem bizonyítják ezt az állítólagos szerelmi viszonyt. Egyébiránt a védő számos tanút jelentett be épen ama körülmény beigazolására, hogy *Gárdosnak nem is lehetett viszonya Poros Krisztinával* és a törvényszék el is rendelte a tanuknak a végtárgyaláson való kihallgatását.

— **Czimizmus.** Az elnök: Tagadásával csak súlyosbitja helyzetét.

A vádlott: Vagy ki tudja!

Az elnök: A vizsgálóbíró előtt mindent beismert. Ime, a kihallgatási jegyzőkönyv...

A vádlott: Az hamis!

Az elnök: De hiszen maga is aláírta!

A vádlott: Akkor pláne hamis!

— **Állat az emberben.** Tavaly tárgyalta a budapesti törvényszék *Brizsák Pál* tot nap számos bűnperét, aki a feleségét *agyontaposta*. Részegen vetődött haza s mély álomba merülve találta feleségét. Költögetni kezdte. Eleinte csak a fülébe ordított, majd ide-oda rázogatta, s mert erre sem ébredt fel a szerencsétlen, patkós csizmáival addig taposta, rugdosta, amíg élet volt benne. A törvényszék halált okozó súlyos testi sértés miatt négy esztendőre fegyházra ítélte. A másodbíró szándékos emberölésnek minősítette az esetet és a fegyházbüntetést tizenkét évre emelte fel. A kir. kuria a törvényszék álláspontjára helyezkedett és *Brizsák Pált* hat évi fegyházra ítélte.

SPORT.

— Az „**Urlovasok szövetkezete**” január hó 6-án, délután 3 órakor, a Magyar lovaregylet helyiségében közgyűlést tart. Az ülés napirendje a következő:

1. A kiküldött számvizsgáló-bizottság jelentése az 1896. évi zárszámadások felülvizsgálatának eredményéről.

2. Igazgatósági jelentés a szövetkezetnek az 1897. évi működéséről.

3. Az 1897. évi zárszámadások előterjesztése és azok felülvizsgálatára számvizsgáló bizottság kiküldése.

4. Az 1898. évi költségvetés megszavazása.

— **Mindig.** Gróf *Batthyány Elemér* derby-kandidátusa beteg. A veredlen *Gaga-ivadék* baja azonban nem komoly jellegű s így tavaszig még kiheverheti baját.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. Ő felsége *Pongrácz Jenő* debreceni főügyési helyettesét a debreczeni és *Paksy József* kassai főügyési helyettesét a kassai főügyészséghez főügyészekké; *Dobák Béla* szegedi ügyészt a szegedi és *Kibossy Kálmán* trencsényi ügyészt a kassai főügyészséghez főügyészi helyettesekké; *Hollcs Gyula* kaposvári bírót a pécsi, *Potorán István* hajduböszörményi járásbíró a debreczeni, *Incze Gerő* beszercei törvényszéki bírót a kolozsvári és *Molnár Elemér* szegedi törvényszéki bírót a szegedi ítélőtáblához bírákká, *Kovács Károly* brassói, *Schmoll Imre* komáromi törvényszéki bírót, *Martényi Ferenc* kisszebeni járásbíró *Scherer Kamil* székesfejvári, *Kiss Sándor* nagybecskereki, *Kozma Imre* fejtéplomi, *Vozáry György* rimaszombati, *Uhlig Károly* soproni, *Gerebényi Károly* győri, *Sebe Alajos* miskolci és *Bodnár Ferenc* kassai törvényszéki bírót, *Borsody József* tornalljai járásbíró, *Kőröskényi Bertalan* máramaroszi törvényszéki bírót és *Magay Károly* kisújszállási járásbíró a VII. fizetési osztályba sorozott törvényszéki bírákká, illetőleg járásbírákká; dr. *Baloghy György* kassai törvényszéki bírót a kassai ügyészséghez ügyészsé, dr. *Matsik Szilárd* gyöngyösi járásbíró albirót a zentai, dr. *Gyurcsy Kálmán* bazini járásbíró albirót a malaczkai, *Péchy Pál* kisszebeni járásbíró albirót az aranyosmaróthi járásbíróhoz járásbírákká; *Kéler Gyula* kassai ügyészségi alügyészt a kassai, *Scmossy Mihály* debreczeni ítélőtáblai tanácsjegyző albirót a máramaroszi, dr. *Nyékhegyi Lóthár* eperjesi ügyészségi alügyészt a veszprémi törvényszékhez bírákká, dr. *Göllner Béla* szamosújvári járásbíró albirót a kolozsvári, *Láng Ernő* homonnai járásbíró albirót a beszercei ügyészséghez alügyészekké; ifjabb *Fritts Béla* szegedi törvényszéki jegyzőt a szászrégeni, *Brückler István* nyitrai törvényszéki jegyzőt a nagybecskereki, *Incze Dénes* kézdívásárhelyi törvényszéki aljegyzőt a gyergyószentmiklósi járásbíróhoz, *Racsov Lehel* a temesvári ítélőtáblához berendelt bírósági aljegyzőt a temesvári, *Elekes Gyula* pécsi törvényszéki aljegyzőt a szegedi törvényszékhez, dr. *Oborschall Pál* a pozsonyi ítélőtáblához berendelt bírósági aljegyzőt a pozsonyi, *Daróczi József* budapesti kereskedelmi és váltó-törvényszéki aljegyzőt a hajduböszörményi járásbíróhoz albirákká; a pénzügyminiszter *Valló István* pénzügyi segédtitkár az egri pénzügyigazgatósághoz titkárrá; *Varga Ödön* deési adóhivatali segédet a zilahi adóhivatalhoz ellenőrré; *Czenky Lajost* adótitkár; *Tyichár Endre* békéscsabai lakost ideiglenes adótitkár; *Molnár János* adóhivatali gyakornokot és *Sós Károly* mezőhegyesi lakost ideiglenes adótitkár; *Blasich Antal* az „*Adria*” tengerhajózási részvénytársaság tisztviselőjét a fumei pénzügyigazgatóság ideiglenes számtitkár; *Florea Aurél* a brassói pénzügyigazgatóság végrehajtó; *Huszár Dezső* és *Tivadar István* számgyakornokjelöltet az akasztalmai főbányahivatalhoz ideiglenes számgyakornokká; a igazságügyminiszter *Rédly Károly* budapesti kereskedelmi és váltó-törvényszéki joggyakornokot a budapesti kereskedelmi és váltó-törvényszékhez, idősebb *Flórián Gerő* kolozsvári törvényszéki joggyakornokot az ipolyvási törvényszékhez aljegyzőkké; a belügyminiszter *Bogay Elemér* belügyminiszteri fogalmazó-gyakornokot Zala vármegye főispánjához titkárrá; a közoktatásiügyi miniszter *Hirn Lajos* pécsi állami főreáliskolai rendes tanárt ezen minőségében véglegesen; *Lukacsik Győző* és *Huczik Mariska* okleveles tanító, illetve tanítónő a kassa-hámori állami elemi népiskola-hoz rendes tanítónő, illetve tanítónővé; a földművelési miniszter *Limbacher Károly* kertész a Békés vármegyei földmives iskolához kertésztanítónővé nevezte ki.

Anyakönyvi kinevezések. A belügyminiszter Pestmegyében *Kubasik Alajos* körjegyzőt a kisujfalui, *Pencz Imre* körjegyzőt a kis-szentmiklósi, Szebenmegyében *Man Demeter* községi jegyzőt a lomanyi, *Müller Sándor* községi jegyzőt a bocsári, Györmegyében *Sikor Ferenc* helyettes aljegyzőt a gönyűi, *Szokolay Endre* körjegyzőt a taápszentmiklósi anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetőkké; *Trupp Antal* segédjegyzőt a kisujfalui (Pestmegye), *Beck Jakab* nyugalmazott aljárásbíró a zombolyai (Torontálmegye), *Németh Ferenc* községi tanítót a csókai (Torontálmegye), *Tóth Alajos* segédjegyzőt a mikóházi, *Szilágyi András* községi bírót a girincsi, *Janka Béla* jegyzői gyakornokot a sajhóidvégi (Zemplénmegye) és *Varga Mihály* jegyzői irnokot az ittvárnoki (Torontálmegye) anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetőhelyettesekké nevezte ki és őket, *Varga Mihály* kivételével, a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel megbízta.

Athelyezések. *Wéber Ferenc* zombori járásbíró a szegedi járásbíróhoz, dr. *Remsey Lajos* sárbogárdi és *Huszár Aladár* marczali járásbíró albirák kölcsonra; *Kiss László* nagybereznai járásbíró aljegyzőt a beregszászi és *Darnay Jónás* somorjai járás-

bíró aljegyzőt a budapesti kereskedelmi és váltó-törvényszékhez helyezte át.

Pályázatok. A szepesfalvi járásbírósnál teletkönyvi átalakító-díjnoki és a rimaszombati pénzügyigazgatóság kerületében egy szemlési állás van üresedésben.

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

Förster Géza urnak, *Budapest.* Egyik helyi nyomatosban azon nyilatkozatot méltóztatott ma közzététetni, hogy a karácsonyi számunk gazdasági ánkéte során, az Ön véleménye gyanánt közölt állítást sem szóban, sem írásban nem adta tudósítónknak. Ez a váratlan kijelentés, (noha a dolognak érdemi jelentősége nincs), kínos zavarba ejt minket; miután a vélemények összegyűjtésével megbízott munkatársunk az Ön szóbeli kijelentései nyomán följegyzett közleményét, a mai nyilatkozat daczára is, *szórol-szóra* *fontartja*. Részünkről csupán annak megjegyzésére szorítjuk, hogy amint az az egész ánkéteből nyilvánvaló volt, a név jegyzésének egyáltalában nem volt s nem is akart lenni „aláírás” jellege, hanem csupán a forma kedvéért szolgált a különböző szakértői nyilatkozatok szakszerű forrásának jelzésére.

S. J., Baja. Körülbelül tíz esztendeje, hogy a nemzeti színházban színre került. *Paulay Ede* fordította magyarra. A könyvpiacra nem jelent meg.

H., Temesvár. Czégek nem ajánlhatunk.

4523. sz., Nagyvárad. Szives érdeklődésért fogadja köszönetünket. Beküldött cikke igazán közérdekű s annak a legközelebbi számok egyikében helyet szorítunk.

M. S., Nyiregyháza. A kiadóhivatal dolga.

Kiváncsi. L. 1. Fia a nemrég elhunyt *Palaszy* Ferencnek. 2. Az ügy most már vádhatározat stádiumában van és minthogy a vádhatározat ellen fellebbezést nyújtottak be, az iratokat felterjesztették a királyi táblához. Abban az esetben, ha a másodbíró helybenhagyja a törvényszék vád alá helyező határozatát, az ügy okvetlenül nyilvános végtárgyalásra kerül.

L. J., Budapest. A „*Róka*” meg fog jelenni könyvalakban is.

D. B. Ferencz, utbiztos urnak. Szivesen vesszük küldeményeit.

F. G., H.-Szoboszló. Nem jelenik meg. De cseleszerűbb is, ha cikkek helyett érdekes tudósításokat küld. Azok feldolgozása a mi gondunk és kötelességünk.

M. S., Assód. Ön azt kérde, hogy „*Jászai Mari* asszony szokott-e énekelni?” Ha jó kedve van, bizonyára igen; de szinpadon nem.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, december 27. Az osztrák-magyar bank állása 1897. december 23-án: Bankjegyforgalom 670,291,000 frt (+4.733,000 frt), érczérték-készlet: 507.978.000 frt, (— 7.418.000 frt), váltótárca 174.865,000 frt (+ 1.067,000 frt), lombard-tárca 26.174,000 frt (+ 1.160,000 frt), adómentes bankjegytartalék 37.930.000 frt (— 12.702,000 frt).

Berlin, decz. 27. A mai tőzsde a piac szilárdulása daczára igen szilárd volt. Osztrák hitelrészvény 220.62, Disconto társaság 200.37, Darmstadti bank 157.62, Deutsche bank 207.62, Drezdai bank 161.37, Handelsgesellschaft 175.25, Nationalbank 151.80, Osztrák-magyar államvasutak 142—25, Déli vasut 33.80, Bushtiehradi vasut Svájci északkeleti vasut 105.40, Svájci központi vasut 138.90, Olasz déli vasut 136, Olasz központi vasut 99.25 Magyar koronajáradék 103.20, Magyar aranyjáradék 99.90, Olasz járadék 94.60, Török sorsjegyek 112.97, Mexikói kölcsön — Laurakobé 134.60, Dortmundi 97.75, Bochumi 204.75, Gelsenkirchei 187.75, Harpeni 191.62, Hibernii 206.75, Észak-német Lloyd 109.30, Magán kamatláb 4¹/₂% Ultimo pénz 6¹/₄—7¹/₂%.

Páris, decz. 27. A tőzsde gyöngye irányzata mellett lanyha forgalom volt. 3¹/₂%-os francia járadék 103.12, 3¹/₂%-os törlesztéses járadék 102.60, 3¹/₂%-os járadék 106.85, Francia bank 36.70, Credit Foncier 655.— Szezi csatorna részvény 33.12, Egyiptomi kölcsön 517.—, (Extérieur) Spanyol külföldi kölcsön 61.50, Magyar aranyjáradék 103.15/16 (Italiener) Olasz járadék 96.30 Orosz kölcsön 102.40, Uj orosz konzol 94.40, Portugál kölcsön 20¹/₂%, Ottománbank 560.—, Osztr. Länderbank 472, Osztrák-magyar államvasut 725.—, (Lomb) Déli vasut 132.—, Rio Tinto 629.50.

New-York, december 27. (C. T. B.)		
	decz. 27.	decz. 24.
	cents	cents
Buza decemberre	101 ¹ / ₄	101 ¹ / ₄
" januárra	99 ¹ / ₂	99 ⁷ / ₈
" májusra	95 ¹ / ₂	95 ³ / ₈
Tengeri májusra	35 ¹ / ₂	34 ¹ / ₄
Chicago, december 27. (C. T. B.)		
	decz. 27.	decz. 24.
	cents	cents
Buza májusra	94	94 ¹ / ₄
Tengeri májusra	30 ¹ / ₂	29 ⁵ / ₈

Mezőgazdaság.

Az országos kertészeti egyesület. Az országos magyar kertészeti egyesület ma délelőtti tartotta Emich Gusztáv elnöke alatt közgyűlését. A közgyűlést az elnök rövid beszéddel nyitotta meg, amelyben mindenekelőtt azt a nagy szerepet emelte ki, amelyet az ország kertészei a millénárius kiállításon vittek. Ezután Sigray Ferencz tükár mutatta be évi jelentését, amely szintén nagyrészt az ezredéves kiállítással foglalkozik. A múlt évi számadások tudomásul vétele és a főbeintévény megadása után a választmányba beválasztották: Dreher Károlyt, Fekete Józsefet, Gách Károlyt, Nonn Jánost, Rakovszky Gézá, dr. Schnierer Aladárt, Szelén Vilmost, Borza Ferenczet, Steykal Edét, Reichthaler Jánost, Seyderhelm Ernót, Rónai Lászlót és Mazár Józsefet.

Ipar és kereskedelem.

Magyar és osztrák kereskedelem Kínával. Német- és Oroszország kínai akciója ismét a mennyei birodalom felé tereli a közfigyelmet. A monarchia az európai hatalmak terveiben Kína felosztását illetőleg aligha fog aktív szerepet játszani, de annál inkább megérdemlik a kínai események figyelmünket kereskedelmi politikánk szempontjából. A nyugati államok védvamos politikája kivitelünknek a nyugatra való terjeszkedését lehetetlenné teszi, s amint azt számtalanszor hangzottatták, a Keleten kell új fogyasztó piacokat keresnünk. Mint ilyen, a legelső köztű Kína érdemel figyelmet, amely még csak igen kis részben van kiaknáva. Ennek dacára Amerika a múlt évben például már 800.000 métermázs lisztet szállított a kínai kikötőkbe, tehát többet, mint a mennyi magyar lisztet fővevők: Anglia, ugyanakkor fogyasztott. Az importált liszt igaz, hogy többnyire barna liszt volt, míg mi csaknem kizárólag fehér lisztet exportálunk; de kétségtelen, hogy fehér lisztet is képesek volnánk Hongkongban, Shanghai-ban és a többi nagyobb kikötőkben elhelyezni, amit bizonyít, hogy az idén kiviteli statisztikánkban lisztfogyasztó piacaink közt Kína is szerepel 400 métermázsával. Tavaly Fiuméből mindössze 4500 métermázs nyerscukrot vittek ki (Honkongba) 50.000 forint értékben, míg behozatalunk Kínából egyáltalában nem volt. Jelentősebb Triestben az Ausztria kereskedelme, bár a piac nagyságához képest szintén nem eléghet ki az elért eredmény. A múlt évben az import Kínából 1,012.645 forintot tett, az export ugyanoda 963.850 forintot. Behoztak névszerint 1346 mm. teát, 8099 mm. fahéjt, 860 mm. nyersbort, 100 mm. selyemhulladékot és 100 mm. selyemszövetet; kivittek ellenben 5192 mm. gyufát, 1078 mm. higanyt, 1134 mm. papírt, 521 mm. szappant, 951 mm. aczélt és 1761 mm. pamutszövetet. Minthogy a magyar kormány a Lloydal kötött szerződése értelmében a jövőben a Suez-csatornán tulra menő magyar áruk után a Suez-csatorna-társaság által beszedett tonnailletéket visszatérítik, a hajófuvar Fiuméből Kínába is jelentékenyen csökkent és így kilátás van arra, hogy kivitelünk Kínába emelkedni fog. Persze első kellék a vállalkozási szellem, a mely nálunk, legalább a kiviteli törekvéseket illetőleg, sajnos, még alacsonyabb fokon áll, mint Ausztriában, a nyugati államokról nem is beszélve.

A monarchia áruforgalma. Ausztria-Magyarország behozatala november havában 73-3 millió forintot tett ki (10-3 millióval többet a tavalyinál), a kivitel pedig 71-2 millió forintot (7-1 millióval kevesebbet mint az előző évben). Az idén tehát 2-1 millió forintnyi behozatali plusz áll szemben a tavalyi 15-3 millió forintnyi kiviteli plusz-szal. A kereskedelmi mérleg aktívuma ez év január elsejétől november hó végeig 28-8 millió forint, szemben a tavalyi 66-5 millió forinttal.

Szesztermelés és szeszforgalom. A m. kir. pénzügyminiszterium a következő végleges kimutatást teszi közzé a magyar korona országainak szesztermeléséről és szeszforgalmáról 1897. októberében és az 1897. évi szeptember 1-étől bezárólag 1897. évi október 31-éig terjedő idő alatt: I. Termelési adó: 1. Termelési adó alá eső szeszfőzők által termeltetett: 1897. évi októberben 9706 hektoliter alkohol és 15,024 hektoliter alkohol az egész fenti időszakban. — II. Fogyasztási adó: 2. Termeltetett szeszfőzőkben: 75,747 hektoliter alkohol 1897. évi októberben és 124,135 hektoliter a fenti egész időszakban; 3. bevételeztetett fogyasztási adóval terhelt szesz, szahadraktárakba nyilvánított szeszünomítokban és szeszszahadraktárakban: a) a magyar korona országából októberben 17375 hektoliter, a fenti időszakban 28417 hektoliter, b) a birodalmi tanácsban képviselt országokból és királyságokból októberben 4626 hektoliter, a fenti időszakban 8769 hektoliter. 4. Elszállított a fent említett vállalatokból a) a fogyasztási adó lefizetése mellett volt októberben: 75,171 hl., a fenti egész időszakban 144,877 hl., b) a fogyasztási adóval terhelt: a) a magyar korona országaiiban levő vállalatok részére: októberben 19,969 hl., a fenti időszakban: 30,239 hl.; b) a birodalmi tanácsban képviselt királyságok- és országokban levő vállalatok részére 1897. októberben 1178 hl., az egész fenti időszakban 3569 hl.; c) a vámvonalon át való kivitelre októberben 5672 hl., a fenti időszakban 9788 hl., d) másnemű adómentes felhasználásra októberben 6988 hl., a fenti időszakban: 14,119 hl.

A monarchia cukortermelése. Az ideai cukortermelési évad már végéhez közeledik és amint látászik, igen rövid tartamu lesz egyáltalában. Egyrészt sokkal kevesebb részét dolgozták fel, másrészt a gyártás is igen gyorsan történt. Mindössze 66 napon át dolgoztak, 75 nap ellenében a múlt évben, úgy, hogy e hó végén a legtöbb gyár az üzemet befejezi. December hó elsejéig a monarchia összes cukortermelése kitétt 2,337,261 métermázs nyers cukrot (1896-ban 2,539,487) és 2,731,950 métermázs finomítványt (1896-ban 1,928,361); ebből fogyasztás alá került 24,776 métermázs nyerscukor (1896-ban 6773) és 1,315,270 métermázs finomítvány (1896-ban 800,400), ellenben kivitetett 91,109 métermázs nyerscukor (1896-ban 496,283) és 1,544,543 métermázs finomítvány (1896-ban 1,568,959).

Kőbányai sertésplacc, decz. 27. Magyar elsőrendű: Fiatál nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli sulyban) 51—52 krajczárig. Közép (páronkint 251—320 klgig terjedő sulyban) 51—52 kr. Könnyű (páronk. 250 klgig terjedő sulyban) 52—52¹/₂ kr. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 klg. felüli sulyban) 50—51 krajczárig, közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban) 49—50 krajczárig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) 48—49 krajczárig. Sertéslétszám: decz. 24. napján volt készlet 19,676 drb., decz. 25—26-án felhajtott 525 drb., decz. 25—26-án elszállított 525 drb., decz. 27-én maradt készletben 19,091 darab. A hizott sertés üzletirányzata kissé kellemesebb.

Budapesti sertés-konzumvásár decz. 24. A ferencvárosi konzumvásárra decz. 23-án felhajtott 313 drbot. Készlet decz. 23-áról 264 drb. összes készlet 777 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 521 drb. elszállítatlan maradt 256 drb. Napi árak: 120—180 klg. sulyban 50—52 krig, 220—280 klg. sulyban 50—55 krig, 320—380 klg. sulyban 48—50 krig, öreg sertés 48—50 krig, malaczkok 4850 krig. A vásár hangulata élénk.

Budapesti birka vásár. Deczember 27. A mai vásárra felhajtott 110 db. hizalt ür, és 115 darab durvaszörű juh, összesen 225 darab. Csakis hizalt ür kelt el 21¹/₂ frton 100 kilonkint élő sulyban.

Bécsi vágómarhavasár, decz. 27. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott vágómarhavasárra felhajtottak: 2591 darab magyar, 445 darab galicziai, 113 darab bukovinai, 563 darab németországi, összesen tehát 3721 darab szarvasmarhát. A hangulat emelkedett. Jegyzetett 100 kilonkint élő sulyban: magyar hizó I. min. 38—40.50 frt, II. min. 33—37 frt, III. min. 29—32 frt; galicziai hizó I. min. 38—39 frt, II. min. 34—37 frt, III. min. 30—32 frt; német hizó I. min. 41—43.50 frt, kivételesen 44 frt, II. min. 37—49 frt, III. min. 32—36 frt. Legelődkör 21—28 frt, bika és tehén 20—31 frt.

Árlejtések.

(E czim alatt az összes versenytárgyalási hirdetéseket, anyagszállításokat és azok eredményeit közöljük.)

A) Építési ügyekben.

Balassa-Gyarmat. (Feddanyagszállítás.) 1898. január hó 10-én, d. e. 10 óra. Nógrád vármegye alispáni hivatal Balassa-Gyarmat. Bánatpénz 5 százalék.
Balassa-Gyarmat. (Ut- és hidépítés.) 1898. január hó 11-én, d. e. 10 óra. M. kir. államépítészeti hivatal Balassa-Gyarmat. Bánatpénz 5 százalék.
Arad. (Kőházakibővítés és átalakítás.) 1898. évi január hó 20-án, d. e. 10 óra. M. kir. államépítészeti hivatal Arad. Bánatpénz 5 százalék.

Eperjes. (Hidhelyreállítás.) 1898. évi január hó 10-én, d. e. 10 óra. M. kir. államépítészeti hivatal Eperjes. Bánatpénz 5 százalék.

b) Szállítás, vállalkozás, eladás.

Budapest. (Ingatlan eladás.) 1898. január hó 19-én, délelőtt 10 óra, budapesti m. kir. pénzügyigazgatóságánál. Bánatpénz 10 százalék. (Kiküldési ár 3000 frt.)
Dobsina. (Lucz- és jegenyefenyő fűrészáru eladás.) 1898. január hó 25-én, délelőtt 10 óra, városi polgármesteri hivatal. Bánatpénz 1000 frt.
Lippa. (Fa-eladás.) 1898. évi január hó 4-én, délelőtt 10 órakor. Magy. kir. erdőhivatal. (Bánatpénz 2321 forint.)
Nagybánya. (Fa-eladás.) 1898. január hó 4-én, déli 12 óra. M. kir. erdőhivatal Nagybánya. Bánatpénz 10 százalék.
Budapest. (Szénkő és gázolaj-kátrány-eladás.) 1898. január hó 15-én, déli 12 óra. M. kir. államvasutak balparti üzletvezetőségének általános osztálya (Budapest, VI., Terézkört 62, I. em.) Bánatpénz az ajánlati érték 5 százaléka.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, decz. 27.

Két napig tartott az ünnepi szünet és ma csak ismét a szünetelt az üzlet. Minden jel arra mutat hogy a végére járó év utolsó napjaiban már valamelyes élénkségre nem is számíthatunk. Mások karácsony után, a helybeli pályaudvarokon torlódás volt az időközben beérkezett küldemények folytán és, a bizonyosok nagy csomó mintákkal jöttek a csarnokba. Ma ür kézzel állított be mindenki. Mit is bocsásanak mostanában áruba, amikor nincs hozatal. Post festum ma függesztették ki a heti ideszállítások kimutatását, amely szerint vasutón 16214 métermázs, hajón 11280 métermázs összesen 27494 métermázs érkezett Budapestre az elmúlt héten. A nyugati pályaudvar-állomás főnöksége nem küldte még be a jelentést, de az alig tendit majd nagyot a hozatalok összegén. Amerikából szombat reggel némi javulást jelentettek, de helyben erről nem igen vettek tudomást, főleg mivel most már mindinkább kiderül, hogy az a lázas mozgalom, amelyet az utolsó hetekben a chicagói piacon észleltünk, nem más mint két párt, jobban mondva két ember és pedig egy gabonakereskedő és egy — zsiradékgyáros késhegyig vivott harca. Ily magánjellegű versengés pedig mégis sokkal alárendeltbb jelentőségű, semhogy a nemzetközi piac tartós érdeklődését felkeltthesse. Az argentiniai és keletindiai hírek még mindig nagyon ellentmondóak, érdekes azonban, hogy már a múlt héten Angliába 2000 quarter argentiniai búzát szállítottak, amelyről kiemelik, hogy kitűnő minőségű. Így körülbelül áprilisban számot tevő tényező lehet már a délamerikai buza a kontinentális piacokon. Hogy e körülményt már nálunk is kalkulációba veszik, kitűnik abból, hogy a májusi buza, amely határidőben ma volt némi forgalom, körülbelül 1/4 forintra olcsóbb a tavaszi terminusnál jölehet a későbbi határidőre nézve már az új szokások birnak hatálylyal, azaz nem 75 klgros, hanem 76 kilogrammos buzáról van szó. Londonban és Liverpoolban csak holnap fognak ismét az üzlethez, Párisból és Berlinből pedig szilárd irányzatot jeleztek.

Buza.

Az eladott néhány tétel magyarországi buza szilárdan fentartott árakonkelt el. Idegen buza nem volt forgalomban.

Előfordult eladások buzában.

Minőség munkában	ó regg. u.	származás	hétliten- kinti ely kgban	minőség ingyegysé	átadási hely	ár, netto 100 kgkint	közép. vagt 8 óra
1200	uj	bácskai	74	—	Budapest	12. —	3 h.
1000	•	malói	77 ¹ / ₂	—	•	12. 45	3 h.
400	•	tiszai	78	—	•	12. —	3 h.
200	•	pestvidéki	75 ¹ / ₂	—	•	12. 55	3 h.

Hivatalos jegyzések buzában.

F A J	Minör. suly kgban	100 kilogr. készp. ár		Minör. suly kgban	100 kilogr. készp. ár	
		frtől	frtíg		frtől	frtíg
Tiszavidéki	74	12.40	12.50	75	12.80	12.85
•	76	12.70	12.75	77	12.85	12.95
•	78	12. —	12.10	79	12.15	12.20
•	80	12.25	12.30	—	—	—
Pestvidéki	74	12.85	12.45	75	12.55	12.60
•	76	12.65	12.70	77	12.90	12.95
•	78	12.95	12.05	79	12.10	12.15
•	80	12.30	12.35	—	—	—
Fejérmegyei	74	12.45	12.55	75	12.65	12.70
•	76	12.75	12.80	77	12.90	12. —
•	78	12.05	12.15	79	12.15	12.20
•	80	12.85	12.90	—	—	—

Raktárállomány buzában és lisztben: A fővárosi közraktárakban 185,500 métermázs buza és 92,100 métermázs liszt; a Silosban 61,100 métermázs buza, a nyugati pályaudvaron 84,835 métermázs buza és 5063 métermázs liszt.

Határidőüzlet buzában. Kevés forgalom volt egyenlegként alig változatos árak mellett, de azért végül az árak mégis valamivel magasabbak a mult-heti zárókurzusokhoz viszonyítva.

Hamburg, decz. 27. Nyerscukor t. o. b. Hamburg azonnali szállításra 9.65 márka, januári szállításra 9.72 márka, májusi szállításra 9.96 márka, irányzat szilárd, a baisse-spekulánsok kényeszerfedezése folytán.

Páris, decz. 27. Nyerscukor (88 fok) kész áru 29.—29.50 frk. fehércukor novemberre 32.50 frk, decemberre 32.75 frk, 4 első hóra 33.2/3 frk, 4 hóra májustól 33.74 frk. Finomított készáru 101.50—102.— frk.

London, decz. 27. Jávacsukor 10.1/2 sh. szilárd. Nyerscukor és jegeszédeltcukor nyugodt de ártartó, finomított darabcsukor ártartó meglehetősen üzlettel. Külföldi tört igen nyugodt. Jegyezett: készáru 11.03/4 shilling, márcz.-ápr.-ra 11.—1 1/2 sh, május-aug.-ra 11.5 1/4 sh. Répacsukor kevésbé élénk, de meglehetősen ártartó; a zárlat nyugodt. Német (88%) decz.-re 9.4 1/2 shilling, januárra 9.5 1/4 sh, februárra 9.6 sh, áprilusra 9.8 1/4 shilling, májusra 9.8 1/4 shilling, júniusra 9.9 3/4 shilling. Estáridőüzlet: decemberre 9.5 1/4 sh, januárra 9.5 1/4 sh, februárra 9.6 1/4 sh, márcziusra 9.7 1/2 sh, áprilusra 9.8 1/4 sh, májusra 9.9 shilling, júniusra 9.9 3/4 shilling.

Olajok.

Páris, decz. 27. Repceolaj folyó hóra 56.50 frk (= 26.65 frt); januárra 56.75 frk (= 26.77 frt); négy első hóra 57.— frk (= 26.89 frt); négy hóra májustól 56.75 frk (= 26.77 frt). Árak 100 kilonként értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.65 frt.

Hamburg, decz. 27. Repceolaj helyben 56.— márka (= 33.07 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 59.— frt.

Köln, decz. 27. Repceolaj májusra (hordóval) 60.— márka (= 35.40 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 59.— frt.

London, decz. 27. Repceolaj 24.9 shilling, Lenolaj 15.—15.1 1/2 sh. Gyapot magolaj 14.—14.6 1/2 sh. Terpentin 23.10 1/2 sh.

Petroleum.

Hamburg, decz. 27. Petroleum helyben 4.75 márka = 2.80 frt.

Antwerpen, decz. 27. Petroleum fin. helyben 14.50 frank = 6.90 frt.

Bréma, decz. 27. Petroleum fin. helyben 4.95 márka = 2.92 frt.

Newyork, decz. 27. Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 5.40 cents, fin. petroleum Philadelphian 5.35 cents; United Rife Line Certificates deczemberre 65.; Nyers petroleum deczemberre 5.95.

London, decz. 27. Petroleum, amerikai 4 3/8—4 1/4 sh., orosz 4 1/4—4 3/8 sh.

Kávész, tea, rizs.

London, decz. 27. Santos határidő ártartó. Jegyezett: decz.-re 32.9 sh., márcz.-ra 33.— sh., máj.-ra 33.6 sh., júl.-ra 33.9 sh., szept.-re 34.3 sh., decz.-re 34.— sh. Tea: ártartó, előbbi árakkal. Rizs nyugodt, de ártartó.

Fémek.

London, decz. 27. Réz G. M. Bräude 48 1/16—48 3/16 font sterling készáru és 48 1/2—48 3/4 font sterling 3 hóra; best sel. 52—52 1/2 font sterling. Ón: finom külföldi 62 1/16—62 1/16 font sterling készáru és 63 1/8—63 1/8 font sterling 3 hóra. Ólom: angol 12 3/4—12 3/8 font sterling; külföldi 12—12 1/16 font sterling. Horgany: külföldi 18—18 1/8 font sterling. Higany: 6.176 font sterling első és 6.17 font sterling, másodikból. Vas: A glasgovi nyersvaspiac ártadóan indult és bágadtan zárult. Zárlatárak: 45.3 1/2 sh. készáru és 45.6 sh. egy hóra; Cleveland 40.2 1/2 sh. készáru és 40.5 sh. egy hóra; Hemattit 48.2 1/2 sh. készáru és 48.5 sh. egy hóra; Middlesbrough 49.3 shilling készáru és 49.6 shilling egy hóra. A nyersvaskészlet Glasgoban 338.396 és Middlesbroughban 50.571 tonna.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, december 27. A hideg időjárás, tekintettel arra, hogy a vetések jobbára nélkülözik a hótakarót, aggodalmat kelt és ennek hatása alatt ma a gabonaüzlet irányzata kissé szilárdult. Kötöttett buza tavaszra 11.82 11.85, 11.84, rozs tavaszra 8.82—8.81 forinton.

Hivatalosan jegyezett:

Buza tavaszra 11.84—11.86, rozs tavaszra 8.80—8.82, tengeri máj.-jun. 5.07—5.69, zab tavaszra 6.67—6.69, repce máj.-febr. 13.50—13.60.

Boroszló, decz. 27. Buza helyben 19.— márka (= 11.21 frt) sárga. Buza helyben 18.90 márka (= 11.15 frt). Rozs helyben 14.70 márka (= 8.67 frt). Zab helyben 13.80 márka (= 8.14 frt). Tengeri helyben 11.75 márka (= 6.93 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 59.— frt.

Hamburg, decz. 27. Buza holsteini 180—188 márka (= 10.63—11.80 frt). Rozs meklenburgi 140—152 márka (8.26—8.98.) Rozs orosz 108—109 márka (= 6.37—6.43 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 59.— frt.

Páris, decz. 27. (Megnyitás.) Buza folyó hóra 29.25 frank (= 13.94 frt.). Buza deczemberre 29.30 frank (= 13.99 frt.). Buza 4 első hóra 29.25 frank (= 13.94 frt.), Buza 4 hóra májustól 28.80 frank (= 13.72 frt). Rozs folyó hóra 18.25 frank (= 8.69 frt). Rozs deczember hóra 18.40 frank (= 8.77 frt). Rozs 4 első hóra 18.80 frank (= 8.80 frt), Rozs 4 hóra májustól 18.75 frank (= 8.93 frt) minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.65 forint.

London, decz. 27. Gabona irányzata nyugodt. Repceze ára 1/4 sh-gel magasabb, a többi czikk változatlan. Uszó gabona irányzata szilárd. Hozatalok: buza 20.190, árpa 27.280 és zab 13.440 qu. Tengeri helyben 17.25 sh.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, december 27. Jöllehet a spekuláns nélkülözött minden impulzust, az irányzat ma a tözsdé kezdetén szilárd volt. Ezt elsősorban az a körülmény okozta, hogy az utolsó ellátás könnyen ment végbe, e mellett remélték, hogy a magyar posta mentben létrejön a kompromiszium. Az irányzat mindvégig szilárd maradt. De a forgalom emellett igen szűkkörü volt.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 351.75—352.50, Union-bank 291.150, Magyar jelzálogbank 271—272, Magyar hitelrészvény 379.—379.50 Osztrák-Magyar államvasut 334.25—334.62, Déli vasut 77.—75, Tramway 456, új Tramway 116.50—116.25, Alpési bányá 129.50—129.90, Török dohány-részvény 141—142.50, Osztrák villamosági 295.50, májusi járadék 162.10, koronajáradék 99.60, Török sorsjegy 59—59.80 forinton kötöttett.

Délleti 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 352.62, Magyar hitelrészvény 379.50, Anglo-bank 215.75, Union-bank 292, Osztr.-magy. államvasut 334.75, Déli vasut 77.50 Alpési bányá 129.80, Májusi járadék 102.10, Török sorsjegy 59.10.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 352.17, Magyar hitelrészvény 379.50, Länderbank 215.75, Unionbank 292.—, Anglo-bank 160.—, Bankverein 254.50, Osztrák-magy. államvasut 334.50, Déli vasut 77.50, Elbe völgyi vasut 259.50, Északnyugoti vasut 245.—, Alpési bányá 129.80, Rimamurányi 246.—, Prágai vasipar 678.—, Májusi járadék 102.05, Magyar koronajáradék 99.65, Török sorsjegy 59.80, Német márka 58.90, forinton kötöttett.

Délután 2 óra 30 perczkor zárulnak: Magyar aranyjáradék 121.70, Magyar koronajáradék 99.65, Tiszai kölcsönsorsjegy 138.75, Magyar földtehermentesítési kötvény 96.80, Magyar hitelrészvény 380.—, Magyar nyereségek kölcsön sorsjegy 152.50, Kassa-oderbergi vasut 190.50, Magyar kereskedelmi bank 1400.—, Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.65, Magyar keleti vasut államkötvények 121.50, Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 245.50, Rimamurányi vasrészvénytársaság 246.—, 4.2%-os papírjáradék 102.05, 4.2%-os ezüstjáradék 102.—, Osztrák aranyjáradék 121.70, Osztrák koronajáradék 101.65, 1860. évi sorsjegyek 142.75, 1864. évi sorsjegyek 188.—, Osztrák hitelsorsjegyek 200.—, Osztrák hitelrészvény 352.25, Angol-osztrák bank 159.75, Unionbank 292.—, Bécsi bankverein 255.—, Osztrák Länderbank 215.50, Osztrák-magyar bank 932.—, Osztrák-magyar államvasut 335.—, Déli vasut 77.25, Elbe völgyi vasut 259.50, Dunagőzhajózási részvények 440.—, Alpési bányarészvény 129.70, Dohányrészvény 142.50, 20 frankos 9.53 1/2.—, Cs. kir. vert arany 5.70, Londoni váltóár 120.10 Német bankváltó 58.92. Az irányzat meglehetősen szilárd.

Bécs, decz. 27. (Utőtőzsdé.) Az irányzat szilárd. Osztrák hitelrészvény 351.87, Magyar hitelrészvény 380.—, Angol-bank 160.—, Bankverein 256.—, Union-bank 292.—, Osztrák Länderbank 215.50, Osztrák-magyar államvasut 335.—, Déli vasut 77.25, Elbe völgyi vasut 259.50, Északnyugoti vasut 246.—, Alpési bányarészvény 129.60, Májusi járadék 102.05, Magyar koronajáradék 99.65, Török-sorsjegy 59.25, Német birodalmi márka 58.92.

Berlin, decz. 27. (Tőzsdéi tudósítás.) Vas- és kőszénártekék irányzata kedvező, ami az egész piacot szilárdította. A forgalom azonban nem volt nagymérvű, mert a spekuláció többnyire a prolongációval volt elfoglalva, magánkamatlab 4 1/2%.

Berlin, decz. 27. (Zárlat.) 4.2% papírjáradék —, 4.2% ezüstjáradék 101.80, 4% osztrák aranyjáradék 103.—, 4% magy. aranyj. 103.20, osztrák hitelrészvény 220.70, magyar koronajáradék 100.—, déli vasut 33.80, osztr.-magyar államvasut 142.10, Károly Lajos-vasut 106.80, kassa-oderbergi vasut —, orosz bankjegy 216.30, bécsi váltóár 169.45, 4% új orosz kölcsön 67.80, magyar beruházási kölcsön 101.80, olasz járadék 94.60. Az irányzat szilárd.

Berlin, decz. 27. (Utőtőzsdé.) Osztrák hitelrészvény 220.70, magyar koronajáradék 99.90, déli vasut 33.80, magyar aranyjáradék 103.20 osztrák-magyar államvasut 142.20, Az irányzat szilárd. Frankfurt, decz. 27. (Zárlat.) 4.2% papírjáradék —, 4.2% ezüstjáradék —, 4% osztrák arany-

járadék 100.15, 4% magy. aranyj. 103.15, magy. koronajáradék 103.15, osztrák hitelrészvény 298.87, osztrák-magyar bank 795.—, osztrák-magyar államvasut 282.87, déli vasut 68.87, északnyugoti vasut 207.75, bécsi váltóár 169.50, londoni váltóár 203.65, párisi váltóár 207.66, bécsi Bankverein 218.—, Uniobank 249.—, villamos részvény 138.—, alpési bányarészvény 109.—, 3% magy. aranykölcsön 90.95. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, decz. 27. (Utőtőzsdé.) Osztr. hitelrészvény 298.37, osztrák-magyar államvasut 282.50, Déli vasut 68.75.

Hamburg, decz. 27. (Zárlat.) 4.2% ezüstjáradék 85.80, osztr. hitelrészv. 294.75, osztr.-magyar államvasut 704.—, déli vasut 163.—, olasz járadék 94.60, 4% osztr. aranyj. 102.50, 4%-os magy. aranyj. 103.50. Az irányzat szilárd.

Páris, decz. 27. (Zárlat.) 3% francia jár. 103.15, 3 1/2% francia jár. 106.50, olasz járadék 96.10, osztrák földhitelrészv. 1240.—, Osztrák magy. államv. 725.—, Déli vasut 182.—, Francia törk. jár. —, 4% osztr. aranyjáradék 103.25, 4% m. aranyj. 104.—, ottomanbank 561.—, dohányrészv. 298.—, párisi bank-részvény 886.—, osztrák Länderbank 472.—, alpési bányarészvény 286.50. Az irányzat nyugodt.

London, decz. 27. (Zárlat.) Angol consolok 112.80, déli vasut 7.25, spanyol járadék 61.5/8, olasz járadék 94.7/8, 4% magy. aranyjáradék 102.75, 4% rupia 61.75, canada pacificvasut 83 3/8, leszámitolási kamatlab 3 1/8, ezüst 26.75. Az irányzat nyugodt.

New-York, decz. 27. ezüst 57.52.

IDŐJÁRAS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1897. december 27-én reggel 7 órakor.

Table with columns: Állomások, Légnyomás mm. Hg +, A hőmérséklet Celsius szerint, A páratartalom % sz. +, Állomások, Légnyomás mm. Hg +, A hőmérséklet Celsius szerint, A páratartalom % sz. +. Lists various cities and their weather data.

A magas légnyomás mindinkább Dél-Európára tolódik és itt egyes helyeken, így Erdélyben megközelíti a 750 mm-t. Depresszió van köztük az egyik Oroszország belsejében, a másik (jóval mélyebb) Európa északnyugoti szélén.

VIZÁLLÁS.

— Deczember 27-én. —

Table with columns: Folyó, Vizmérés, Vizállás reggel, Áradás v. apadás, Folyó, Vizmérés, Vizállás reggel, Áradás v. apadás. Lists river names and water levels.

Felelős szerkesztő: Lioosey Ádám.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1897. december 27-én.

Main table containing financial data for various categories: I. Államadósság, II. Más közkölcsönök, III. Záloglevelek és kölcsönkötvények, IV. Elsőbbségi kötvények, V. Bankok részvényei, VI. Takarékp. részvényei, VII. Biztosító-társ részv., VIII. Gőzmalmok részv., IX. Bányák és téglagy. r., X. Vasművek és gépgy. r., XI. Könyvnyomdák r., XII. Különféle váll. részv., XIII. Közleked. váll. részv., XIV. Sorsjegyek, XV. Pénzmekek, XVI. Váltók árfolyamai (látra), XVII. Határidőre kötött értékp.

A + el megjelölt értékpapiroknál, melyek üzleti éve nem esik össze a naptári évvel, az osztalék az utolsó üzletévre vonatkozólag értendő.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, hétfő, 1897. december 28-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Évi bérlet 281. Havi bérlet 21.

A Pont-Biquet család.

Böhszát 3 felvonásban. Irta: Blasson. Fordította: Náday F.

Személyek:

La Reynette, Jacques Dubois, Pont-Biquet, ... Személyek: Náday, Desse, Ujházi, ...

VÁRSZÍNHÁZ.

Zárva.

NÉPSZÍNHÁZ.

A varázsgyűrű.

Operette 3 felvonásban, 5 képben. Irta: D'Ennery Adolphe és Burani Paul. Ford.: Komor Gyula. Zenejét szerzte: Planquette R.

Személyek:

XV. Lajos, De Chauvannes, Kenec, ... Személyek: Szirmai, Szerdahelyi, Nádal Ilonka, ...

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Előszór. Előszór.

Ifjuság.

Dráma 3 felvonásban. Irta: Halbe Miksa. Fordította: Szomaházi István.

Személyek:

Hoppe, plébános, Anna, ... Személyek: Molnár L., Somló E., Székely K., ...

Színházi műsorok a 19. oldalon.

2510 szám.

Tölgyfa-eladási hirdetmény.

A nagybányai m. kir. főerdőhivatal a láposbányai m. kir. erdőgondnokságához tartozó bozintai és misztbányai erdőkben az 1898. évben kihasználható tölgyfatömeg eladására versenytárgyalás hirdetik, melyre névze az ajánlatok 1898. január hó 4-én déli 12 óráig alóírott m. kir. főerdőhivatalnál benyújthatók.

Az eladás tárgya a következő:

- 1. Bozintán 40 k. holdon kijelölt mintegy 749 db. tölgyszálfá 4276 frt kikiáltási ár mellett. 2. Misztbányán 50 k. holdon kijelölt mintegy 2066 db tölgyszálfá 3860 frt kikiáltási ár mellett. ...

Nagybányai m. kir. főerdőhivatal.

4468—1897. szám.

Fűrészáru eladási hirdetmény.

A bustyaházi m. kir. erdőhivatal ezennel közhírré teszi, hogy a szegedi kincstári faraktárban készletben lévő 223.839 m³ jó fenyő fűrészárunak köbméterenkint 21 frt 12 kr kikiáltási ár mellett való eladása iránt 1898. évi január hó 10-én d. e. 10 órakor Bustyaházán írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

Versenyezni kívánók felhivatnak, hogy ivenként 50 kros bélyeggel és a megajánlott vételár 10%-ának megfelelő óvadékkal ellátott zárt írásbeli ajánlatukat az árverés napjának d. e. 10 óráig a bustyaházi m. kir. erdőhivatalhoz benyujtsák. Utóajánlatok nem fogiak figyelembe vételni.

Az általános árverési és részletes szerződési feltételek a bustyaházi m. kir. erdőhivatalnál, a m.-szigeti m. k. erdőigazgatóságnál, a szegedi m. k. erdőgondnok ságnál és a szolnoki m. kir. pénzügyigazgatóságnál megtekinthetők.

Bustyaházán, 1897. december 8-án,

(304)

M. kir. erdőhivatal.

(Utánnomát nem díjaztatik.)

Dr. LASZKY LAJOS,

Belégzési-intézet;

mell-, gége-, torok- és orrbetegeknek, asthmaticusoknak.

Rendel 11-2-ig és 9-4-ig. (140)

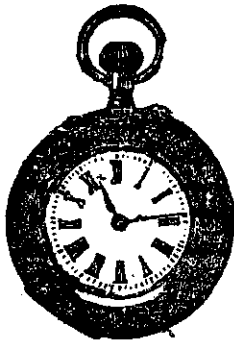
BUDAPEST, VII., Erzsébet-körut 6.

Alkalmas

ujévi ajándék!

Lőw Sándor, óras és ékezerésznel

Budapest, VIII., József-körut 81. szám.

Egy pontos nikel éraperczmutatóval ... 2.30 ... 3.50 ... 5. ... 6.90 ... 9. ... 1.75 ... 2. ... 5. ... 2.30

Nagy választék arany és ezüstfémű és női órákban, ugyanízen drágakövekben. (197)

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. (204)

Dus választék,

ujévi ajándékokból.

VÉRTESSI SÁNDOR

császári és királyi udvari illatár, (255)

BUDAPEST, IV. ker., Kristóf-tér 3 sz.

Előfizetések és Hirdetések

felvételnek lapunk kiadó-hivatalában, VIII. József-körut 65. szám, és fióküzletünkben V. ker., Marokkói-utca 4. sz.

76184/V.I. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény.

Az újvidéki folyammérnöki hivatal felügyelete alatt levő Duna-szakaszon u. n. bukini kanyar szükséges partbiztosítási munkálatok végrehajtásának, nevezetesen 47.600 m² földleásásnak, 29240 m² partburkolatnak, 18360 m² kavicságyzatnak és 36720 m³ II. oszt. köből létesítendő kőhányásnak vállalati uton való biztosítása czéljából 1898. évi január 24-én déli 12 órakor a földmívelésügyi m. kir. minisztériumban, nyilvános zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A vállalatot szabályozó szerződési minta, általános és részletes feltételek, tervek és egyéb tájékoztató adatok az újvidéki m. kir. folyammérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A vállalati összeg 50%-nak megfelelő bánatpénynek készpénzben vagy, óvadékképes értékpapirokban a budapesti kir. központi állampénztárnál történt letételét igazoló állampénztári elismervénnyel felszerelt ajánlatok a jelzett napon d. e. 1/2 12 óráig Oherolli Károly, kir. tanácsos, segédhivatali főigazgatóhoz (földmívelésügyi miniszteri palota földszint 2. sz.) nyujtandók be.

Kelt Budapesten, 1897. évi december hó 17-én.

Földmívelésügyi m. kir. miniszter.

Milliók hevernek parlagon!

Mivel a sorsjegy-tulajdonosok rendszerint nem vetnek ügyet a sorsolásokra és nem jártnak megbízható sorsolási lapot. A legmegbízhatóbb és legértelmesebb sorsolási, tőzedei és pénzügyi szaklap a

PÉNZÜGYI UJSÁG

„SORSOLÁSI TUDÓSÍTÓ” melléklettel.

Előfizetési ára egész évre csak 1 frt 50 kr.

Az előfizetők egy éven át 30 sorsjegyre ingyen játszanak. Előfizetheti postautalvánnyal a „PÉNZÜGYI UJSÁG” kiadóhivatalában (318)

Budapest, V., Fürdő-utca 1. szám.

Mutatványszámok ingyen és bérmentve.

Minden előfizetőnek újévi ajándéku diszes sorsolási naptár jár.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Központi kiadóhivatal:

Minden szó 2 krajczár, vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Fiók-kiadóhivatal:

VIII. ker., József-körút 65. szám.

Előre fizetendő készpénzben, levélbélyegekből vagy postautalványon.

V. ker., Marokkói-utca 4. szám.

Ha a hirdető címzett is közli a hirdetésben, vagy a választ post-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Csiszert az apróhirdetést postautalványon békésen, de a szabályok az utalvány szelvényére írja; esetleg közönséges levélben is lehet a számvart a levéljegyeket kérésre. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

LEVELEZÉS.

M...a! Öszinteségének nagyon örvendék, hogy azonban nincsen velem megegyedve, azt végletlenül sajnálom. Ezt azonban mitől nem annyira, elégedetlenségnek, mint inkább féltékenységek szokták nevezni. No de az nem baj! Ha csakugyan féltékeny, az csak jó jel, melynek nagyon örülök, mert ennek nagy jelentősége van. Aztán higgye el, az ország valóságában nem olyan fekete, amilyennek festik. Ugy-e bár? — I. — r.

Kiadó 3 szép nagy szobából és a hozzátartozó melléképületekből álló lakás, családi események miatt, azonnal. Cím a kiadóhivatalban. 1168-13

Millenium-kávéházban vasárnap este (feketettollas kalappal) két helyi társaságban ülő hölgyet küri vis-à-vis-jai, vajjon közlebbi ismeretség lehetősége-e. — Levélét „Marczika” jelleg alatt a kiadóhivatalba kérem. 1160-1

Máv. mérnök. Szombaton levele lesz a fiók-kiadóhivatalban, kérem vegye át. Rívia. 1174-1

Dudus. A jeltett időben ott leszek, reményem, te is. 1176-1

Gleichenberg. Haragszom magára rossz gyerek, mért nem jött tegnap? szegény lábcsakái majd megfagytak és ez mind maga miatt! De várjon, hiszen meg is mosom érte a fejét. Mikor színházba megy legközelebb, értesítse Mariettát. 1152-1

Nagyságos asszonyom! Ugy látszik mégis beteljesül az Ön jóslata, hogy lesz idő, mikor Önnel is foglalkozom, különösen, ha sok ilyen unalmas napom lesz, mint a mai, akkor megterek magához szép, gonosz asszony, mert arra maga igazán nagyon jó, hogy az embernek kedélyes órákat szerezzen. Azt kívánja, hogy szombaton ott legyen a Jourgán. Tudom, hogy mint a sok közül egyet, aki az Ön rabszolgája, mutogatni akar barátainak, szegényeknek. Jó, hát legyen meg a kívánsága, ott leszek, miután programom egy sincs szombatra, de ne veszedjék ám velem. Leginkább azért megyek el, hogy tanulmányozzam magukat. Igaz, a szöke baba enni való, tartom a hátam. A. Philosophus. 1172-1

Én egy tisztességes 23 éves nő vagyok, ki pár száz forinttal rendelkezem, szeretnék megismerkedni házasság céljából egy 30-35 éves izraelita iparos vagy alkalmazotti tisztességes úrral. Aki ajánlatom elfogadja, az írjon „Arva leány” címen a kiadóba. 281-1

A. J. Mi sem könnyebb, mint valakit szépen felültetni, de sebb, „gombház” ha leszakad lesz más. Ha esetleg a dolgot most már komolyan venne, egy szivesen látom bármely éjszaka és vasárnapon d. u. 4-6/4 óráig Edison kávéházban; Szalont több fél nem keresem. Változatlan jó indulattal vagyok híve A. F. 1152-1

Dr. Levelet nem vehetem át, miután a vidéken vagyok. Majd ha megjövök. Drné. 1178-1

Szalón kávéházban általam vasárnap este a lapra figyelmeztetett bársonykalapos hölgyet felkértem „Barna fatalembert” alatt a lapban engem értesítve, vajjon ismeretség lehetősége? 1156-1

Énecske. E hó 24-iki keletti levelemet már bizonynyal megkapták és hiszem, hogy most már úgy kérdezhettek, hogy a karácsonyi ünnepekkel kell-e menni? En magáról újabbat nem írhatok és magácska bizonynyal ujjong majd magában, hogy ugye mondtam, hogy megfogja banni, hogy elmegy fölünk” mondása befelcsúszik. Biz isten megbántam, de már késő. Várom fenti levele kedves választát, amelyben megírja, hogy töltötte a karácsonyt. Kézcsókkal R. 1182-1

Ötthon kávéház. Azon barna ifjú hölgyet, kit az ablak mellett a lapra figyelmessé tettem, esdőre kérem velem „Konoly és Önzetel” jelleg alatt, a lap kiadóhivatalába tudatni, hogy ismeretség lehetősége-e. 1154-1

Élő édes! Igen jól mulatok, sokat gondolok rád édes kis hamupipókám, de ne busulj, nemsokára otthon leszek és akkor újra kezdjük a kedves estét, addig is gondolj a te cousineodra. 1170-1

ÁLLAST KERES.

Dr. juris. ki a magyar és német nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja, 4 évig volt fővárosi ügyvédi irodákban mint iroda-vezető alkalmazva, hasonló minőségben alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 1158-3

Házmasteri állást keres egy fiatal gyermektelen házaspár. A férj egy elsőrangú pénzügyésznél hosszabb idő óta hivatalos. Cím a kiadóhivatalban. 1184-3

Tanítójelölt ajánlkozik szerény feltételek mellett. Címe meg tudható a kiadóhivatalban... szám alatt. 1016-3

Könyvelés, levelezés, számfeljés, adóügyekben teljeszen járatos, 7 évi praktissal bír, okleveles könyvvezető, beszél magyar, német, román nyelveken; délelőtti 8 órától délután 2 óráig terjedő időre állást, illetve foglalkozást keres. Megkeresések „Szerző” cím alatt a fiók-kiadóhivatalba kérek. 1090-3

Házgondnoknak ajánlkozik egy előkelő fővárosi vállalat főosztályosjelöltje, szerény feltételek mellett. Övédekot nyújthat. Cím a kiadóhivatalban. Ügyneköt kizárva. 11920-3

Szerény, intelligens, jó családból való fiatal leány gyermekek kiadóhivatal továbbít „Szerény leány” címen. 1056-3

Állást keres egy kereskedelmi iskolát végzett fiatal ember, szerény igényekkel. Szives ajánlatokat kér. „Állást kereső” címen a kiadóhivatalba. 1050-3

Egy ügyes intelligens fiatal asszony, hivatalnok özvegye, társalgó, vagy házvezetőnél állást keres, becses ajánlatokat „Özvegy” címen közvetít a kiadóhivatalban. 1048-3

Házvezetőnél állást keres fővárosban előkelő háznál középkorú, intelligens, keresztény, gyermektelen reprezentáns özvegy úrnő. Cím a kiadóhivatalban. 1032-3

Csinos fiatal, művelt vidéki leány ajánlkozik házvezetőnek Budapestre; járatos a háztartás minden teendőiben, ugyanint reprezentálásra is alkalmas. Ajánlatokat megbizható jelleg alatt a kiadóhivatal továbbít. 1030-3

ÁLLAST KAPHAT.

Ügyes derék szabónő felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 288-4

Sányok felvétetnek, kik a vekony drottonasokban járatosak, ugyanint férfiakk. Spitz, Dob-utca 69. az udvarban. 278-4

Tanuló-leány egy hírneves szabónőnél állást felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 1180-1

Gazdaasszony kerestetik vidékre egy nagyobb háztartás vezetőjére. Ajánlatok a lap kiadóhivatalába küldendők „Gazdaasszony” sz. alatt. 1008-4

Dada kerestetik egy éves leányka mellé egy előkelő családban. D. M. 1012-1V.

Társalgónő kerestetik vidékre. Előnyben részesül az, aki nemcsak a magyar, hanem a francia és német nyelven is járatos. G. L. 1010-1V.

Ügyvédjelölt kerestetik nagyobb ügyvédi iroda önálló vezetőjére. Ajánlatokat „Doktor” jelleggel a kiadóhivatalba. 1018-4

Helybeli irodalmi vállalat keres ügyes szakértőt utazó. Kik e téren már működtek előnyben részesülnek. Bizonyítvány másolatokkal ellátott „I. V.” kezű ajánlatokat a kiadóhivatal közvetít. 809-4

OKTATÁS.

The Berlitz School of Languages, VII. ker., Erzsébet-körút 15. sz. II. emelet jobbra. Francia, angol, olasz, spanyol, orosz, magyar, német, cseh és román nyelvek tanítása fel-nötteknek az illető nemzetiségű tanárok által. Berlitz módszere szerint az első leckeórától fogva, a tanulóval csupán a megstudandó nyelven beszélnek s így csak azt hallja. Prospektusok ingyen és bérmentve. Beiratások minden időben. 6493-5

Zongora órákat ad egy, e téren már évek óta működő és szép eredményeket elért zongora-művész. Cím a kiadóhivatalban. 1168-6

Nevelő kerestetik 10, 12 és 14 éves leányhoz. Előnyben részesül, aki zongorázni is jól tud. Jelleg: Nevelő. 990-6

Francia bonne kerestetik egy 8 éves leányka mellé. Ajánlatok „Francia bonne” 978-5 szám alatt kérek. 978-5

Cello. Órákat ad egy kitűnő cello-tanár (Dávidoff tanítványa). Címe meg tudható a kiadóhivatalban. 1066-6

Francia órákat óhajtok venni hetenként 8-szor, 7-8 óra. Ajánlatokat „F. O. 974-5” sz. a kiadóhivatalba kérek. 974-5

BIRTOK ELADÁS.

Birtok eladás. Kisebb alföldi birtokomat szeretném elcsereálni egy Budapesti házért, melyhez néhány ezer forint készpénzt is adhatnék. Levelet kérek a kiadóhivatalba „Tanya” címen. 1068-6

HÁZ ÉS VILLA ELADÁS.

Ház eladás! Jó forgalmu helyen lévő háromemeletes adományes szőlőház épült ház 10500 forint jövedelem, 7000 forint törlesztés bankhoz, 11500 forint jövedelem, 24000 forint kölcsönös bankhoz, 42000 forintért, ugyanint egyemeletes adományes családhoz kérttel az Ulási-ut közelében, 2800 forint jövedelemmel, 18000 forint törlesztés telter, 33000 forintért, valamint a Józsefvárosban villanyos menten lévő 300 c. házért 85 forint önként, ugyanint hárszékkel 30 évi adományesággal és saroktalak jutányos áron eladó. Bővebbet komoly vevőknek Blau Felix, Király-utca 19. 8441-7

Eladó ház. Az Erzsébetvárosban lévő két házamat, egyik egy, a másik kétemeletes, szeretném egy felvidéki nagyobb birtokért elcsereálni, esetleg eladni. Megkereséseket „Birtok” cím alatt az Orsz. Hirlap kiadóhivatalába kérek. 1054-7

ELADÁS.

Eladó egy 10 lőrejtű használt, de jó karban lévő gézpisztoly készlet 1300 forint. Cím a kiadóhivatalban. 268-8

40 frt—125 frt helyett! A „Természettudományi Közlöny” 25 évfolyama 125 frt helyett 40 frtért azonnal eladó. A kötetek füzetekben vannak, ép tiszta állapotban. Ajánlatokat „Természettudományi Közlöny” jelleg alatt a kiadó közvetít. 644-8

Eladó több finyes estélyi ruha, gyászestét miatt. Cím a kiadóhivatalban. 1064-8

Telek eladás. A főváros közvetlen közelében egy nagy telek eladó 10000 forint, előnyös fizetési feltételek mellett. Ügynekötök kizárva. Ajánlatokat kérek „Előnyös”, jelleg alatt a kiadóhivatalba. 1088-8

Eladó egy egészen jó karban lévő czimbalom, igen olcsón. Cím a kiadóhivatalban. 1128-8

Vendéglőt keresek jó forgalmu helyen a VII. kerületben. R. B. 1004-8

Dohánytözsédét keres egy fiatal, özvegy asszony. Ajánlatokat a lap kiadóhivatalába kér „Dohánytözséde 1006” szám alatt. 1006-8

Fa és szén üzlet 7 éve fennáll, legjobb forgalommal, azonnal eladó. Nap-utca 9. szám. alatt. 277-8

Kávéházat óhajtat átvenni egy vidéki szállodatulajdonos. N. O. 1002-8

VÉTEL.

Bármily üzletet keresek azonnali átvételre. 4000 forintom van készpénzben. Ajánlatok „Jó üzlet” a kiadóba kérek. 998-9

Biciklit, nőit és férfiak, veszek kéz alatt, olcsó árért, jó karban; de csak pneumatik-rendszerrel. Ajánlatok „Olcsó” jelleg alatt a kiadóba kérek. 1114-1

Veszek fiatal, jó hangu kanári madarat. Cím a kiadóhivatalban. 1064-9

Keresek megvételre élénk forgalmu helyen elővirág üzletet, azonnali átvételre. Ajánlatokat kérek „Virág” jelleg alatt az „Országos Hirlap” kiadóhivatalába. 944-9

KIADÓ SZOBÁK.

Csinos, tiszta különbejáratu szobát kiadó, esetleg teljes ellátással. Cím a kiadóhivatalban. 1148-10

20 forintért kapható elegáns utcai szoba a köruton külön bejárattal reggelivel együtt. Levelek „Utcai szoba” sz. a kéretnek. 998-10

Kiadó két utcai, egy udvari butorozott szoba, esetleg fűrdőszoba használattal vagy butor nélkül is. Ugy az utcai, mint az udvari szobák külön bejárattal. Cím a kiadóhivatalban. 1092-10

20 forintért kapható elegáns utcai szoba a köruton, külön bejárattal, reggelivel együtt. Levelek „Utcai szoba” cím alatt a kiadóhivatalba kérek. 998-10

Butorozott szobák szobák azonnal kiadó, teljes ellátással és fűrdőszoba használattal. Cím a kiadóhivatalban. 1094-10

Butorozott szobák a Kliniká közelében, hetenként 2 forintért kiadandók. Cím a kiadóhivatalban. 289-10

Egy csinosan butorozott szoba kiadó. Cím meg tudható a lap kiadóhivatalban. 688-10

Egy elegánsan berendezett két ablakos utcai szoba kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 890-10

Kiadó egy külön bejáratu tiszta butorozott udvari szoba, külön bejárattal az előszobán át. Cím a kiadóhivatalban. 845-10

SZOBÁ KERESTETIK.

Fiatal hölgy külön bejáratu szobát keres. Jelleg „Anna”. 992-12

Nagy urasági lakást keresek az Andrássy-ut közelében, mely áll 5-8 szobából és a hozzátartozó mellék helyiségekkel. Levelet kérek „Bankigazgató” címen. 868-12

Lakást keresek, mely áll 3 szoba, konyha, élektamra, előszoba és fűrdő-szobából. Ajánlatokat kérek „Azonnal” címen a kiadóhivatalba. 948-12

KIADÓ LAKÁSOK.

6 szobás elegáns utcai lakás a köruton májusra kiadó. Ugyanott az egész lakásberendezés elköltözés miatt eladó. Levelekre valaszol Antal. 990-13

Magyar-utczában egy I. emeleti utcai lakás azonnal kiadó. Bővebbet a kiadóban. 666-13

Krisztina-köruton egy 8 utcai elő, fűrdő- és cselédszobából álló lakás azonnal kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 488-13

1-5-ös kerület, Rézmál-dűlő, a János-kórház közelében 2 nagy kál, élektamra, szoba, veranda, fűrdőszoba, konyha (vizvezetékkel), élektamra, pinceszé padlásokból álló lakás azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 118-13

1-5-ös kerületben Attila- és Roham-utca sarkán a fővárosi nyári színház közelében, a III. emeleten egy erkélyes lakás kiadó, mely áll 3 utcai, cseléd-, fűrdő- és előszobából. 478-13

2-ik kerület, a Bimbó-utczában egy I. emeleti lakás kiadó, mely áll 4 nagy, 1 kis szoba, elő-, fűrdő-, cselédszoba, veranda, konyha stb., azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 170-13

HITEL-PÉNZ.

Pénzt óhajtok felvenni kölcsön, pár száz forintot. Éves lakásom van a fővárosban és 2000 forint fizetése egy helybeli vállalatnál. Leveleket „Kölcsön” cím alatt közvetít a kiadóhivatal. 1118-14

Kölcsönt szeretnék felvenni a főváros közelében lévő kisebb telkemre. Ajánlatot ügynekötök kizárásával, kérek a kiadóhivatalba „Kölcsön” címen. 940-14

Amortizációs kölcsönöket Budapesti házakra és telkekre I., II. és III. helyre 10, 20, 30, 40 és 50 évre minden előzetes költség nélkül közvetít, a legrovidebb idő alatt előkelő fővárosi intézmények költség honorárium fejében. Telekkönyvi kivonattal és kataszteri birtokvisztség. Értekezhetni d. u. 1-3-ig. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 851-14

KÖNYVEK.

Olcsó árak! Nagy választék! Megjelent *Ruzitska Armin* világirodalmi antológiájának legújabb könyve és zsebmű-jegyzéke! Tessék egyszerű levelezőlapon kérni, bérmentve megküldöm. 6448-15

Ajánlóknak különösen alkalmas. *A Háztartás* a magyar háztartásban nélkülözhetetlen közönye, mely újévkor már a IV. évfolyamába lép. Szerkesztő: *Kürthy Emilné*, a legkiválóbb szakirók és az ország legtapasztaltabb gazdaságtudományai szives közreműködése mellett. *A Háztartás* több mint 100 rovatban tárgyalja az összes, a háztartások mintakörébe tartozó ágakat és évenként több ezer recepttel, közlő: Aszalás, Aquarium, Aratás, Barmfűvelés, Befőzés, Bőviselés, Családi rovatok, Cselédek, Díszkert, Díjat, Disznóság, Ebéd, Egészítők, Együtt élés, Ékszer, Élektamra, Értékek, Értékek, Levesek, levesbevitel, előétel, főzelékek, értékek, mártások, halak, sültékek, sütemények, torták, krémek, fagyaltok, *Értékek* és *cézár* több recept. Foltosza, Fűrdőszoba, Fűtés és világítás, Gondolatok, Gyermekszoba, Gyűjtemény, Halászat, Hálószoba, Hasznos tudnivalók, Ház ipar és művészet, Ház szerel, Ház vegytan, Háztartás, Humor, Husvét, Karácsony, Kártyákonyv, Kedvenczeink, Kenyérkészítés, Képzőművészet, Kertészet, Kézimunka, Konyha, Konyhakort, Konyhanyelvészet, Lábhele, Lakás, Lakomák, Lovasok, Maradékok felhasználása, Méhes, Mezőgazdaság, Mosás és vasalás, Nevelésügy, A női joga és munkaköre, Nőkről a nőknek, Nőpszokok, Pecsételés, Pinceszé, Rejtvények, Selyemtenyészés, Sertésfű, Sport, Szabás és varrás, Szappanfűzés, Szarvasmarhák, Szépirodalom, Szépség ápolás, Szénészet, Szobakészítés, Szőlőművelés, Társszelő, Tejgazdaság, Vidéki különlegességek, Zene. *A Háztartás* szépirodalmi részében érdekes regényhírlapokat és elbeszéléseket közöl. *A Háztartás* 18 oldalon, elegáns rózsaszínborítékban minden 1-6, 10-6 és 20-6 jentik meg. *A Háztartás* apró hirdetésit minden előzetes ingyen veheti igénybe. *A Háztartás* előfizetési ára: Égész évre 8 frt. Félévre 8 frt. Negyedévre 1 frt 50kr. *A Háztartás* kiadóhivatala: Budapest, VIII. József-utca 45. sz. Mutatószámokkal szivesen szolgál a kiadóhivatal! *A Háztartás* díszes és tartalmas karácsonyi albumát a decemberben belépő új előfizetők is megkapják. 492-14

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Bolthelyiség Museum-körút 33. szám alatt 1898. február-ra kiadó. Jelenleg Kertész díszműúru üzlete van a helyiségben. Bővebbet Pfeiffer antikiarumában, Museum-körút 43. 261-17

Bolthelyiség az Andrássy-ut és Váci-körút közelében kiadó. R. H. 986-17

Kiadó bolthelyiség, egy nagy sarok bolthelyiség kiadó május elsejére. Megkereséseket „Kiadó” címen a kiadóhivatal közvetít. 986-17

KÜLÖNFÉLE.

Teljes ellátást keres 8 intelligens fiatal ember, lehetőleg a Ferenec-köruton, izraelita családnál. Ajánlatokat az ár kitételével kérnénk „Kellemes otthon” jelleg alatt a lap kiadóhivatalba. 1168-13

Váci-köruton lakó intelligens családnál egy iskolás fiu teljes ellátást nyerhet fűrdőszoba és zongorahasználattal. Cím a kiadóhivatalban. 1144-18

Intelligens fiatal hölgy keres hasonló teljes ellátásra. Cím a kiadóhivatalban. 1128-18

Mariska! Önnek is csak a Ravissante arczport ajánlhatom legjobban, de minthogy Ön „barna” tehát a Rachel (testazint) hozassa meg Török József gyógyszeráról. Nővére pedig a halvány rózsaszínt, akkor elragadók lesznek az estélyen. — Attól ne féljen, hogy észre veszik, a Ravissante láthatatlan és ártalmatlan. Etelka. 918-18

Nagy jószágok, erdőségek, gyárak, bányák és igen értékes találmányok stb. stb. megvételnek vagy finanszírozatnak. Kimerítő ajánlatok csakis tulajdonosoktól közvetlen kéretnek. *Rosenberger* A. Bécs, II. Lichtensteinstrasse 5. 6437-18

Uraik! Kiknek főhölgyiségek zálogban vannak, én azokat kiváltom, csak a zálogcérdulát, lakozimot és nevét egy levélbortékban küldje hozzám. A ruha finoman kivásalva, amelyeken javítás munkáját, javítra lesz. Szóval teljesen rendezőzve, a legeszkélyebb munkadíjjal és a kiváltási összeget számlia, kívánt időre házhoz szállítom. Fazekas József férfi-szabó, Rökk Szilárd-utca 6. szám. 229-18

Kedves Jlonka! Ha színházba, hangversenybe megy és Ön ne használjon mást, mint a 25 év óta legjobb hírnévűtől ürvánd Ravissante arczbort szépiút különlegességet: Ravissante arczport, Ravissante pipere-szappant és Ravissante szépiút. (Ára 1 frt 50 kr.; elegendő 8 hónapra) Török József és Török Sándor urak gyógyszeráróban kapható valódi minőségben. Kamilla. 918-18

A közönséghez.

Az *Országos Hirlap* pártoktól, kormánytól, egyéni és üzleti érdekektől, czéloktól független, szabadelvű politikai napilap.

Erős, de nem durva hang; bátor, de nem személyeskedő kritika; minden irányban való tisztesség a mi ujságírásunk sarkalatos hitágazata.

Az *Országos Hirlap* rendületlen hiva a szabadelvűségnek, mert ez a legbiztosabb módja a *magyarság faji erősödésének*.

Az *Országos Hirlap* jól értesültségéről, magas irodalmi színvonaláról tanuskodják napról-napra maga a lap.

Mikszáth Kálmán főszerkesztő a lap minden számában ir valamely rovatban.

Az *Országos Hirlap* sűrűn közli:

„A t. házból” című országgyűlési karcolatokat, természetesen régi mesterük, *Mikszáth* Kálmán tollából. Nemkülönböztetve megjelenik koronkint a léha képviselő *Katháughy* Menyhért is, nevéhez írott vidám leveleivel.

„A Rókautat”, *Sudermann* költői szép regényét, mely az újabb romantika igaz gyöngyei közé tartozik, január hónap első napjában követni fogja *Mikszáth* Kálmánnak

„Az új Zrinyiász”

című hosszabb szatirikus politikai rajza.

Az *Országos Hirlap* a rendelkezésére álló összes, jelentékeny szellemi és anyagi erőt arra használja, hogy becsületos, komoly, értékes munkával, minden ízében kifogástalan, jó magyar lappal hálálja meg azt a példátlan s igazán megható érdeklődést, melyet, nagylelkűen előlegezett bizalom gyanánt, a magyar közönség iránta, tulajdonképeni megjelenése előtt is már hatalmasan tanusított.

Az *Országos Hirlap* előfizetési ára:

egy évre: 14 frt, negyedévre: 3 frt 50 kr
félévre: 7 frt, egy hónapra: 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára Budapesten 4 kr.

A vidéken 5 krajczár.

Az *Országos Hirlap* szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VIII., József-körút 65.

Ujjonnan belépő előfizetőinknek az eddig megjelent regényfolytatásokat kivánságukra azonnal megküldjük.

MINDENFÉLE.

Brabanti Elza különvonaton. *Lohengrin* tudvaleg hattyú által vont különhajón, illetőleg csónakon érkezett Brabantba, hogy a szép szőke Elza igazáért sikra szálljon az armányos Telramundi ellen. Elzáról ellenben ilyesféle kirándulások nincsenek feljegyezve. Így tehát *Brand-Görtz* asszony operaénekesnőt kell az elsőnek tekinteni, aki, mint brabanti Elza különvonaton utazott. A dolog a következőképen történt: Nemrégiben Vilmos német császár tiszteletére Schwerinben *Lohengrint* akarták adni. Minden előkészület meg volt téve az előadásra, mikor egy nappal az előadás előtt, Elza személyesítője hirtelen rosszul lett. Arról volt szó tehát, hogy valahonnan minden áron Elzát kell szerezni. A táviratok elrepültek az összes Elza-képes és elég közel levő német városokba s végre Pollinitól Hamburgból megérkezett a válasz, hogy *Brand-Görtz* asszony kész utnak indulni. Schwerinben nagy volt az öröm s rögtön visszatáviratoztak Pollinának, hogy *Hagenovban* különvonat várja Elzát, illetőleg *Brand-Görtz* asszonyt. Pollini azonban már elküldte az énekesnőt a rendesvonattal s így az az ötlete támadt, hogy minden állomásra utána táviratoz, hogy *Hagenovban* szálljon ki, mert ott a különvonat várja. A Pollini táviratai is elrepültek s Elza csendesen baktatott a vegyesvonaton, elmélyedve a szerepébe, amelyet a szigorú műkritikus császár előtt kell majd elénekelnie. A vonat megérkezett Reinbeck állomásra.

Ekkor lihegve távirathordó rohan a perronra s kiabál:

— *Brand-Görtz* asszony operaénekesnő! *Brand-Görtz* asszony!

A mire az énekesnő kihajolt az ablakon s ijedten kérdezte, hogy mi baj!

— *Hagenovban* tessék kiszállani, ott várja a különvonat.

— Mehettt! És a vonat tovább koczogott.

Az utasok mind az ablakokhoz tolongtak s tudomásul vették a dolgot. Következett *Friedrichsrahe* állomás. Ismét távirathordó jön lélekszakadva és kiabál:

— *Brand-Görtz* asszony! *Brand-Görtz* asszony!

— Mi az már megint? — szólt ki a kupéból az énekesnő bosszusan.

— *Hagenovban* tessék kiszállani, ott várja a különvonat.

Az utasok mosolyognak. A vonat tovább döcög. Következik *Schwartzenbeck* állomás. Ugyanaz a jelenet. Az utasok mind az ablakban. Óriási derűtség. Mikor *Müssenbe* érkezik a vonat, már az ablaknál áll valamennyi utas. Lesik a távirathordót, aki már az állomáson áll s a kezében magasan lobogtatja a táviratot *Irtózat* derűtség. A közönség karban szavalja a bámuldozó távirat kihordónak a szenzációs ujdonságot, hogy:

— *Brand-Görtz* asszony! *Brand-Görtz* asszony! *Hagenovban* tessék kiszállani, ott várja a különvonat.

Elza ezalatt dühösen ássa bele magát a kupé mélyébe.

Büchenben már majdnem baj történt. Az utasok könyezve egymás nyakába borulnak s zokogva kaczagnak! Egetrengető derűtség. Ismeretlen emberek egymást *Hagenovval* biztatják, ahol a különvonat vár. Ezek után *Brand-Görtz* asszony igazán boldog volt amikor *Hagenovba* megérkeztek, hogy megszabadult távirathordóktól s kedélyes utitársaitól.

Korcsolya-veloczipéd. A legújabb amerikai találmány a *korcsolya-veloczipéd*. Főrésze egy faló, nyakán a kormányzó-készülékkel, hasa alatt egy nagy és egy kicsiny fogaskerékkel, lábai alatt a korcsolyákkal, amelyeket a nagy kerék forgása hoz mozgásba. A legjobb az egész találmányban az, hogy a ló testében egy kályha is van, a melyet meglehetősen fűtőanyaggal, úgy, hogy félnapig tartó utazáshoz elegendő meleget tud adni. A csudálatos találmányt már szabadalmazták Amerikában.

Babakiállítás. A sok mindenféle kiállítás közt, amiket ez utóbbi időkben nyakra-főre rendeznek, nem a legérdekesebb a *Stuttgartban* mostanában megnyitott babakiállítás. A nagyrészt magánosok tulajdonában levő bábuk mind vagy néprajzi, vagy történelmi érdekességük vagy pedig művészi kivitelük révén kerültek a kiállításba. Így többek közt az a baba is ott van, a melyet *Lujza* porosz királynő *Memelből* való menekülésekor ajándékozott az ottani svéd konzul kis leányának. — Azonkívül rendkívül érdekes az a száz alakból álló csoport, amely azt a jelenetet ábrázolja, mikor a napkeleti fejedelmek fényes kíséretükkel az ujszülött *Jézust* meglátogatják. Sok nézője van annak a résznek is, ahol a holsteini, száászországi, cseh és stájer népviseletű babák — többnyire régi idők-

A bosszu.

— *Maurice Leblanc*-tól. —

Octave Jorisse valami neszre hátrafordult. *Laisery* asszony állott előtte. Már néhány hete, hogy a két család itt tartózkodott a breton városkában és hogy egymással jó barátságban élt.

Laisery Berta asszony megszólalt:

— Neje hogy érzi magát?

— Kissé gyöngékedik. És *Laisery* ur?

— Hisz tudja, hogy örült tárgyalogló.

Villásreggelije után elindult egy husz kilométeres tourra.

Mind a kettő elhallgatott. Nem volt egymásnak mit mondaniok. Lelküket mi sem fűzte össze. Végre *Octave Jorisse* épen csak, hogy mondjon valamit, megtörte a csend:

— Oivassa el a limogesi szenzációt, ezt a féltékenységi drámát?

Itt kezével egy ujságzikre mutatott.

— Nem érdekel, felelt *Laisery* asszony, mert magam sem vagyok féltékeny. Lássá, ez vérmérséklet dolga. Az imént kerestem egy levelet a férjem kabátzsebében és tudja-e mit találtam? Egy billet doux-t. Nem csinálók botrányt; meg vagyok róla győződve, hogy férjemnek sikerül majd mindent „kimagyarázni”.

— És mi volt abban a levélkőben?

— Ime olvassa! „Jöjjön el délután, mig-rén ürügye alatt idehaza fogok maradni!”

— Hogyan, mig-rén? Hisz ez a feleségem baja!

Jobban vizsgálta a kézirat, azután a homlokához kapott:

— De hisz ez az irás... ez az irás... az ő írása...

Hazasietett, a kerti ajtó nyitva volt, a kertben *Laisery* urral találkozott.

— Ön az, drága barátom — szólt *Laisery* — meg akartam önöket látogatni, csöngettem egy darabig, de nem bocsátottak be. Tehát eljöttem.

Octave mindent tudott. Fölkereste *Berta* asszonyt és így szólt:

— Szemet szemért. Ők megcsaltak minket: mi megcsaljuk őket. Megtudtuk bűnüket, ők is meg fogják tudni a mi bűnünket. Elfogadjá?

— Elfogadom.

— Helyes. Megörzöm majd e levélkét; el fog érkezni a revanche napja, és ők majdnem arra a tapasztalatra jutnak, hogy ügyünk ki van egyenlítve.

Másnap *Octavenek* haza kellett kisérnie feleségét *Párisba*. Arról volt szó, hogy *Laisery* két követik őket. Egy hét múlva azonban a megállapított címre a következő táviratot kapta *Berta* asszonytól:

„Férjem leesett a lóról. Itt kell maradnunk még legalább is két hónapig.”

Octave a maga részéről nem utazhatott oda, üzleti ügyei akadályozták ebben. De hisz várhattak is a bosszuvál. Tehát várt. Keserves napjai voltak, melyek alatt el kellett rejtenie minden haragját, fájdalmát és égő könnyeit. És a feleség lelki állapota sem volt különb. *Octavenak* pedig nem volt nehéz kitalálni bánatának okát. Oh, hogy szerette azt az embert!

A két hónap elmúlt, aztán elmúlt három és négy hónap is. *Octave* meg nem foghatta, hogy *Berta* miért hallgat ennyi ideig? Ismét elmúlt egy negyedév, aztán egy másik negyedév. Végre érkezett egy levél. *Berta* arról értesítette, hogy férje tönkre ment és hivatalt vállalt

Saigonban. Hozzátette a levélben: „Igaz, mikor bosszuljuk meg magunkat?”

Octave várt. Multak az évek és csak egy rövid levélke adta néha tudtára, hogy bosszujukat ismét el kell halasztaniok. Évek és újra évek. Rettenetes kin volt a feleségével együtt lenni, nap-nap után őt látni. De vigasztalta a bosszu gondolata.

Végre ütött az óra. *Berta* a következőket írta: „*Párisban* vagyunk és itt maradunk egy hónapig. Jelölje meg azt a helyet, ahol találkozhatunk. El fogok menni.”

Octave ötven éves volt, *Laisery* *Berta* asszony negyvenkettő.

Csöngettek. *Octave* kinyitotta az ajtót. Ő volt.

Megdöbbenve néztek egymásra. Istenem, mily változás! *Octave* sehogy sem találta meg emlékei közt azt a nőt, aki most előtte állott. Arczán nem maradt meg egy rózsás vonás sem, csipője széles volt és az egész alak oly vidékies. *Berta* pedig csodálkozva konstataálta, hogy *Octave* szakála csupa ősz szál és termete oly érdektelen.

Azután leültek. Egyetlen vágy sem égett szívükben. Még kísérletet sem tettek, hogy egymást meghódítsák. A levegő körülöttük tele volt unalommal, banalitással, csufondároskodással. *Berta* szemében az volt olvasható, hogy legjobban szeretne innen eltávozni. De a bosszu, a bosszu! Meg kell történnie.

Octave a nő felé közeledett. *Berta* meg sem mozdult. *Octave* megfogta kezét.

Kinos csönd következett, amelyet nem mertek megtörni. Minden szavuk, minden mozdulatuk nevetségesnek tetszett nekik. *Octave* föl és alájárált a szobában, *Berta* úgy ült ott

A RÓKAÚT.

SUDERMANN HERMAN

REGÉNYE.

(38)

Merckel Felix kezét a kard markolatára tette, mintha arról volna szó, hogy a következő pillanatban reá vesse magát. A mögötte álló tömegeből fegyverzörej hallatszott. A vendéglős hizott arcából sunyi öröm vigyorgott feléje. — Csak az öreg lelkész bámult maga elé, bozontos fejét két kezére támasztva.

— Nem az én hibám, tanácsos ur, hogy a halottat ismét felélesztik. Azt hiszem, ő megtette kötelességét. Hagyták volna pihenni békében.

A tanácsos vállat vont.

— De ha feljelentés érkezett be ellene —

— Feljelentés? kérdezte Boleszláv villámló haraggal. Szeme találkozott a fiatal Merckelével, Abban aztán a düh és szégyen betűivel írva olvashatta megsemmisülésének történetét. Mosolyogva intett a fejével.

— A haditörvényszék előtt majd igazolom magam. El voltam erre készülve és kérem le tartóztatásomat.

A tömeg előretolakodott, hogy pontosan teljesítsék kérését. — Boleszlávot, ki eddig a küszöbön állott, a tömeg egész az asztalig előrenyomta és így szemtől-szemben állott a tanácsossal, míg mögötte ezer kéz emelkedett, hogy nyakát megfoghassa.

— Türelem, kedves barátom, szóljt lágy és barátságos hangon a tanácsos. — Aki hozzá mer nyulni, azonnal letartóztatom. — Még egy kérdés, báró ur. — Miután önt, állítása szerint, elfogták, hogy esett meg az, hogy a foglyoknak később történt kölcsönös kicserélésénél sem a listába bevezetve, sem átszolgáltatva nem lett?

— A francziák, mert nehéz sebesült voltam, gyors visszavonulásuk alkalmával, engem otthagytak, Parasztemberek szedték föl a rétről. Hónapokig fektüdtem betegen. Mikor már annyira jobbra fordult az állapotom, hogy megmentőimet elhagyhattam, a békét megkötötték és szövetséges már nem volt a közelben.

— Szava ugyan szent előttem, báró ur, de vannak erre nézve bizonyítékai?

— Csakis a sebhelyeim, tanácsos ur.

— Hm. — Tessék ezt is feljegyezni,

— Torkát reszelte, sörényét visszavetette és mint valami ünnepélyes beszédbe fogva, elkezdte:

— Uraim! Schranden helység vitéz katonái és lakói! A népfelkelés felállítására egy új nap, mely ezentúl Poroszország dicsősége föltött ragyogni fog. Boldogok lehetünk, hogy olyan korban adatott meg élnünk, mely oly nagy dolgokat követelt tőlünk és kétszeresen boldogok, hogy méltónak mutatkoztunk e követelésre. Különösen ez a kerület. És e kerületben nem csekély részben Schranden községe. Nézzünk csak körül. Másfelől nem egy szomorú kép tárul elénk. A király szólott, de nem mindenütt lelt örvendetes visszhangra szava. — Óh, kedves barátaim, vérzik a szívünk, hallva azt, hogy például Konitz és Stargard kerületekben a hadköteles legénység az erdőségekbe és a magas vetés közé menekült és hogy valóságos hajtóvadászatokat kellett utánok rendezni, továbbá, hogy másutt ismét ezrivel szökdőstök át a határon, hogy be ne sorozzák őket és hogy a már kész csapatokat újra megritkították az éjszakákon történt tömeges menekülések.

Milyen másképen állanak a dolgok ebben a kerületben, melyet vezetni nekem jutott a kiváló szerencse! Barátok és bajtársak! Wartenstein kerületének honvédsége két hét alatt teljesen készen és fölfegyverkezve állott a helyén. Kétszer annyi ember jelentkezett, mint a mennyit a kormány előírt és azoknak is nyolcvan százaléka önkéntes volt. Igen, Schranden községében csakis önkéntesek voltak.

A néptömeg hurrákiáltásokba tört ki és a lelkész kaján mosolyal bámult maga elé. Jól tudta ő, hogy kinek a műve volt az.

— Igaz ugyan — folytatta a tanácsos és fagyos tekintettel mérte végig Boleszlávot — hogy Schranden községnek nagyon csunya szennyfoltot kellett letérülnie — egyes elfojtott szitkokat lehetett hallani — olyan szennyfoltot, melyet minden hősi tettök daczára sem képesek

letérülni — az átkozódások hangosabbak lettek — de ha a királyi kegy elsuhan fölötte és a Schranden névnek csak erényeit kegyeskedik figyelembe venni, ugy ezt némi részben a honvédelemnek is tulajdoníthatjuk, melynek vezetője lehetni büszke vagyok. A királyi kegy —

— Mit akar ez mindég a királyi kegyével? gondolta Boleszláv — jobb lenne, ha röviden végezne.

— Elárasztott, csaknem megfullasztott áldásaival. És aki először aratja ennek gyümölcsét, annak jusson eszébe, hogy a dicsőséget, melyet ő most bekebelez, annak magvát a vitéz honvédek és nem csekély részben azoknak szervezője vetették el. — Most papirjai között lopozgatott és azután folytatta: — Vegyék le sapkáikat, derék lakosok, — katonák, vigyázz! — Kérem uraim; sziveskedjenek felállani — aki ott hátul a kalapját le nem veszi, azt kidobatom. — Legmagasabb királyi rendeletet kell önök előtt felolvasnom. Hangzik pedig, amint következik:

Ha tény, hogy schrandeni báró Schranden Boleszláv és Baumgart százados a 15. szilézisi honvédezből egy és ugyanazon személy és ha bebizonyul, ami ilyen bátor tisztról feltehető, hogy rosszakaratu szökés esete nem forog fenn, ugy őt a *népfelkelés kapitányává* nevezem ki és megbízom kerülete századának parancsnokságával és neki kitűnő hősiességének jutalmául a *vas kereszt rendem első osztályát adományozom*. — A bizonyító eljárást a kerület tanácsosa a feljelentők jelenlétében vezesse. — A rendjel adassék át neki.

Frigyes Vilmos,
porosz király.

Mély csönd keletkezett. A schrandeni hazafiak ott állottak és egymásra bámultak. Merckel hadnagy visszahanyatlott az ablakdeszkára. Ujjai görcsösen babráltak a kereszten, mely atillájának fekete zsinórzata közt ragyogott.

Boleszláv csodálatos zugást és kalapálást érzett a fejében. Az ajtóba kellett megkapaszkodnia, mert félt, hogy elszédül. Semmi olyast, ami az örömmel rokon lett volna, nem érzett, csak az oly soká erőszakkal visszatartott keserűség tódult fel benne hatalmas erővel. Fogait összeszorította. Félt, hogy sirva fakad.

A tanácsos zsebe fenekéről egy kis fekete ládikót vett elő, melyet túludvarias meghajlással adott át Boleszlávnak.

A zár felpattant és a kék bársonyalapról valami fehér fény csillogott elő, mely az egyszerű, szürke vasdarabot, sugárkoszorúként vonta be. Hirtelen felindulással megragadta és odanyújtotta jobbját a tanácsos felé.

Ekkor azonban a tanácsos egy lépést tett hátra felé, minden oldalról figyelmesen megvizsgálta hosszu, fehér, csontos kezeit, mintha attól félt volna, hogy az átadás alkalmával valami bajuk történhetett volna és azután mindkettőt a háta mögé rejtette.

— Tanácsos ur, kezemet nyújtottam önnek, szóljt fenyegető hangon Boleszláv, kit a harag pirja borított el ezen újabb megszegés miatt.

— Ő felsége megbízott, hogy legfelsőbb akaratát tolmácsoljam; arra nézve, hogy önnel kezet szorítsak, megbízásom nem volt.

Ebben a pillanatban Boleszláv lábai elé egy az övéhez hasonló kereszt röpült. — Merckel Félix tépte azt le melléről. Becsületes felháborodástól égve, lépett a hivatalos közeg elé, kitől, mint most már látta, nem kellett tartania és felkiáltott:

— Tessék, itt van. Nekem nincs már szükségem reá! Szégyen ennek viselése minden becsületes katonának, mert, hogy ez is megkapta.

Boleszláv felordított dühében és szégyenében és fölemelt ököllel rohant reá.

Merckel Felix kihuzta kardját és rá akart sujtani a védtelenre.

Az öreg vendéglős közbe vetette magát. A tanácsos elégségsnek tartotta, ha békítőleg int a kezével, míg a lelkész égő szemekkel leste a történendőket. Jól ismerte az ő schrandenbelieit. Gyilkoló kedvet olvasott ki szemekből.

(Folytatása következik.)

ből valók — láthatók. A legművészibb darabja a kiállításnak egy tizenöt milliméter magasságu japáni baba, amelynek minden tagja mozgatható.

Tilos a házasság. Óriási gyűlést tartott a minap Párisban több ezer nő, a nők emancipálásának lelkes hívei. A gyűlésnek főpontja az az öt részből álló törvényjavaslat volt, amelyet legközelebb fognak a képviselőháznak benyújtani. A törvényjavaslat a következő:

1. A házasság intézményét törölje el a törvény és tiltsa el a legszigorubbán az esketést.

2. Mivel a rabszolgaságot már régen eltörölték és a házasság a legnagyobb rabszolgaság a nőre nézve (mit szólnak ehhez a papucshősök?), az igazság megkívánja, hogy a nőnek ép olyan joga legyen testével és lelkével rendelkezni, mint a férfinak.

3. Hűségeskü, még rövid időre szóló is, szigoruan tiltassék el.

4. Mindazok, akik bármely formában, bármely körülmények közt hűséget ígérnek, két héttől egy évig terjedhető fogházzal büntetendők, még ha meg is szegik esküjüket.

5. Az a nő, aki egy férfi természetes kívánságait csak hűségeskü árán akarja kielégíteni, két évtől öt évig terjedhető fogházzal büntetendő.

A dolgot nem kell komolyan venni. Azok a nők, akik ilyen erőlyesen és ilyen módon követelik a házasság eltörlését, valamint a hűség megbüntetését, azok számára még nem találtak föl sem a házasságot, sem a hűséget.

A kanadai tűzfecskendő. A Niagara kanadai oldalán fekvő *Bridgeburg* nevű városka polgársága tűzfecskendőt vett. Mivel azonban nagyon kevés bizalmuk volt az ördögös szerszámban, azzal a kikötéssel hozatták meg, hogy előbb csak próbára küldjék nekik. Megérkezett a fecskendő, ki is próbálták, és elámultak, mikor a magas vizsugarakat fölszállni látták. Történt azonban, hogy a városka egyetlen pékboltja kigyuladt. Nosza rohantak a fecskendőért, hogy kipróbálják praktikus használhatóságát. A városi tanács azonban protestált a fecskendő használata, ellen, mivel csak — próbára küldték. Így aztán földig leégett a pék háza, s a bölcs tanács meglegedetten távozott a tüztől, hogy nem vállalta hebehurgyán magára a fecskendővásárlás kötelezettségét.

a karosszékben, mintha aludnék. Néhány percnyi ideges séta után Octave leült az asztalhoz és fenhangan mondta el azt, amit leírt:

„Uram, tizennyolcz esztendeig vártunk erre a pillanatra, szenvedélyes várakozással, el nem csüggedő szerellemmel. És most felesége nálam van . . .”

A levélhez hozzácsatolta azt a billet-doux-t, amelyet ezelőtt tizennyolcz évvel Laisery asszony a férje zsebében talált, és egy borítékba zárta.

— Meg vagyunk bosszulva! — kiáltott fel.

Azután egymásra néztek. Csakugyan meg voltak-e bosszulva? Nem éreztek semmit, sem azt az örömet, amikor a lélek a lélekhez vonzódik, sem a testnek édes felindulását.

Octave ismét megszólalt:

— Nem, nem vagyunk megbosszulva, mi nem bosszulhatjuk meg magunkat többé. Késő! A bosznak az a föltétele, hogy a támadás és a visszavágás egyforma legyen. Oh, asszonyom, gondoljon azokra a csókokra, amelyeket ök váltottak, arra a boldogságra, melylyel szívük megtelt, midőn ujjai érintkeztek, gondoljon felhevüléseikre, gyönyöreikre. És nézze, mi miként vagyunk megbosszulva? . . .

Berta felsóhajtott:

— Igaza van, késő. Ha fiatalok volnánk! . . .

— Egyre menne. De igen, ha *szerettük* volna egymást! . . .

Octave eltépte a borítékot és mindakét levelet.

— Nem hinnék el nekünk, szóljt, ha el is olvasnák. Csak eszökbe jutna régi boldogságuk, rajtunk pedig kacagnának. Ök fiatalok voltak, szépek és szerelmesek, mi öregek vagyunk és fagyosak; amit tenni készültünk, az kicsinyes és ostoba . . .

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	Vár Színház	M. kir. Operaház	Vig Színház	Nép Színház	Magyar Színház	Kisfaludy Színház
Szerda	Mariana	—	Bibliás ember	Szőke Katalin	A varázsgyűrű	Ifjúság	—
Osütörtök	Benoiton család	—	Bohéme	Szőke Katalin	A varázsgyűrű	Ifjúság	—
Péntek	Csók	Djamileh Coppélia	—	Szőke Katalin	Az ördög mátkája	A kikapós patikárius	—
Szombat d. u.	Aesopus	—	—	Durand és Durand	Próba-házasság	A gesák	—
Este	Szentivánéji álom	—	Hymnus Hunyady László	Szőke Katalin	A boszorkányvár	A kikapós patikárius	—
Vasárnap d. u.	Elektra	—	—	Valeni nász	A falu rossza	A péleskei notárius	—
Este	Clemenceau	—	Bohéme	Coullisset ur	Kukta-kisasszony	Ifjúság	—

Előnyös fizetési feltételek mellett
 kaplak. Optikai műszer, lát- és tábori látószó, légszűrő, rezeszköz, amateur-fényképező-gép felszerelve és magyar nyomtatott utasítással, villamos sürgönyző-távbeszélő és villámhárító, villamos villágítási berendezések.
Emberi műszerek. Árjegyzék ingyen.
Fatschek Béla, VII., Erzsébet-körút 5. (a New York-kávéház mellett.)

DECKERT ÉS HOMOLKA
 táviró-, távbeszélő-, villámhárító- és villámvilágítási-berendezők.
 Gyár és iroda: **BUDAPESTEN** Raktár VI., Izabella-u. 88. V., Dorottya-u. 8.
 a m. kir. államvasutak és a magyar állam szállításai, a hangosan beszélő grafit-mikrofon, felhalálói és szabadalom tulajdonosai. Készít: telefonberendezéseket központtal vagy körkapcsolással, elváltja régi berendezéseiket a egyes készülékeknek új típus átállítását, továbbá: villámhárítókat, házi sürgönyöket, fűz- és vízjelző-berendezéseket stb. (121)
Villámvilágítást
 a legszakértőbb kivitelben, jutányos áron végez.
Árjegyzék, költségvetések és ajánlatok ingyen és bérmentve.

Saját készítményű HINTÁK, torna-eszközök és mindennemű hálók.
 Gazdaságikötélárak és ruhaterítők fehér kenderből. Valódi orosz sárejtők és társasjátékok. Az egyesült szlóg és kenderfonók közp. raktárában.
SEFFER ANTAL Budapest, IV., (Károly-kaszárnya) Károly-utca 12. szám
 Képes árjegyzéket, esetleg tornatermekre kőit-igvetés kivanatra.

Első biztosító intézet katonai szolgálat esetére.
 Ő cs. és kir. fensége József főherceg védnöksége alatt.
 Biztosítási tőke: 27 millió korona.
Fiu gyermekek legelőnyösebb ellátása
 katonai szolgálat költségének fedezése — illetve a munkorúság idejére. Bővebb felvilágosítással szivesen szolgál az Igazgatóság.
Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 1. sz.

Közigazgatási, szolgabírói, polgármesteri, községi és körjegyzői m. k. anyakönyvvezetői, ügyvédi, kir. körjegyzői és más hivatalok és irodák becses figyelmébe ajánlja
Az Országos Központi Községi Nyomda Részvénytársaság
 első szakemberek által legjobban szerkesztett
Közigazgatási nyomtatványait.
 Kivánatra szivesen megküldjük a hivataloknak.
Nyomtatvány-mintatárunk
 ddig megjelent két kötetét, melyek által a megrendelés és az alkalmas nyomtatványok kiválasztása különösen megkönnyítettik.
 Saját kiadásunkban megjelent:
Dr. Ignácz István
 által szerkesztett
Közigazgatási és előjegyzési szaknaptárt
 mint nélkülözhetlen hivatalos segédkönyvet, különösen ajánlhatjuk.
 Mindennemű, de csakis legjobb minőségű iroda-szerekben, dusan felszerelt raktárt tartunk.
 Községi és anyakönyvi hivatalok teljes felszerelésére is vállalkozunk és szállítunk közigazgatási könyveket, tűzmentes pénzszekrényeket, anyakönyvi szekrényeket, dob, kürt, királykép, írógép, sokszorosító készülékeket stb. stb.
Mindent a kő- és könyvnyomdai, valamint a könyvkötészeti iparba vágó munkákat, gyorsan és jutányosan készitünk.
 Bőterjedelmű és illusztrált árjegyzékünkkel ingyen és díjmentesen szolgálunk. (260)

Legnagyobb
nyerési esélyek.
Negyed | Nyolczad
 8 frt. | 4 frt.
Osztálysorsjegyek
Harmadik huzás már 1898. január hó 4 és 5-én.
 Postautalványon megrendelhetők.
 Huzás után minden megrendelőnek a hivatalos nyereményjegyzéket azonnal megküldjük. Ezen sorsjegysk tervezet-szerű befizetés mellett a következő huzásokon is részt vesznek. (312)
Budapesti takarékpénztár és országos zálogkölcson részvénytársaság váltó-üzlete
 a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítása
BUDAPEST, IV. ker., Andrásy-ut 5. szám.

AZ ÜSTÖKÖS

a legrégebb, legkedveltebb magyar élcslap.
Szerkeszti: SZABÓ ENDRE.
 Megjelenik minden héten temérdek képpel. Tartalma: Szatirák, humorezzek, krónikás adomák, Mújkos-kalandok, politikai karrikaturák, illusztrált adomák, tréfás versek stb. (303)
Előfizetési ára: negyedévre 2 forint
 Kiadóhivatal: V., Kálman-utca 2. sz. „Pallas”-nyomda
 Akik már most előfizetnek, azok ingyen kapják az „Üstökös”-t vagyis elcsépezik csak 1898. január hó elsejétől számítottan.

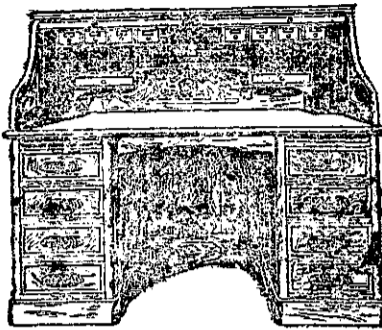
A mikor a pneumatik nem pukkan meg.

Az elegáns világ nagyokat mulat most Z. ur esetén. Z. ur és K. ur egy gazdag lánynak udvarolnak. Z. ur karesu és K. ur köpczös s felül van a 100 kilón. — Hogy ezt a tulsulyt elveszítse, elhátározta, hogy a felesleges súlyt Fodor vivómester elegáns bicikliszalójában lekarikázza. Jelentkezik is a fürdő-utczai kerékpár-szalóban és gépet kér. Az éppen jellentvő Z. ur hamarjában fogadást ajánl fel, hogy K. ur alatt a gép pneumatikja megpukkan. K. ur feltebénkedik a gépre, a pneumatik nagyokat nyög de azért keményen állja ki a sok-sok kilót.

— „Persze azok a nyomorult Columbia gépek!” kiált fel dühösen Z. ur, „azok egy elefántot is elbirnak.” — S fizette a fogadást.

A szomorú morál csak akkor következett. K. ur a karikázástól lesoványodott s elkaparította Z. ur elől a gazdag parthiet. Volt annyi malicziája, hogy fogadást ajánlott fel, hogy ha ezt a Z. ur megtudja, hát megpukkan. Ezt a fogadást meg is nyerte, mert Z. ur mérgébe megpukkadt. Percze az 5 bölcsojét nem a Columbia-gyárban ringatták.

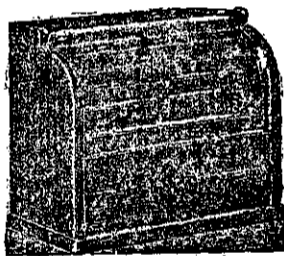
**Se galkalmasabb
ujévi ajándékok!**

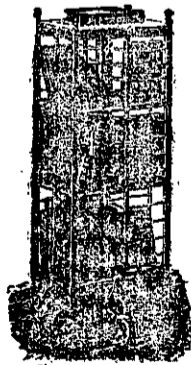
Amerikai gördülő
redőnyös íróasztalok.

Amerikai
forgó- és hinta-székek

Amerikai
papir-kasetták.

Amerikai
forgatható könyvvállványok

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Glogowski és Társa
az eredeti „REMINGTON-irógépek” és az
eredeti „Edison MIMEOGRAPH” kiz. jog
eladási telepe
Budapest, V., Erzsébet-tér 16. sz.

Uj Idők

Szerkesztő: **Kerczeg Ferencz.**

Az Uj Idők szépirodalmi, művészeti és társadalmi képes hetilap.

Főmunkatársak:

Mikszáth Kálmán és Bródy Sándor.

Az Uj Idők minden új előfizetője ingyen kapja az Uj Idők **Munkácsy-füzetét.**

Aki félévre előfizet; a Munkácsy-füzetét és Linek Lajos „**A Gyurkovics Leányok**” című gyönyörű huszonöt színben készült fali képét is ingyen kapja. (257)

Mutatványszámot kívánatra ingyen küld

Az Uj Idők kiadóhivatala
Budapest, Andrassy-ut 10. sz.

**Előfizetési ára negyedévre
2 forint.**

Fiatalserdülő leánynak karácsonyra a legjobb és legolcsóbb

Magyar Lányok

képes hetilap, fiatal leányok számára.

Szerkeszti: **TUTSEK ANNA.**

Karácsony estére minden előfizető megkapja az első számot és kedvesebb ajándékkal nem igen lephetjük meg a fiatal leányt, akinek olyan nehéz jó olvasmányt adni. A karácsonyi szám az egész ünnepeken való érdekes olvasmányt nyújt és örömet okoz neki minden vasárnap, amikor beköszönt hozzá az 6 lapja.

Előfizetési ára negyedévre 1 frt 50 kr.

Előfizetés küldendő postautalványon,

a Magyar Lányok kiadóhivatalába
Andrassy-ut 10. szám.

Címzésnél kérjük **Andrassy-ut 10. irni.**

Karácsonyra a gyermekeknek a legjobb és legolcsóbb

Az En Ujságom

Szerkeszti: **PÓSA BÁCSI.**
képes gyermek hetilap.

Az első számot karácsony estére minden előfizető megkapja. Az En Ujságom a gyermekeknek legkedvesebb karácsonyi ajándéka, az egész ünnepeken át mulat a sok mesével, verssel, tréfával, képpel és tudja hogy minden vasárnap új-meg új öröme lesz az 6 aranyos ujságával. Januárban minden előfizető gyönyörű naptárt kap ingyen az 1898. évre.

Előfizetési ára negyedévre 1 frt.

Előfizetés küldendő postautalványon.

Az „**EN UJSÁGOM**” kiadóhivatalába,
Budapest, Andrassy-ut 10. szám.

Polzer C. és Társa

cs. és kir. udvari szállítók.

Budapest, Gizella-tér 5.

a Haas-palota átellenében.

Ajánlja

**tűzbiztos és betörésmentes
pénzszekrényeit,**

pánczélbetéteit, pánczélszekrényeit, pánczéltréssorjait a legújabb szisztéma szerint, valamint ékszerállványokat berendezéssel, kazettákat, másolópréseket a legjutányosabb áron.

Árjegyzékek ingyen.

Ujítás a cselédbetegségelyezés terén!

Telesi Géza gróf 6 nagyméltósága védnöksége alatt álló „Reform” egyesület Podmaniczky-utca 1. **a cselédbetegségelyezés terén**

is nagyfontosságú ujítást rendezett be, amennyiben ezen egyesületnél beirt cselédek, nemcsak mint az eddig ismeretes volt kórházi gyógykezelésben, hanem a „Reform” egyesület részéről járólóg is részestülnek gyógykezelésben és ingyen gyógyszerekben.

Nem szorul bővebb magyarázatra, hogy mennyi humanizmus rejlik abban, hogy a cseléd minden csekély baj miatt nem kénytelen helyét elhagyni és nem utaltatik a kórházba menetelre, és ha tekintetbe vesszük ezen intézményben rejlt azon előnyöket is, hogy a gazdasszony fontos ok nélkül nem vonatik meg a megbizható munkaerőtől, melynek pótlása az újabb közvetítési díjtól eltekintve — esetenként heteket vesz igénybe és hogy mindezért ép úgy, mint más egyesületnél

cselédenkint csupán 2 frt évi díj fizetendő,

azon reményünknek adunk kifejezést, hogy a n. é. közönség méltányolva egyesületünk minden irányban önzetlen s ügybuzgó fáradozásait, azt szives bizalmával megajándékozza és intézményünket szives csatlakozása által pártfogólag támogatja.

Egyben a n. é. közönség h. figyelmébe ajánljuk egyesületünk ünségelyző osztályát is, mely családok részére díjtalanul orvosi segély és gyógyszereken kívűl a munkaképtelen családoknak 12 héten át 5 frtig terjedő segélypénzt és annak elhalálása esetén a család részére 500 frtig terjedő tisztelet-adományt nyujt, melyért mindössze havi 1 frt 50 kr. tagdíj fizetendő. 295

A Reform-egyesület

Telefonszám 29—86.

elnöksége.

Antiseptious és higienicus
HÖLGY-ÓVSZER.

Teljes biztos hatással, használatban kiméletos és nem kellenek többé semmiféle gyöngédtelen és ártalmas gummi vagy spongya-cikket. 1 doboz (12 db) ára 1 frt 50 kr. pontos használati utasítással. 1 frt 75 kr. előleges beküldése után bérmentve. Kapható a fentlélőnél:

László József gyógyszerésznél,

Maros-Ujvár (Erdély).

(189)